

Kooskõlastustabel

Krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu seletuskirja juurde

Kooskõlastaja/arvamuse andja		Märkus/kommentaar	vastus/selgitus
Kooskõlastajad			
Justiitsministeerium	1.	<p>Eelnõu § 1 määratleb eelnõu reguleerimisala. Sätte kohaselt sätestab käesolev seadus nõuded <i>krediiditeabe</i> jagamisele, krediiditeaberegistri pidamisele ja krediiditeaberegistri pidajale, samuti järelevalve korralduse registripidamise ja registripidaja tegevuse üle ning vastutuse käesoleva seaduse nõuete täitmata jätmise eest. Eelnõu § 3 kohaselt on krediiditeave käesoleva seaduse tähenduses andmed <i>tarbijaga</i> sõlmitud <i>krediidilepingu</i> kohta, mille krediiditeabe andja edastab krediiditeaberegistrisse. <i>Tarbija</i> on eelnõu § 4 kohaselt võlaõigusseaduse (VÕS) § 1 lõikes 5 nimetatud isik.</p> <p>Eelnõu seletuskirja (lk 1) kohaselt kohustab kehtiv õigus krediidiandjat rakendama vastutustundliku laenamise põhimõtet. Selle põhimõtte kohaselt peab krediidiandja enne tarbijaga krediidilepingu sõlmimist hindama tarbija krediidivõimelisust.</p> <p>Vastutustundliku laenamise põhimõtte järgimise kohustus on reeglina ette nähtud vaid suhetes tarbijatega. Sellest reeglist teeb aga erandi VÕS § 403 lg 2, mille kohaselt kohaldatakse VÕS-i tarbijakrediiti puudutavaid reegleid (st ka vastutustundliku laenamise reegleid) ka füüsilise isiku poolt sõlmitud lepingule krediidi võtmiseks iseseisva majandus- või kutsetegevuse alustamiseks, mille puhul kasutusse võetav krediit või krediidi eest omandatava asja või teenuse netohind ei ületa 50 000 eurole vastavat summat. Kuna VÕS-i eesmärk on olnud kaitsta iseseisvat majandustegevust alustavat isikut krediidi võtmisel samal viisil kui tarbijat, nähes muu hulgas ette kohustuse kohaldada vastutustundliku laenamise põhimõtteid, siis oleks asjakohane hõlmata eelnõu kohaldamisalasse ka sellised olukorrad.</p> <p>Lisaks viitame tulevikku vaatavalt, et uue tarbijakrediidi direktiivi (edaspidi CCD2)¹ kohaselt on krediidilepinguteks ka mitmed nn intressivabad krediidilepingud, mille puhul tuleb samuti hinnata tarbija krediidivõimelisust. See tähendab, et direktiivi ülevõtmisel tuleb otsustada, kas ja millises ulatuses kohaldub krediiditeabe jagamise seadus sellistele lepingutele.</p>	<p>Antud selgitus. Seaduse rakendamise esimese etapis piirdatakse tarbijaga sõlmitavate tarbijakrediidilepingutega, et tagada seaduse efektiivne kohaldamine. Rahandusministeerium jälgib registri käivitumise järgselt arenguid ning praktiliste probleemide ilmnemisel kaalub seaduse muutmise vajadust.</p> <p>CCD2-st tulenevad kohustused ja nende seos krediiditeabe jagamise seadusega selguvad CCD2 ülevõtmise menetluse käigus. Vajadusel muudetakse ka KTS-i.</p>

	<p>2. Eelnõu § 6 lg-d 1 ja 2 – lõike 1 järgi on krediitideaberegister riigi andmekogu ning lõike 2 järgi ei kuulu see riigi infosüsteemi. Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 43¹ lg 1 kohaselt on andmekogu riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku isiku või avalikke ülesandeid täitva eraõigusliku isiku infosüsteemis töödeldavate korrastatud andmete kogum, mis asutatakse ja mida kasutatakse seaduses, selle alusel antud õigusaktis või rahvusvahelises lepingus sätestatud ülesannete täitmiseks. Märgime, et AvTS-is ei eksisteeri mõistet „riigi andmekogu“. Seetõttu ei saa nõustuda seletuskirjas lk 30 tooduga, mille kohaselt „AvTS eristab riigi andmekogusid ja riigi infosüsteemi kuuluvaid andmekogusid.“ AvTS § 43¹ lg 1 loetleb, millised andmekogud saavad olla riigi infosüsteemi kuuluvad andmekogud, kohaliku omavalitsuse infosüsteemi kuuluv andmekogud, avalike ülesandeid täitva eraõigusliku isiku infosüsteemi kuuluvad andmekogud jne. Uue andmekogu kategooria mõiste kasutuselevõtt tekitab asjatut segadust ning Justiitsministeerium seda ei toeta.</p> <p>AvTS § 43² sätestab riigi andmekogudele lisatingimuse, et riigi infosüsteemi kuuluvad andmekogud peavad olema liitunud infosüsteemi andmevahetuskihi ehk X-teega. Palume siiski kaaluda X-tee kasutamist, eelkõige võttes arvesse, et X-tee puhul on tegemist tehnilise infrastruktuuriga, mis võimaldab turvalist ja tõestusväärtust tagavat andmevahetust. Arvestades asjaolu, et ilmselt hakkab kavandatav krediitideaberegister saama andmeid ka teistest riigi infosüsteemi kuuluvatest andmekogudest, eelkõige rahvastikuregistrist, tuleb silmas pidada ka AvTS § 43¹ lõikest 3 tulenevat andmete ühekordse küsimise põhimõtet. Juhul kui krediidiasutustel ei ole mingil põhjusel võimalik andmete andmekogusse edastamiseks X-tee kasutada, siis palume seda põhjendada. Põhjendatud juhul võib kaaluda vastava erisuse sätestamist AvTS-i nõudest.</p>	<p>Arvestatud, antud selgitus. Eelnõu § 6 lõiget 1 muudetud.</p> <p>Loodavast andmekogust ei hakata tegema päringuid teistesse andmekogudesse. Andmed liiguvad üksnes suunal krediitideabe andja-register ja register-krediitideabe saaja. Seetõttu jäetakse eelnõuga võimalus luua andmevahetuseks muu, X-tee turvalisuse tasemele vastav platvorm. X-tee kasutamisest erandi tegemist on selgitatud eelnõu seletuskirjas.</p> <p>Antud selgitus. Rahandusministeerium on nii andmekogu kui ka isikuandmete vastutav töötleja. Vastutava töötlejana on Rahandusministeerium kohustatud tagama nii andmekogu pidamise kui ka isikuandmete töötlemise õiguspärasuse. Vastutav töötleja vastutab IKÜM-i kohaselt isikuandmete töötlemise vastavuse eest isikuandmete töötlemise põhimõtetele (art 5 lõige 2).</p>
	<p>3. Eelnõu § 6 lg 4 kohaselt on krediitideaberegistri vastutav töötleja Rahandusministeerium ja volitatud töötleja on registripidaja. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt on registripidaja ettevõtja, kellele on § 12 alusel antud õigus registrit pidada. Registripidajaga sõlmitakse haldusleping. Palume selgitada, kas halduslepinguga antakse üle registri pidamine kui avalik ülesanne tervikuna või sõlmitakse leping registri pidamiseks Rahandusministeeriumi nimel. Hetkel jääb arusaamatuks, millises ulatuses antakse ülesanne halduslepinguga registripidajale üle ning kas ja millises ulatuses Rahandusministeerium andmetöötluse üle kontrolli omab.</p>	

	<p>Euroopa Andmekaitsekoostöö juhise¹ p-s 23 on öeldud, et kui vastutav töötleja on seaduses konkreetselt kindlaks määratud, on see määrav vastutava töötleja kindlakstegemisel. See eeldab, et seadusandja on määranud vastutavaks töötlejaks asutuse, kellel on tõeline kontrollivõime. Palume selgitada, milles seisneb Rahandusministeeriumi kontrollivõime registri pidamisel. Eelnõus tuleks vastutava töötleja roll selgemalt välja tuua, et Rahandusministeerium ka sisuliselt seda rolli täita saaks.</p> <p>Eelnõu § 57 kohaselt hüvitab registripidaja registripidamisel oma kohustuste rikkumisega tekitatud kahju. Palume selgitada, milliseid rikkumisi siinkohal on silmas peetud. Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) 3 art 82 kohaselt vastutab isikuandmete töötlemise põhimõtete rikkumise eest andmekogu vastutav töötleja. Art 82 lg 2 kohaselt vastutab volitatud töötleja töötlemise käigus tekitatud kahju eest ainult siis, kui ta ei ole täitnud käesoleva määruse nõudeid, mis on suunatud konkreetselt volitatud töötlejatele, või kui ta pole järginud vastutava töötleja seaduslikke juhiseid või on tegutsenud nende vastaselt. Edasised sätted näevad ette vastutusest vabastamise ja hüvitamise. Juhime tähelepanu, et kõnealuse eelnõuga ei saa teha erisust IKÜM-ist tulenevast vastutava ja volitatud töötleja vastutuse ülesehitusest. Seletuskirjas on eelnõu § 6 lg 4 selgitustes kirjutatud: „Konkreetse töötlemistoimingu korral on vastutav töötleja üksus, kes on määranud, miks töötlemine toimub (st „mis eesmärgil“ või „milleks“) ja kuidas see eesmärk saavutatakse (st mis vahendeid eesmärgi saavutamiseks kasutatakse).“. Selgitame, et andmetöötluse eesmärgid on seadnud seadusandja ja kellelegi on antud ülesanne neid seadusandja poolt ette nähtud eesmärgi täita ja neil eesmärkidel andmeid töödelda. Ehk siis isikuandmete vastutav töötleja ei saa olla riik, kes on andmetöötluse eesmärgid ette näinud.</p> <p>Juhime tähelepanu, et IKÜM art 4 p 8 kohaselt on volitatud töötleja füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel. Volitatud töötleja töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel ja sellel õiguslikul alusel, mis on andmete töötlemiseks vastutaval töötlejal. Eelnõu § 6 lg 4 kohaselt on registri vastutav töötleja Rahandusministeerium ja volitatud töötleja registripidaja, seega võib eeldada, et halduslepinguga siiski avaliku ülesannet tervikuna üle ei anta, vaid määratakse üksnes volitatud töötleja.</p>	<p>Vastutava töötleja kohustused registri pidamisel ja selle käigus isikuandmete töötlemisel on sätestatud nii KTS-is kui ka IKÜM-is. Vastavalt eelnõu § 6 lõike 3 koostöös §-ga 12 antakse registri pidamise ülesanne üle läbipaistva ja võrdse kohtlemise põhimõtet järgiva menetluse käigus valitud ettevõtjale. Ülesande üleandmiseks sõlmitakse registripidajaga haldusleping, milles HKTS § 10 punkti 5 kohaselt sätestatakse muu hulgas haldusülesande täitmise üle haldusjärelevalvet teostav valitsusasutus või kohaliku omavalitsuse ametiasutus või organ.</p> <p>Ei ole päris selge, mis täpsemalt on eelnõus Rahandusministeeriumi rolli puudutavas osas reguleerimata.</p> <p>Vastutava töötleja staatust määratleva ühe olulise tingimuse - vahendid - osas ei ole silmas peetud üksnes ja ainult rahalisi vahendeid. Seletuskirjas on seda aspekti lähemalt ka selgitatud. Seejuures väärib märkimist, et ka tasude suuruse kehtestamisel on rahandusministril oluline roll (kontroll, õigus keelduda kooskõlastamisest).</p> <p>Vastutuskindlustust puudutav säte on eelnõust välja jäetud.</p>
--	---	--

¹ https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-10/EDPB_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf, p 23

	<p>Samas seletuskirja osas 3.5 on öeldud: „Seejuures tuleb silmas pidada, et krediiteaberegistri pidajale sobilik õiguslik alus krediiteaberegistris andmete töötlemiseks ei pruugi olla kattuv krediidiandja omaga.“. Võttes eelnevat arvesse, tekib paratamatult küsimus, kas registripidajal ja Rahandusministeeriumil on erinevad õiguslikud alused registri andmete töötlemisel.</p> <p>AvTS § 43⁴ lg 1 mõttes on andmekogu vastutav töötleja (haldaja) riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalikke ülesandeid täitev eraõiguslik isik, kes korraldab andmekogu kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist. Andmekogu vastutav töötleja vastutab andmekogu haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest. Seega on Rahandusministeerium – nagu on selgitatud ka seletuskirjas – registri vastutav töötleja ka AvTS-i mõttes.</p> <p>IKÜM art 4 p 7 kohaselt on vastutav töötleja füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid. Ehk siis lisaks andmetöötluse eesmärkide määratlemisele on oluline ka see, kes otsustab andmetöötluse vahendite üle.</p> <p>Seletuskirjas on eelnõu § 6 lg 4 kohta selgitatud: „Registripidajal puudub võimalus otsustada isikuandmete töötlemise eesmärgi ja vahendite üle, seega on tegemist volitatud töötlejaga.“ Samas on seletuskirjas § 12 lg 1 kohta selgitustes märgitud, et registripidaja rahastab registripidamist teenustasudest. Siit järeldub, et vahendeid isikuandmete töötlemiseks ei anna mitte Rahandusministeerium riigieelarve kaudu, vaid need hangib registripidaja ise. Seega vastupidiselt seletuskirja § 6 lg 4 kohta antud selgitustes väidetule otsustab vahendite üle registripidaja.</p> <p>Palume eeltoodust tulenevalt vastutava ja volitatud töötleja roll eelnõus põhjalikult läbi mõelda, Rahandusministeeriumi roll selgemalt välja tuua ning seletuskirja vastavalt täiendada ja parandada.</p>	<p>Arvestatud, antud selgitus. Eelnõu §-i 8 täiendatud uue lõikega 3, mille kohaselt on eelnõu § 7 lõike 1 punktis 3 nimetatud andmetele (käendaja) juurdepääs kuni</p>
	<p>Eelnõu § 7 lg 1 p 3 kohaselt kantakse krediiteaberegistrisse mh käendaja andmed. Märgime, et käendus võib olla tähtajaline, osaline, sõltuv kohustuse jäägist, asendatav jne. Palume selgitada, millised on sellisel juhul andmete säilitamise tähtajad ja kuidas toimub andmete edastamine, muutmine, andmete kustutamine.</p>	

		<p>käenduse lõppemiseni. Vastavalt VÕS § 153 lõikele 1 lõppeb käendus:</p> <p>1) käendusega tagatud kohustuse lõppemisega;</p> <p>2) kohustuse ülevõtmisega, kui käendaja ei andnud nõusolekut vastutada uue võlgniku eest;</p> <p>3) tähtajalise käenduse korral tähtaja möödumisega.</p> <p>Eelnõu § 8 lõike 1 kohaselt edastab krediiditeabe andja registripidajale eelnõu § 7 lõikes 1 nimetatud andmed ühe kalendripäeva jooksul pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumisel. See tähendab, et olukorras, kus käenduse lõppemisel jääb krediidileping kehtima, edastab krediiditeabe andja ka ühe kalendripäeva jooksul vastava info registripidajale, kes tagab, et vastav muudatus kajastuks ka registris.</p> <p>Andmeid säilitatakse kaks aastat tarbijaga sõlmitud krediidilepingust tuleneva võlasuhte lõppemise kohta andmete registrisse kandmisest arvates (eelnõu § 11 lõige 1).</p>
4.	<p>Eelnõu § 7 lõike 1 punkti 13 kohaselt kantakse krediiditeaberegistrisse krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg, kui see on asjakohane. Eelnõu § 10 lõike 2 kohaselt on krediidiandjal nimetatud andmetele juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p> <p>Seletuskirja (lk 37) kohaselt on ajalise piirangu seadmine tingitud soovist mitte sekkuda põhjendamatult ettevõtlusvabadusse. Teadaolevalt pakutakse turul vaba konkurentsi tingimustes ka maksehäireteenust. See ärimudel tugineb isikuandmete kaitse seaduses sätestatud normidel, mis lubavad võlakohustuse rikkumisega seotud andmete edastamist kolmandale isikule</p>	<p>Antud selgitus. Jääme eelnõus valitud lahenduse juurde, mille kohaselt sisalduvad andmed kohustuse täitmise viivitamise kohta üksnes määratletud ajaperioodil, vastavad selgitused sisalduvad seletuskirjas.</p> <p>CCD2 tulenevate kohustuste ulatus (sh see, kas teave viivislaenude kohta peab olema juurdepääsetav just riigi peetavast andmekogust või piisab erasektori loodud</p>

	<p>(maksehäireregistri pidajale) ja selliste andmete töötlemist kolmanda isiku poolt juhul, kui lepingu rikkumisest on möödunud 30 päeva.</p> <p>Justiitsministeeriumi hinnangul on krediitdivõimelisuse hindamise seisukohast olulise tähendusega nii positiivne kui ka negatiivne teave. Kuigi eelnõuga on otsustatud teatud ajavahemiku jooksul kajastada registris ka teave makseviivituse kohta, on see aeg lühike. Eelnõu seletuskirjas (lk 11) on selgitatud, et kuna maksehäireregistri kasutamine ei ole seadusest tulenev kohustus ja kuna tegemist on võlausaldaja jaoks tasulise teenusega, siis ei pruugi kõik krediidiandjad maksehäireregistri teenust kasutada. Lisaks on välja toodud, et sellistes registrites olev teave ei pruugi olla täielik ega täpne. Eelnevast tulenevalt leiame, et maksevõlgnevuse kohta krediitideaberegistris teabe esitamine oleks tõhusam ning usaldusväärsem lahendus.</p> <p>Lisaks on eelnõu seletuskirjas juba viidatud, et uus tarbijakrediidi direktiiv reguleerib ka krediitdivõimelisuse hindamiseks kasutatavaid andmebaase. Kuigi me nõustume, et hetkel ei ole veel lõplikult selge, millisel määral mõjutab direktiiv krediitideabe jagamise seaduses kavandatud regulatsiooni, sätestab direktiivi artikkel 19 lõige 4, et kui liikmesriigis on kasutusel andmebaasid, mis sisaldavad teavet tarbijate krediitdilepingute kohta, säilitatakse teavet vähemalt tarbijate võlgnevuste kohta krediidi tagasimaksmisel ning krediidi liigi ja krediidiandja nime kohta. Seega Justiitsministeeriumi hinnangul tuleneb direktiivist kohustus esitada registrisse teave ka tarbijate võlgnevuste kohta.</p>	<p>registrist) selgub Justiitsministeeriumi eestvedamisel toimuva direktiivi ülevõtmise protsessi käigus. Seejärel saab vajadusel muuta ka KTS-i.</p>
5.	<p>Eelnõu §-ga 9 luuakse regulatsioon, mis võimaldab kohaldada inimesele tema taotlusel laenukeeldu. Keelu eesmärk on pakkuda isikule võimalust piirata enda poolt krediitdilepingu sõlmimist, et vähendada isikule ja ühiskonnale ülemäärase laenamisega kaasneva võivaid negatiivseid sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi.</p> <p>Justiitsministeeriumi hinnangul võib antud meede olla kasulik tarbijate jaoks, kes on sattunud n-ö võlaringi. Samas ei ole eelnõus ega seletuskirjas selgitatud, kas sellisel keelul oleks eraõiguslik tagajärg ka konkreetsetes lepingulises suhtes. See tähendab, kas keelu rikkumine võiks kaasa tuua lepingu tühisuse või muu tsiviilõigusliku tagajärje. TsÜS § 87 kohaselt on seadusest tuleneva keeluga vastuolus olev tehing tühine, kui keelu mõtteks on keelu rikkumise korral tuua kaasa tehingu tühisus, eelkõige juhul, kui seaduses on sätestatud, et teatud tagajärg ei tohi saaduda. Palume selgitada, kas eelnõus §-is 9 sätestatud keelu mõtteks on keelu rikkumise korral tuua</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 60 (KAVS muutmine) punkti 5 täiendatud normiga, mille kohaselt on krediitdilepingu sõlmimise keelust kõrvalekalduv krediitdileping tühine (KAVS § 50¹ uus lõige 2).</p>

		kaasa tehingu tühisus. Kui leping loetakse tühiseks, võib juba raskustes olev tarbija sattuda veel raskemasse olukorda, kuna tühise tehingu korral kaasneks kohustus kogu summa krediidiandjale tagastada. Seega tasuks kaaluda mõnda tarbijasõbralikumata lahendust. Eeskujuks võiks kaaluda näiteks VÕS § 408 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tagajärgi lepinguvormi järgimata jätmise korral.	
6.	Eelnõu § 9 lg 2 kohaselt isik ei saa ennast piirangutega isikute nimekirjast kustutada enne ühe aasta möödumist. Seletuskirja järgi on regulatsiooni loomisel eeskujuks võetud hasartmänguseaduses sisalduv hasartmängukeeld (HasMS § 39). HasMS § 39 lg 3 lubab isikul ise määrata keelunimekirjas olemise tähtaja, kuid see ei või olla lühem kui kuus kuud ega pikem kui kolm aastat. Palume seletuskirjas selgitada, miks on eelnõus valitud jäik üheaastane tähtaeg.	Arvestatud. Tähtaega lühendatud kuue kuuni.	
7.	Eelnõu § 10 sätestab juurdepääsu krediiditeaberegistris sisalduvatele andmetele. Palume eelnõus välja tuua, kas kontaktpunkti, kelle kaudu andmeid küsitakse, kes kontrollib andmete väljastamiseks õigusliku aluse olemasolul ning väljastab andmed, on andmekogu vastutav töötleja või ta volitab need tegevused volitatud töötlejale (vt ka märkust § 6 lg 4 kohta). Palume ka selgitada, kuidas toimub ebaõigete andmete parandamine, nt kui isik vaidlustab enese kandmise piiratud isikute nimekirja (eelnõu § 9). Kas paranduste põhjendatuse uurib välja ja parandused teeb registripidaja või peab seda tegema krediidiandja, edastades parandatud andmed registrile?	Antud selgitus. Õigusliku aluse olemasolu kontrollimise pädevus volitatakse registripidajale (Rahandusministeeriumil vastutava töötlejana on õigus ja kohustus registripidaja tegevust kontrollida). Krediiditeabe andja isikuandmete vastutava töötlejana peab tagama õigete andmete edastamise registripidajale. Ebaõigete andmete avastamisel peab krediiditeabe andja edastama korrektsed andmed. Ebaõigete andmete sisaldumisel registris registripidaja tegevuse tagajärjel, parandab andmed registripidaja.	
8.	Eelnõu § 10 lg 1 p 1 kohaselt avaldatakse krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid krediidiandjale, krediidivahendajale ning hoiu-laenuühistule. Arvestades seda, et krediiditeabe andjaks on eelnõu § 5 p 1 kohaselt ka krediidiagent, siis tõstatame küsimuse, kas andmesaajate hulgas peaks olema ka krediidiagent, kuivõrd agent on see, kes sõlmib krediidiandja nimel krediidilepingu.	Antud selgitus. Krediidiagent on hõlmatud krediidivahendaja mõistega (KaVS § 21 lõige 1)	
9.	Eelnõu § 10 lg 1 p 6 – sätte kohaselt on registripidajal õigus avaldada krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid notarile ja notari määratud pärandi inventuuri tegijale pärandi inventuuri tegemiseks. Märkime, et kohustuslik inventuur on sätestatud pärimisseaduse (PärS) §-s 136. Muul juhul tehakse inventuur juhul, kui pärija on esitanud notarile inventuuri nõude.	Arvestatud. Eelnõu § 8 lg 1 punkti 6 ja seletuskirja vastavalt muudetud	

	<p>Kui inventuuri ei tehta, siis selgitab notar pärimismenetluses pärandaja õigused ja kohustused välja pärijatelt saadud info alusel ning päringute tegemisega registritesse, mille loetelu kehtestab PärS § 167 lg 2 alusel valdkonna eest vastutav minister määrusega. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kas ja miks on andmete saamine piiratud üksnes inventuuri klausliga. Justiitsministeeriumi hinnangul tuleks krediitideaberegistri andmeid kasutada ka tavapärases pärimismenetluses, kui inventuuri ei tehta. Seetõttu palume eelnõu § 10 lg 6 sõnastust laiendada, et see hõlmaks pärimismenetluse ka juhul, kui inventuuri ei tehta. Lisaks märgime, et pärandi inventuuri viib alati läbi kohtutäitur, seda küll notari otsuse alusel, kuid sisulist rolli notaril ei ole. Pakume eelnõu § 10 lg 1 p 6 uueks sõnastuseks:</p> <p>„6) notarile pärimismenetluse läbiviimiseks ja kohtutäiturile pärandi inventuuri tegemiseks;“.</p> <p>Sellest muudatusest tulenevalt tuleks muuta ka pärimisseadusest tulenevate notari ametitoimingute tegemise korra § 10 lõiget 1, mis sätestab, millistesse registritesse pärandaja õiguste ja kohustuste kohta notar pärimisseaduse § 167 lõike 2 alusel päringu teeb. Sellesse loetellu tuleks lisada krediitideaberegister. Palume seletuskirja 8. osa vastavalt täiendada.</p>	
10.	<p>Eelnõu § 10 lg 3 kohaselt on krediidiandjal krediidilepingust tuleneva nõude loovutamise andmetele ligipääs 30 päeva jooksul andmete registrisse kandmisest arvates. Eelnõu seletuskirja kohaselt ei saa teavet krediidilepingust tuleneva nõude võõrandamise kohta kuvada lõputult ja seetõttu on ette nähtud 30-päevane tähtaeg. Palume eelnõu koostajatel kaaluda, kas 30-päevane tähtaeg on piisav. Nagu seletuskirjas märgitud, võib võlausaldaja vahetumise tõttu teave tarbijal lasuva finantskohustuse kohta krediitideaberegistrist välja jääda. On pigem vähetõenäoline, et loovutatud nõue nii kiiresti rahuldatakse. Seetõttu võiks meie hinnangul kaaluda vastava info säilitamist pikema aja jooksul, et anda krediidiandjale vajalik indikatsioon võimaliku kohustuse kohta, mida tarbijalt üle kontrollida. Kui tarbija on kohustuse tõesti täitnud, on tal võimalik krediidiandjale esitada vastav teave, mis seda kinnitab.</p>	<p>Arvestatud. Nõude loovutamise faktilise juurdepääsu tähtaega tõstetud 30. päevalt 45. päevale.</p>
11.	<p>Eelnõu § 10 lg 4 kohaselt on krediidiandjal juurdepääs piirangutega isikute nimekirja andmetele kuni isiku nimekirjast kustutamiseni. Palume selgitada, miks on sättes nimetatud ainult krediidiandja. Kas lg 1 toodud teistel isikutel (krediidivahendaja, hoiu-laenuühistu) on endiselt juurdepääs andmetele isikute kohta, kes on kunagi olnud nimekirja kantud?</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. Eelnõu § 10 lõiget 5 vastavalt muudetud – nn laenukeelu nimekirjale on juurdepääs tagatud kõikidele eelnõu § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud isikutele.</p>

		Eelnõu § 11 lg 2 kohaselt säilitatakse nimekirja andmeid 2 aastat alates nimekirjast kustutamisest. Kas § 10 lg 4 ja § 11 lg 2 koosmõjus tuleb tõlgendada nõnda, et kui isik on nimekirjast kustutatud, siis krediidiandja (ja eelduslikult ka kredidivahendaja, hoiu-laenuühistu ning ehk ka krediidiagent, vt märkust eelnõu § 10 lg 1 p 1 kohta) tema andmeid enam ei näe, kuid registripidaja töötleb neid andmeid siiski veel kaks aastat edasi? Kui jah, siis tuleb see edasine andmetöötlus seaduses selgelt välja tuua, sätestades ühtlasi, mis eesmärgil ja kui kaua nimekirjas olnud isiku andmeid säilitatakse.	Üldpõhimõtte kohaselt (eelnõu § 10 lõige 2) võimaldatakse andmete juurdepääs kuni tarbijakrediidilepingust tuleneva sõlasuhte lõppemiseni või kuni nõude kolmanda isiku poolt omandamiseni. Juurdepääsuõiguse lõppemisel säilitatakse andmeid registris veel kaks aastat. Kaalutluseks on järelevalvelised vajadused. Andmete säilitamise tähtaja sätestab eelnõu § 11.
	12.	Eelnõu § 12 lg 3 kohaselt võib minister registripidaja määramisel küsida arvamust Andmekaitse Inspeksiioonilt. Samas ei ole arusaadav, milliste asjaolude kohta peaks Andmekaitse Inspeksiioon arvamust avaldama. Palume seda selgitada ning eelnõu ja seletuskirja vastavalt täiendada.	Arvestatud. Säte eelnõust välja jäetud.
	13.	<p>Eelnõu § 12 lg 4 sätestab registripidajaga sõlmitava halduslepingu kohustuslikud elemendid. Sealhulgas tehakse viide halduskoostöö seaduse (HKTS) §-le 10, mille punkti 5 kohaselt tuleb halduslepingus muu hulgas kindlaks määrata haldusülesande täitmise üle haldusjärelevalvet teostav valitsusasutus või organ.</p> <p>Palume seletuskirjas selgitada, kes hakkab tegema haldusjärelevalvet registripidajaga sõlmitud halduslepingu üle. Arvestades asjaolu, et eelnõu § 12 lg-ga 7 on rahandusministrile antud õigus mõjuval põhjusel registripidamiseks sõlmitud leping ennetähtaegselt lõpetada, võib eeldada, et järelevalve roll on plaanitud anda rahandusministrile. Palume seletuskirjas ka selgitada, mis saab andmekogust siis, kui haldusleping erakorraliselt lõpetatakse, ühepoolset üles öeldakse. Kes ja kuidas tagab sellisel juhul registri toimimise?</p> <p>Märgime, et halduslepingu ühepoolse lõpetamise alused ja tingimused on üldregulatsioonina sätestatud HKTS §-s 11, vt ka HKTS § 16. Palume HKTS §-des 11 ja 16 sätestatud halduslepingu lõpetamise aluseid eelnõu kontekstis analüüsida ning kui see on analüüsi tulemusel vajalik, siis sõnastada eelnõu § 12 lg 7 alus erinevina HKTS suhtes. Samuti palume kaaluda, kas registri järjepidevuse tagamiseks on vaja anda haldusjärelevalvele tegijale täiendavaid õigusi või kohustusi.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Eelnõu § 12 lõiget 7 muudetud ja seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>Haldusjärelevalvet teostab rahandusminister. Tulenevalt HKTS § 10 punktist 5 määratakse haldusülesande täitmise üle haldusjärelevalvet teostav valitsusasutus kindlaks sõlmitavas halduslepingus.</p>
	14.	Eelnõu § 17 lõike 2 ja § 28 lg 2 kohaselt arvestab Finantsinspeksiioon isiku maine hindamisel muu hulgas seda, kas isik on olnud süüteoasjas süüdistatav või kahtlustav või muul moel seotud süüteoasjaga või isik on	Antud selgitus. Eelnõu § 17 lõiget 2 ja § 28 lõikes 2 sätestatud on selgitatud eelnõu seletuskirja vastavates osades.

		<p>toime pannud õigusvastase, pettusliku või usaldust kuritarvitava teo või olnud seotud sellise teoga või selle uurimis- või järelevalvemenetlusega.</p> <p>Palume selgitada, kust tulevad need alused, milline Eesti seadus, EL määrus või direktiiv seda nõuab. Eriti küsitav on alus, mille kohaselt arvestatakse isiku maine puhul ka seda, kui isik on kunagi olnud süüteoasjas süüdistatav või kahtlustatav. See on otseses vastuolus süütuse presumptsiooni põhimõttega, mille kohaselt on isik süüdi alles siis, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Eelnõu sõnastuse järgi aga mõjutab isiku mainet negatiivselt ka see, kui tegemist on süüdistuse või kahtlustusega, mis mitte kunagi kohtu poolt tehtud süüdimõistva otsuseni ei ole jõudnud.</p> <p>Ebaselgeks jääb, mida tähendab „muul moel seotud süüteoasjaga“. Kuna tegemist on süüteoga, siis tähendab see, et hõlmatud on nii kuriteod kui ka väärteod. Kuidas saavad väärteoasjad olla nii tõsised, et mõjutavad isikute tegutsemist?</p> <p>Piirang, mis räägib seotusest süüteoga, hõlmab ka nt tunnistaja ja kannatanu. Kui silmas peetakse ka sellist seost süüteoga, siis tekib küsimus piirangu põhiseaduspärasusest – selline vaba eneseteostuse piirang oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne. Palume seda piirangut ja selle sisu seletuskirjas põhjalikumalt selgitada, sh analüüsida selle põhiseaduspärasust.</p> <p>Palume seletuskirjas põhjalikult lahti kirjutada ja selgitada, mida tähendab „isik on toime pannud õigusvastase, pettusliku või usaldust kuritarvitava teo või olnud seotud sellise teoga või selle uurimis- või järelevalvemenetlusega.“ Mis on õigusvastane tegu? Mis on pettuslik või usaldust kuritarvitav tegu? Mille poolest need teod erinevad kuritegudest ja väärtegudest? Mida tähendab seotus sellise teoga, mida see hõlmab? Mida kujutab endast sellise teo uurimis- või järelevalvemenetlus? Kas uurimismenetlus on midagi muud kui kriminaal- või väärteomenetlus?</p> <p>Kui need sõnastused on üle võetud mõnest teisest seadusest, siis palume neile viidata, välja tuua, kus on nende teiste seaduste puhul neid küsimusi selgitatud vastavates seletuskirjades, ja vastavalt selgitada ka käesoleva eelnõu seletuskirjas.</p>	<p>Analoogsed sätted sisalduvad ka kõige hiljutisemas finantssektori ettevõtja tegevust reguleerivas seaduses KIOS-es (vt § 37 lõiget 2).</p>
--	--	--	---

		Eelnõu § 19 lg 1 p 3 ja p 6 kohaselt tuleb finantsinspeksioonile (FI) esitada elulookirjeldus, sh usaldusväärstust, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid. Eelnõu § 19 lg 1 p 12 kohaselt tuleb esitada füüsilisest isikust omandaja varanduslikku seisutõendavad dokumendid kolme viimase aasta kohta. Palume selgitada, milliseid andmeid siin täpsemalt mõeldud on, ning eelnõu ja seletuskirja vastavalt täiendada.	Arvestatud. Seletuskirjas toodud välja viide Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse suunise „Suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta“ ning selle alusel koostatud Finantsinspeksiooni sobivusmenetluse läbiviimise juhendile.
15.	<p>Eelnõu § 19 lg 1 p 18 kohaselt välisriigi kodaniku puhul esitada FI-le tema päritoluriigi karistusregistri väljavõte või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument, mille väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud. Eesti kodaniku puhul aga ei ole seaduses sätestatud, et andmeid kontrollib FI karistusregistrist. Kui selline andmetöötlus toimub, siis tuleb see ka seaduses ette näha.</p> <p>Samuti palume selgitada, kuidas kontrollib FI talle esitatud andmeid, sh andmeid, mis on FI-le esitatud isiku usaldusväärstuse ja laitmatu maine tõendamiseks. Kas FI-l on andmete kontrollimiseks juurdepääs andmekogudele? Kui jah, siis palume välja tuua, millisel õiguslikul alusel see toimub. Kui sellist õiguslikku alust ei ole, siis tuleb see eelnõus ette näha, nt §-s 20, tuues välja, millistest allikatest on FI-l õigus andmeid kontrollida.</p> <p>Sama märkuse teema ka eelnõu § 28 lg 2 kohta – palume selgitada, millisel õigusliku alusel FI kontrollib § 28 lg 2 sätestatud laitmatut mainet, arvestades, et hindamisel FI arvestab isiku maine hindamisel muu hulgas seda, kas isik on olnud süüteoasjas süüdistatav või kahtlustatav või muul moel seotud süüteoasjaga või isik on toime pannud õigusvastase, pettusliku või usaldust kuritarvitava teo või olnud seotud sellise teoga või selle uurimis- või järelevalvemenetlusega. Kui sellist õiguslikku alust ei ole, siis tuleb see eelnõus ette näha.</p>	<p>Antud selgitus. Tegemist on finantssektori ettevõtja tegevuse suhtes kehtiva ülepõhimõttega.</p> <p>KarRS § 15 lõike 1 kohaselt tuleb karistusregistrist teise inimese kohta andmete küsimisel päringus kinnitada andmete küsimise õiguslikku alust või eesmärki.</p> <p>Juhime tähelepanu asjaolule, et kehtivate karistuste kohta päringute tegemise õigust karistusregistrisse ei reguleeri pea ükski eriseadus, mis sätestab nõude isiku karistatuse puudumise kohta (vt nt Lasteks: piirangud isikutele sätestatud §-s 20, ent andmete kontrollimise õigust karistusregistrist reguleeritud ei ole).</p>	
16.	Eelnõu § 19 lg 4 kohaselt võib FI nõuda § 19 lg 1 p 3 ja 6 nimetatud andmeid suuremas mahus. Juhime tähelepanu, et tegemist on isikuandmetega, mille töötlemise ulatus tuleb ette näha seadusega.	Arvestatud. Säte eelnõust välja jäetud.	
17.	<p>Eelnõu § 44 lg 2 kohaselt võib isikule teabe andmisest keelduda, kui see kahjustab või võib kahjustada kolmanda isiku õigustatud huve või andmetega tutvumine takistab järelevalve eesmärkide saavutamist või ohustab tõe väljaselgitamist kriminaalmenetluses.</p> <p>Juhime tähelepanu, et andmesubjekti õigusi piiravad sätted peavad olema kooskõlas IKÜM artikliga 23, milles on toodud, millisel eesmärgil on lubatud</p>	Antud selgitus. Tegemist ei ole andmesubjekti-spetsiifilise sättega. Üldjuhul on menetlusosaliseks KTS tähenduses registripidaja, kelle tegevuse vastavust nõuetele Finantsinspeksioon kontrollib. Registripidaja on eraõiguslik juriidiline isik.	

	<p>andmesubjektide õigusi piirata. IKÜM art 23 nimetatud eesmärgid on üpris kitsad, seda on selgitanud ka Euroopa Andmekaitsekoostöö rühma juhised².</p> <p>Eelnõukohane § 44 lg 2 võimaldab andmesubjekti õigusi piirata ka juhul, kui teabe edastamine võib kahjustada kolmandate isikute õigustatud huve. Palume kõnealune säte üle vaadata ja IKÜM-iga kooskõlla viia, sh arvestades, et andmesubjektide õiguste piiramine ei saa olla tähtajatu. Kui õiguste piiramise aluseks olev asjaolu langeb ära, siis tuleb isikule tema õigused tagada.</p>	<p>Mööname siiski, et menetlusosaliseks võib HMS § 11 lõike 1 tähenduses olla ka füüsiline isik.</p> <p>Märgime, et eelnõus sätestatud piirangueesmärgid on oma olemuselt siiski kitsamad võrreldes IKÜM art 23 lõikes toodud eesmärkidega ning ei erine oluliselt tesites eriseadustes sätestatud andmesubjekti õiguste piiramise eesmärkidest.</p> <p>Sätet siiski selguse huvides täiendatud nii, et inspeksioon peab kaaluma, kas keelata andmetega tutvumine, lubada seda teha hiljem või piirata tutvumise ulatust.</p>
18.	<p>Eelnõu 5. peatükki (§-d 52–55) on kavandatud vastutuse sätted. Kui võrrelda kavandatud sanktsioonimäärasid, siis nende järgi on kõik erinevad teod ühesuguse raskusega, maksimaalselt on võimalik karistada samasuguse rahatrahviga. Palume norme veelkord hinnata ja kaaluda, kas ka tegelikult on kõik need rikkumised võrdse kaaluga või on siiski mõni neist oma olemuselt raskem ning vääriks seetõttu karistusmäärade kaudu eristamist.</p> <p>Juriidilise isiku karistusena on kõikides vastutuse sätetes kavandatud rahatrahv kuni 1 000 000 eurot või kuni 10 protsenti aastasest netokäibest. Kui kõrvutada seda sõnastust eelnõu § 51 lõikega 3, siis järelevalve korras rakendatava sunniraha osas on netokäibe puhul täiendus: „... sealhulgas brutotulust vastavalt viimasele kättesaadavale raamatupidamisaruandele, mis koosneb teenustasudest ning intressi- ja muudest sellesarnastest tuludest“.</p> <p>Tõstatame küsimuse, kas väärtegude puhul seda täiendust ei arvestata. Kui ei arvestata, siis miks? Palume selle erisuse kehtestamist seletuskirjas selgitada.</p>	<p>Antud selgitus. Juriidilise isiku sunniraha ja vastutust reguleerivate normide loomisel on eeskujuks võetud KIOS-i, KAS-i ja KAVS-i analoogsed sätted.</p>
19.	<p>Eelnõu §-d 52–55 sätestavad vastutuse erinevate nõuete täitmise tagamiseks. Kui isikutele on kavandatud nõuete rikkumise eest vastutus, siis peab isikule olema väga selgelt arusaadav, kust konkreetselt nõuded</p>	<p>Antud selgitus. Tegemist on normidega, mis on omased finantssektori-spetsiifilisele seadusele (vt nt KIOS § 41 ja 83).</p>

² https://www.edpb.europa.eu/system/files/2021-10/edpb_guidelines202010_on_art23_adopted_after_consultation_en.pdf, (lk 11)

		<p>tulenevad. Peab olema võimalik lihtsalt mõista, milline on keelatud tegevus, millisele käitumisele järgneb karistus. Sellega on aga eelnõu väärtekoosseisude sisustamisel probleeme.</p> <p>Nt eelnõu §-ga 52 kavandatakse kehtestada vastutus registripidaja sise-eeskirjade nõuete rikkumise eest. Eelnõu § 52 lg 1 kohaselt karistatakse kuni 100 000 eurose rahatrahviga, kui registripidaja rikub seaduse §-s 33 sise-eeskirjadele kehtestatud nõudeid.</p> <p>Eelnõu § 33 lg 1 viitab, et sise-eeskirja kohaselt tagatakse registripidaja tegevust reguleerivate õigusaktide ja registripidaja juhtide otsuste täitmine, § 33 lg 4 p 9 kohaselt tuleb kehtestada sisemised protseduurireeglid registripidaja tegevust reguleerivates õigusaktides kehtestatud kohustuste rikkumise või võimaliku rikkumise kohta teavituste vastuvõtmiseks, töötlemiseks ja edastamiseks ning tagajärgedega tegelemiseks.</p> <p>Seega vastutuse säte viitab seaduse §-le 33, § 33 omakorda sise-eeskirjale ning sise-eeskirjas viidatakse omakorda ebamäärastele õigusaktidele. Samasuguseid ringviiteid sisaldavad nt § 15 lg 1 p 4, § 19 lg 5, § 22 lg 1 p 3, § 40 lg 1 p 1. Seletuskirja selgitustes on üksnes kopeeritud sätete tekst ning sisulised selgitused sätete sisu kohta puuduvad. Palume seletuskirja 3. osa tervikuna kriitilise pilguga üle vaadata ning täiendada selliselt, et selgituses avatakse ja põhjendatakse iga sätte sisu (vt HÕNTE § 47 lg 1 p 4). Nii on seletuskirjast ka abi seaduse hilisemal kohaldamisel, sätete sisu mõistmisel ja tõlgendamisel ning võimalike vaidluste lahendamisel.</p>	Seletuskirja vastavates sätetes on antud ka asjakohased selgitused.
	20.	Eelnõu § 56 lg 1 sätestab väärtegade aegumistähtaja, milleks on kolm aastat. Palume põhjalikumalt selgitada, mida tähendab finantsvaldkonna spetsiifika, millega õigustatakse pikema aegumistähtaja kehtestamist. Seletuskirjas tuuakse eeskujuna välja krediidiinkassode ja -ostjate seaduse (KIOS) § 93 lõige 1. KIOS seletuskirjas on teema põhjalikumalt lahti kirjutatud, seda selgitust on võimalik lähtekohana kasutada ka kõnesoleva eelnõu seletuskirjas.	Antud selgitus. Seletuskiri sisaldab asjakohast põhjendust (selgitused § 56 lõike 1 kohta).
	21.	Palume arvestada käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja vatavalt täiendatud.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	1.	Palume eelnõus ja seletuskirjas selgemini välja tuua, mis saab, kui registri süsteemis esinevad tõrked, sh kes ja mil määral vastutab selle eest, kui tõrgete tõttu saadi registrist ebaõiged andmed, mis omakorda viisid ebaõige laenuotsuse tegemiseni.	Arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud.
	2.	Läbipaistvuse tagamiseks palume täiendada eelnõu sättega, mis lubab tarbijal saada infot registri logide kohta ehk näha, millised isikud on tema teavet vaadanud.	Antud selgitus. Inimese õiguse tutvuda enda andmetega, mis on vastutava töötleja kasutuses, tagab isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikkel 15. Eelnõuga rõhutatakse seda õigust (§ 10 lg 1 punkt 2). Registripidajal on ka logi pidamise kohustus (§ 7 lõige 3 ja § 9 lõige 6). Kuna logiandmed on ka isikuandmed, siis on tarbijale IKÜM art 15 alusel tagatud ka võimalus tutvuda logiandmetega. Leiame, et eraldi säte logiandmetega tutvumise õigse kohta ei ole vajalik, vaid on tagatud IKÜM-iga. Seletuskirja kõnesolevas osas veel täiendatud.
Arvamuse andjad			
Advokatuur	1.	<p><u>Eelnõu § 3:</u> Teeme ettepaneku täpsustada isikute ringi, keda puudutavat teavet loetakse krediiditeabeks, mida krediiditeabe andja krediiditeaberegistrisse edastama peab. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt.</p> <p>Eelnõu § 3 praeguses sõnastuses edastatakse krediiditeaberegistrisse andmed tarbijaga sõlmitud krediidilepingu kohta. KTJS § 4 kohaselt tarbija käesoleva seaduse tähenduses on VÕS § 1 lõikes 5 nimetatud isik. Järelikult ei hõlma eelnõu §-s 3 sätestatu hetkel alltoodud isikute ja lepingute osas andmete edastamist, keda puudutav info peaks aga nii eelnõu mõtte kui ka muude sätete kohaselt krediiditeaberegistrist siiski nähtuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • käendaja ja tarbijakäendusleping - eelnõu § 7 lg 3 toob krediiditeaberegistrisse kantavate andmete koosseisu hulgas välja ka käendaja andmed, samas § 3 skoobist on käendaja välja jäänud. Tarbijast käendajaga sõlmitav põhilepingust eraldiseisev käendusleping ehk VÕS-is detailselt reguleeritud tarbijakäendus ei mahu kuidagi ka krediidilepingu mõista alla, kuid tarbija finantskohustustest ülevaate saamiseks peaks ka 	<p>Antud selgitus. Eelnõu §-s 3 sätestatud määratlus krediiditeabe kohta on piisavalt täpne. Määratluses käenduse mittekajastamine ei muuda määraltust sedavõrd ebatäpseks, et seaduse tõlgendamisel tekiks ületamatud raskused. Lisaks ei kaasne käendus alati ja igal juhul tarbijakrediidilepinguga, seega võib määratlus käendust puudutavate andmete hõlmamisel muutuda ebatäpseks. Õiguselgust silmas pidades on oluline sätestada registris töödeldavate andmete koosseis (eelnõu § 7).</p> <p>„Kaastaotleja“ asendatud sõnaga „kaaskrediidisaja“.</p>

	<p>tarbijakäenduslepingut puudutav info igal juhul registris kajastuma. Käenduskohustust puudutavate andmete jagamist toetab ka eelnõu seletuskiri;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaastaotleja - eelnõu § 7 lg 4 toob krediiditeaberegistrisse kantavate andmete koosseisu hulgas välja ka kaastaotleja andmed, samas § 3 skoobist on kaastaotleja välja jäänud. Tarbija finantskohustustest ülevaate saamiseks peaks ka kaastaotleja rollis tarbijat puudutav info igal juhul registris kajastuma; • isik, kellele krediidilepingust tulenev tarbija kohustus on üle läinud - kui krediidilepingust tulenev tarbija kohustus läheb üle teisele isikule (nt pärimise teel), peaks ka see info registrist nähtuma. Selguse huvides võiks olla vähemalt eelnõu seletuskirjas (kui mitte seaduses endas) välja toodud, et ka sellisel juhul on vajalik andmete edastamine selle isiku kohta, kellele kohustus on üle läinud. Eesmärgiks tagada, et registrist nähtuks õige info tegeliku kohustatud isiku ja tema kohustus(t)e osas; • VÕS § 416¹ (tarbijakrediidilepingu kohtuväline ümberkujundamine) näeb ette erinevaid meetmeid võla ümberkujundamiseks. Üheks selliseks meetmeks võib olla erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate nõuete summeerimine (lg 3 p 4), mis võib olla vormistatud nt võla tasumise kokkuleppena, mis oma olemuselt on samamoodi finantskohustus. Eelnõus tuleks täpsustada, kas ka selliste kokkulepete või muude analoogsete kokkulepete info peaks kajastuma registris. 	<p>Andmete muutmise korral (sh tarbija) on krediiditeabe esitaja kohustatud muutunud andmed registripidajale esitama ühe kalendripäeva jooksul (eelnõu § 8 lõige 1).</p> <p>Võlaõigusseaduse § 416¹ tähenduses võla ümberkujundamiseks andmete pärimise vajalikkus registrist on esile toodud eelnõu § 10 lg 1 punktis 1.</p>
2.	<p><u>Eelnõu § 5:</u> Teeme ettepaneku täpsustada krediiditeabe andja mõistet. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt.</p> <p>Eelnõu § 5 lg 2 praegune sõnastus näeb ette, et krediiditeabe andjana käsitatakse ka krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud isikut, kes ei ole krediidiandja. KAVS § 2 lg 2 sätestab, et KAVS-is kredidivahendaja kohta sätestatud kohaldatakse ka sellise isiku suhtes, kes vahendab krediiti, mida annab isik, kes ei tegutse oma majandus- või kutsetegevuses ja ei ole käesoleva seaduse tähenduses krediidiandja.</p> <p>Jääb selgusetuks, millist isikut eelnõu § 5 lõikes 2 on silmas peetud - kas krediidiandjat, kes ei tegutse oma majandus- või kutsetegevuses ja ei ole KAVS tähenduses krediidiandja või isikut, kes viimase poolt antavat krediiti vahendab. Seega vajab nii eelnõu tekst kui seletuskiri vastavalt täpsustamist. Hetkel jääb seletuskirjast mulje, et krediiditeabe andjana peetakse silmas isikut, kes vahendab krediiti, kuid samas eelnõu § 5 lõikes 1 toodud punktides kredidivahendajat KAVS tähenduses eraldi krediiditeabe andjana välja</p>	<p>Arvestatud, antud selgitus. Eelnõu § 5 punkti 3 vastavalt muudetud.</p> <p>Krediidiostja ei ole hõlmatud krediiditeabe andjana, sest krediidiostja ei sõlmi tarbijaga tarbijakrediidilepingut. Samuti võib eeldada, et krediidiostja edastab andmed viivituses oleva tarbijakrediidilepingust tulenevate nõuete kohta erasektoris maksehäireteenust pakkuvatele ettevõtjatele.</p> <p>Selguse tagamiseks ja erasektori ettevõtja osutatava maksehäireteenuse dubleerimise vältimiseks krediidiositajaid krediiditeabe andjatena ei käsitata. Rahandusministeerium jälgib registri käivitumise järgselt arenguid ning valitud</p>

	<p>toodud ei ole. Eelnõu § 5 lg 1 p-s 1 on välja toodud vaid krediidiandja ja krediidiagent (so KAVS § 21 lg 1 järgi krediidivahendaja, kes on seotud vaid ühe krediidiandjaga ja tegutseb ainult tema nimel ning selle krediidiandja täielikul ja tingimusteta vastutusel), kuid krediidivahendajat üldmõistena § 5 lg 1 p-s 1 ei sisalda.</p> <p>Lisaks teeme ettepaneku laiendada krediiditeabe andjate ringi ja näha krediiditeabe edastamise kohustus ette ka inkassoettevõtjale, kui viimane tegutseb krediidiostja rollis (st kui algne krediidiandja on oma krediidilepingust tulenevad nõuded loovutanud).</p> <p>Pidades silmas krediiditeabe registri pidamise eesmäärke, on oluline tagada, et ka inkassoettevõtjale loovutatud krediidilepingutest tulenevad finantskohustused oleksid igal juhul krediiditeaberegistrist nähtavad (arvestades lisaks, et vastavad kohustused ei pruugi olla nähtavad maksehäire registritest).</p> <p>Seejuures peaks inkassoettevõtjal olema teabe esitamise kohustus üksnes sellise krediiditeabe osas, mis puudutab krediidilepingutest tulenevaid nõudeid (ja neile vastavaid tarbija finantskohustusi), mille omanikuks inkassoettevõtja ise on. Eelnõu § 5 lg 2 järgi kuuluvad krediiditeabe andjate hulka ka isikud, kes ise ei ole krediidiandjad, kuid eelnõus vajab täpsustamist, kas krediiditeabe andja mõiste alla mahuvad ka krediidivahendajad (vt põhjendused ülal) ning võlgade sissenõudmise teenuse pakkujad ehk inkassoettevõtjad, kes küll ise krediiti ei väljasta, kuid kes võivad tarbijaga sõlmitud krediidilepinguid siiski ümber kujundada.</p> <p>Juhul kui nähakse ette, et ka krediidivahendaja peab edastama andmed tema poolt vahendatud krediidilepingute osas, siis tuleb vältida sellise olukorra tekkimist, kus ühe tarbija ühe ja sama krediidilepingu kohta edastab teabe registrile nii krediidiandja kui ka krediidivahendaja. Näeme, et teabe andjaks peaks sellisel juhul olema pigem siiski isik, kes on krediidiandjaks, isegi juhul, kui tema volituse alusel on krediidilepingu allkirjastajaks krediidivahendaja.</p> <p>KIOS § 3 lg 9 näeb ette, et kui tarbijakrediidilepingust tulenev kohustus on muutunud sissenõutavaks ja sellest tuleneva nõude on omandanud krediidiinkasso või ta on määratud seda haldama, võib krediidiinkasso krediidisaaajaga sõlmitud lepingu või sellest tuleneva nõude ümber kujundada üksnes juhul, kui see ei muuda krediidisaaaja olukorda halvemaks ja selle</p>	<p>lahenduse mittetoimimise korral kaalub seaduse muutmise vajadust.</p>
--	--	--

	<p>tulemusel suudab krediidisaaaja tõenäoliselt oma kohustused täita. Eelnimetatuga seoses võib krediidiinkasso teha ettepaneku: 1) krediidilepingu tähtaja pikendamiseks või tagasimakse tasumise täielikuks või osaliseks edasilükkamiseks teatud ajavahemikuks; 2) võlast osaliselt loobumiseks ja erinevatest tarbija-krediidilepingutest tulenevate võlgade summeerimiseks; 3) intressimäära muutmiseks, kuid mitte sellisel kujul, mis suurendab kogumina krediidisaaaja kohustusi ebamõistlikus ulatuses.</p> <p>Seega, kui inkassoettevõtja on nõude omandanud ning kujundab ise krediidisuhet ümber (sõlmib uue maksegraafiku, ajatab tähtaja, annab nõ maksepuhkust vmt) ja nõue kuulub talle, peaks ta olema kohustatud sellekohase info ka krediidi-teaberegistrile edastama. Muudel juhtudel ei ole inkassoettevõtjal alust/põhjust andmete edastamiseks, sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kui ta tegutseb üksnes krediidiinkasso rollis ehk käsunduslepingu alusel krediidihaldajana, sest sellisel juhul on krediidiandja ise endiselt võlausaldaja ja seega ka andmete edastamiseks kohustatud isiku (krediiditeabe andja) rollis; • kui ta tegutseb krediidiostjana, olles ise küll nõude omanik, kuid krediidisuhet ümber ei kujunda. Ka siis on tegemist varasemast krediidilepingust tuleneva võlgnevusega (mitte uue krediiditeabega) ning sellest tulenevate kohustuste täitmisel tekkinud viivituse kohta avaldatakse info inkassoettevõtja poolt üldjuhul maksehäireregistris. Krediiditeave ise on krediiditeaberegistris juba varasemalt avaldatud algse krediidiandja poolt. Uue infona võiks kuuluda krediiditeaberegistris avaldamisele siiski nõude uue omaniku ehk krediidiostja andmed (eelnõus tuleks näha ette, kas nõude omaniku vahetust puudutava info edastamiseks on kohustatud algne nõude omanik ehk krediidiandja või nõude omandaja ehk krediidiostja). 	
3.	<p><u>Eelnõu § 6:</u> Teeme ettepaneku laiendada eelnõu §-s 6 nimetatud krediiditeabe saajate ringi ning mitte piirduda teabe jagamisega üksnes krediidiandjale. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt.</p> <p>Eelnõu § 6 lg 1 näeb praeguses sõnastuses ette, et krediiditeaberegister on krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil krediidiandjale krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav andmekogu. Eelnõu kavandatav sõnastus kitsendab seega krediiditeabe registri pidamise eesmärki, kuigi eelnõu § s 2 toodud seaduse eesmärk on oluliselt laiem kui krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks üksnes krediidiandjatele. Kuivõrd vastavaid andmeid võib taotleda enda finants-kohustustest ülevaate saamiseks mh ka tarbija (st andmesubjekt) ise, samuti on eelnõu mõttest ja teiste sätete</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Sättest välja jäetud sõna „krediidiandja“.</p> <p>Eelnõu § 2, § 6 lõiget 1 ja 10 lg 1 punkti 1 tuleb vaadelda koosmõjus (üldiselt üksikule).</p> <p>§ 6 lõike 1 muudetud sõnastuse kohaselt on krediiditeaberegister krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav riigi andmekogu.</p>

	<p>sõnastusest tulenevalt mõeldud vastavad andmed kasutamiseks ka muudele isikutele, siis on eelnõu § 6 lg 1 praegune sõnastus määratletud liiga kitsalt.</p> <p>Krediiditeavet koondava registri loomise ja pidamise eesmärki ei tohiks aga põhjendamatult kitsendada, mistõttu teeme ettepaneku eelnõu § 6 lg 1 sõnastuses kustutada läbikriipsutatud sõna „krediidiandja“ ning asendada see sõnadega „tarbija kohta“ järgmiselt: „Krediiditeaberegister on krediitdivõimelisuse hindamise eesmärgil krediidiandjale tarbijate kohta krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav andmekogu.“</p> <p>Ühtlasi juhime tähelepanu, et KTJS eelnõus ei ole eraldi defineeritud mõistet „krediidiandja“. Seega vajab täpsustamist, kas eelnõus on üldse peetud silmas „krediidiandjat“ KAVS tähenduses või on selle mõiste all peetud silmas ka teisi eelnõu §-s 10 nimetatud isikuid, kellel on õigus krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid saada. Igal juhul vajab eelnõu § 6 lg 1 sõnastus korrigeerimist.</p>	<p>Krediiditeave on andmed tarbijaga sõlmitud tarbijakrediidilepingu kohta, mille krediiditeabe andja on kohustatud edastama krediiditeaberegistrisse (§ 3).</p> <p>Tarbija määratlust on samuti eelnõus täiendatud. Uue sõnastuse kohaselt on tarbija võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik, kes on sõlminud tarbijakrediidilepingu.</p> <p>Seega on läbi krediiditeabe mõiste seos tarbijaga loodud ning puudub vajadus seda § 6 lõikes 1 eraldi välja tuua.</p>
4.	<p><u>Eelnõu § 7:</u> Teeme ettepaneku lisada eelnõu § 7 lg 1 sissejuhatavas osasse sõna „vähemalt“ ja sõnastada see järgmiselt: „Krediiditeaberegistrisse kantakse vähemalt järgmised andmed: [...]“.</p> <p>Eelnõu § 7 lg 4 viitab määrusele, mis sätestab täpsema registrisse kantavate andmete koosseisu, seega ei ole lg-s 1 toodud loetelu eelduslikult lõplik. Ka sisustab viidatud määrus detailiselt, mida ühe või teise andmevälja all silmas peetakse ning millise teabe edastamine ja millisel kujul on kohustuslik. Seega ei piirdu registrile esitatavad ja registris töödeldavad andmed üksnes eelnõu §-s 7 loetletuga.</p> <p>Lisaks toome alljärgnevalt välja tähelepanekud ja neil põhinevad ettepanekud eelnõu § 7 lg 1 erinevates punktides märgitud andmete kohta, sh teeme ettepaneku, et lõikes 1 toodud andmeväljade detailne sisu ja mõisted oleksid võimalikult täpselt sisutatud kas vastavas ministri määru (§ 7 lg 4) või vähemalt eelnõu seletuskirjas. Ühetaolise info edastamise tarbeks on vajalik, et oleks täpselt sisustatud, mida üks või teine andmeväli endas kätkeb ning milliseid andmeid on kohustus edastada:</p> <p>a) punkt 1 – tarbija üldandmed – „tarbija“ mõiste kasutamine on liiga kitsas, kuna eelduslikult on siin mõeldud krediidisaaaja andmeid. Seega teeme ettepaneku kasutada „tarbija“ asemel mõistet „tarbijast krediidisaaaja“</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. Eelnõuga kehtestatakse ammendav loetelu peamistest andmetest, mida registrisse kantakse ja seal töödeldakse. Määru (§ 7 lg 4) viitab määrusele, mis sätestab täpsema registrisse kantavate andmete koosseisu, seega ei ole lg-s 1 toodud loetelu eelduslikult lõplik. Ka sisustab viidatud määrus detailiselt, mida ühe või teise andmevälja all silmas peetakse ning millise teabe edastamine ja millisel kujul on kohustuslik. Seega ei piirdu registrile esitatavad ja registris töödeldavad andmed üksnes eelnõu §-s 7 loetletuga.</p> <p>a) tarbija määratlust on täiendatud: tarbija on võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik, kes on sõlminud tarbijakrediidilepingu.</p> <p>Isiku nime ja isikukoodi osas sõnastust parandatud (isikukood, või selle puudumisel sünniaeg).</p> <p>b) Täpsustus tehakse määru (§ 7 lg 4) viitab määrusele, mis sätestab täpsema registrisse kantavate andmete koosseisu, seega ei ole lg-s 1 toodud loetelu eelduslikult lõplik. Ka sisustab viidatud määrus detailiselt, mida ühe või teise andmevälja all silmas peetakse ning millise teabe edastamine ja millisel kujul on kohustuslik. Seega ei piirdu registrile esitatavad ja registris töödeldavad andmed üksnes eelnõu §-s 7 loetletuga.</p>

	<p>või „tarbija kui krediidisaaaja“ üldandmed [...]; lisaks ei ole päris selge, kas isiku nimi on vajalik alati või ainult siis, kui isikukood on puudu. Sätte praegune sõnastus „selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi“ võimaldab mitmeti tõlgendatavust ja tuleks selgemaks kirjutada;</p> <p>b) punkt 3 – näeme vajadust, et ministri määrusega lisatakse „käändajale“ eraldi tunnus, et oleks eristatav, et tegemist ei ole „krediidisaaaja“ staatuses oleva isikuga. Samuti võib olla käändajaid mitu ning nende käänduse ulatus võib olla piiratud väiksema summaga kui on krediidisumma. Krediiditeaberegistrisse peab olema võimalik kanda ka vastav info.</p> <p>c) Lisaks palume selgitada (kasvõi seletuskirjas), kas krediiditeaberegistrisse kantakse ka sellised käänduskohustused, mis ei ole seotud tarbijakrediidilepingutega, sh näiteks ka andmed juriidilisele isikule antud laenude eraisikust käändajate kohta.</p> <p>d) Lisaks tuleb analoogselt punktiga 1 näha sünniaja (ja isiku nime?) registrisse kandmise kohustus siis, kui isikukood puudub ehk siis lisada sõnad „või selle puudumisel“ ning sõnastada punkt alljärgnevalt: „krediidi käändaja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood või selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi“;</p> <p>e) punkt 9 – krediidi tagasimaksegraafiku tüüp – hetkel on eelnõu seletuskirja kohaselt justkui võimalik kasutada vaid kahte graafikutüüpi – võrdsete põhiosa tagasimaksetega graafikut ja annuiteetmaksetega graafikut. Praktikas on tagasimaksegraafikuid aga rohkem kui üksnes võrdsete põhiosa tagasimaksega ja annuiteetmaksega graafik. Näiteks on kasutusel nn bullet tagasimaksetega graafikud (jooksvalt tasutakse ainult intressi ning laenu põhiosa tagastatakse ühe maksena laenuperioodi lõpus), graafikud, mille alusel tasutakse esialgu ainult põhiosa tagasimakseid, jääkväärtusega maksegraafikud, samuti näiteks vaba tagasimaksega krediidilimiidi graafik, kus kohustus on tasuda minimaalselt x protsent kasutusel olevast limiidist, kuid keelatud ei ole tasuda ka enam. Eelnõu seletuskirjas toodud variandid ei peegelda seega kõiki võimalikke tagasimaksegraafiku tüüpe.</p> <p>Teeme ettepaneku tuua erinevad tagasimaksegraafiku tüübid välja vastavas ministri määrukses või vähemalt eelnõu seletuskirjas. Alternatiivselt võiks registris kajastatavate andmetena juurde lisada suurima eeldatava tagasimakse suuruse. Lisaks palume selgitada, kui on bulletgraafik, mis</p>	<p>c) Registrisse kantakse vaid tarbijakrediidilepinguga seotud käändused.</p> <p>d) sätet vastavalt muudetud.</p> <p>e) tagasimaksegraafiku tüübid kirjeldatakse määrukses.</p> <p>f) § 7 lõiget 1 täiendatud uue punktiga sõnastuses „käesoleva lõike punktis 11 nimetatata krediidilepingu sõlmimise ja täitmise kulud“.</p> <p>g) Kaaskrediidisaaaja puhul sisaldub registris üksnes tema roll vastava tarbijakrediidilepingu raames. Eraldi andmeid võimalike kohustuste kohta ei sisestata.</p> <p>Käändaja puhul märgitakse registris lisaks tema rollile ka käändusest tuleneva kohustuse suurus eurodes. Eelnõu § 7 lg 1 punkti 3 vastavalt muudetud.</p> <p>h) punkti 11 sõnastust täpsusutatud. Silmas on peetud krediidilepingu sõlmimisel kokkulepitud osamaksete suurust.</p> <p>Kui osamakse sõltub kasutatavast krediidilimiidist, siis tuleb andmeid uuendada vastavalt krediidilimiidi kasutusele võtmisest.</p> <p>Osamakse võlgnevust kõnesoleval andmereal ei kuvata.</p> <p>i) sätet muudetud. Viivitamise kohta kantakse registrisse üksnes teave viivitamise fakti kohta (jah/ei). Vastavalt eelnõu § 7 lõikele 2 ja § 10 lõikele 3 kuvatakse seda teavet alates viivitamise 14.</p>
--	--	--

	<p>komponent peaks veel kajastuma krediitaberegistris, et oleks arusaadav, et krediidisaajal on bulletmakse;</p> <p>f) punkt 11 – eelnõu § 7 lg 1 p 11 kohaselt märgitakse lisaks krediidi tagasimaksegraafiku tüübi kohta krediitaberegistrisse andmed veel ka krediidi järgmise osamakse suuruse kohta. Juhime tähelepanu, et krediidi järgmise osamakse suurus võib jätta eksitava mulje tarbija tegelikest maksekohustustest (vt kommentaare eelnõu § 7 lg 1 p 9 juures, mille kohaselt sõltub järgmise osamakse suurus sellest, millist tüüpi graafikut kasutatakse). Samuti võib sellisel kujul andmete registrisse kandmine kallutada tarbijaid otsima laene, mille registrisse esitamisele järgnev makse on oluliselt väiksem, kui keskmine tagasimakse.</p> <p>Teeme ettepaneku tuua välja, et osamakse ei koosne ainult põhiosa ja intressimaksest, vaid see võib endas sisaldada ka nt haldustasu, lepingutasu vms. Ehk et osamakse sisaldab endas kõiki komponente, mida krediidisaaja peab tasuma.</p> <p>g) Lisaks palume selgitada, kui tegemist on solidaarvõlgnikuga (nt 2 laenusaaajat või laenusaaaja ja käendaja), siis kuidas kajastatakse järgmine osamakse erinevate solidaarvõlgnike osas. Või kajastub käendaja ja kaaslaenusaaaja andmetes üksnes tema roll vastava krediidilepingu raames ning eraldi andmeid võimalike kohustuste kohta nende puhul ei sisestata? Palume selgitada, kuidas ja mida näidatakse antud andmete koosseisus käendaja osamaksena?</p> <p>h) Eelnõu § 7 lg 1 p 11 kohaselt kantakse registrisse krediidilepingu järgmise osamakse suurus eurodes, arvates andmete viimasest uuendamisest krediitaberegistris. Palume selgitada, kuidas seda tuleks päevapõhiselt arvestada krediidilimiidi laadsete toodete puhul, kus järgmine osamakse ei ole graafikus kokku lepitud, vaid on määratud % kasutuses olevalt limiidilt (millele lisandub sellelt arvestatav intress, haldustasu jne) ning mille puhul seega igapäevaselt võib nimetatud summa muutuda (enne tegelikku osamakse tasumise kohustuse tekkimist)? Kas kõik täiendavad teenustasud tuleb liita kajastatavale osamaksele?</p> <p>Kuidas kajastada osamakset juhul, kui isikul on varasemast võlgnevus – kas varasem võlgnevus tuleb liita osamaksele või siiski eraldi välja tuua?</p>	<p>päevast kuni 45 päeva möödumiseni viivitamisest. 14 päeva on tarbija jaoks piisav aeg leida võimalus krediidilpeingust tuleneva kohustuse täitmiseks. Maksimumaja (45 päeva) kehtestamisel on arvestatud maksehäireregistriteenist osutavate ettevõtjate tegeliku praktikaga võimaldada juurdepääs võlasuhte rikkumisega seotud teabele 45 päeva möödumisel võlasuhte rikkumisest arvates.</p> <p>Eelnõu § 10 lisatud säte (lõige 2), mille kohaselt võimaldatakse juurdepääs registriandmetele kuni tarbijaga sõlmitud tarbijakrediidilepingu lõppemiseni või nõude loovutamiseni, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 3–6 sätestatud erisusi. Krediidilpeingu lõppemisel on krediitaberegistri edastaja kohustatud selle teabe edastama ühe kalendripäeva jooksul registripidajale (eelnõu § 8 lõige 1). Vastava info saamisel peab registripidaja tagama, et andmed lõppenud krediidilepingu kohta ei oleks enam registris eelnõu 10 lõikes 1 nimetatud isikutele juurdepääsetavad.</p> <p>j) viivise suurust käsitlev säte eelnõust välja jäetud.</p> <p>k) eelnõu § 8 lõike 1 kohaselt edastab krediitaberegistri andja § 7 lõikes 1 nimetatud andmed registripidajale ühe kalendripäeva jooksul pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumisel.</p> <p>l) tegemist on erandiga IKS § 10 lg 2 punktist 4, IKS muutmine vajalik ei ole (<i>lex specialis</i></p>
--	--	--

	<p>i) punkt 13 – eelnõu § 7 lg 1 p 13 kohaselt kantakse krediiditeaberegistrisse krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg, kui see on asjakohane. Seda sätet täiendab veel lg 2, mille kohaselt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 13 nimetatud andmed edastab krediiditeabe andja registripidajale üksnes juhul, kui kohustuse täitmise tähtpäevast on möödunud vähemalt seitse päeva. Lisaks sätestab eelnõu § 10 lg 2, et käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p> <p>Toodud sätete koosmõjus palume vähemalt eelnõu seletuskirjas selgitada järgmisi olukordi:</p> <p>o Kas päevade arvu hakkab krediiditeabe esitaja lugema osamakse tasumise tähtpäevale järgnevast päevast? Kui 30 päeva saab täis, kas siis andjal on kohustus siiski vastavat teavet edastada (seaduse järgi justkui on), kuid krediidiandjal ei ole õigust seda teavet saada – kes peab arvestust viivituses oldud päevade üle ning tagab andmete jagamise või mitte jagamise krediidiandjale?</p> <p>o Kui krediidisaaaja jääb võlgu mitme järjestikuse osamaksega, kuidas toimub sellisel juhul viivituses oldud päevade arvestamine? Näeme vajadust vältida olukorda, kus krediidisaaaja on ühe osamaksega 30+ päevas viivituses, kuid järgmise osamakse viivitus ei kajastuks registris, kuna summeeritult võlapäevade arv on üle 30 päeva.</p> <p>o Andmete loetelus ei ole kirjas, et registrisse tuleb kanda ka krediidilepingu lõppemise/lõpetamise fakt. Seoses sellega on tekkinud küsimus, kas ja kui kaua tuleb registrisse edastada andmeid pärast krediidilepingu lõppemist (või ühepoolset lõpetamist nt krediidisaaaja võlgnevuse tõttu). Tuginedes eelöeldule jääb ka arusaamatuks, kuni mis ajahetkeni tuleb registrisse kanda krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg.</p> <p>j) punkt 14 – krediiditeaberegistrisse kantaks viivise suurus eurodes, kui see on asjakohane. Palume selgitada, mida selle andmevälja all täpselt silmas peetakse.</p> <p>Juhime tähelepanu, et eelnõu tekst ei nimeta viivisemäära, vaid konkreetset summat eurodes. Viivise summa edastamisel igapäevaselt ja iga krediidilepingu kohta võib osutuda keeruliseks ja liiga koormavaks, sellise kohustuse panemine ei pruugi olla aga eesmärgipärane ega</p>	<p><i>derogat legi generali</i>). Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>m) tegemist on automatiseeritud töötusega, tehniline lahendus võimaldab päringu tegemisel põhjenduse valida automatiseeritult (sarnaselt X-tee päringulogile).</p>
--	--	--

		<p>proportsionaalne. Viivise kogusumma suurus muutub igapäevaselt ja ei pruugi olla mõistlik seda summat iga krediidisaaaja kohta reaalselt esitada. Seega teeme ettepaneku, et eurodes viivise suuruse näitamise asemel nähtuks registrist info kujul, et „maksete tasumine viivituses“ vmt. Lisaks võiks kaaluda viivituse tekkimise alguse kuupäeva ja võlgnetava põhiosa summa väljatoomist, millega viivituses ollakse.</p> <p>Arvestades asjaoluga, et kogutavate andmete määramisel tuleks lähtuda minimaalsuse põhimõttest, võttes arvesse krediidiandjate vajadust saada teavet tarbija finantskohustuste osas, siis leiame, et viivise suuruse kajastamisel (eurodes) ei ole nii suurt kaalu tarbija finantskohustuste ulatuse määramisel, kuna viivituses olemise fakt iseenesest on juba indikaator, mis näitab, et tarbijal on oma finantskohustuste täitmisel raskusi ja krediidiandja saab ja peab seda tarbija krediidiivõimelisuse hindamisel arvestama.</p> <p>Kuna viivist arvestatakse krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise korral, siis palume igal juhul täpsustada, kas registril tuleb igapäevaselt edastada ka viivituses oleva täitmata kohustuse suurus? Kui viivituses oleva kohustuse suurust eraldi andmeväljal välja ei tooda, siis kas see peaks sisalduma § 7 lg 1 p 8 krediidiäägi summas? Eelnõu selge sõnastus on oluline, et aru saada, kas ja kuidas tuleb registris kajastada viivise suurust ja võlgnevuse summasid;</p> <p>k) punkt 15 - krediiditeaberegistrisse kantakse § 7 lg 1 p 15 kohaselt ka krediidilepingust tuleneva nõude võõrandamise fakt, kui see on asjakohane. Palume täpsustada, kas nõude võõrandamise fakt tuleb esitada registrisse võõrandamise kuupäeva täpsusega ja/või kas tuleb esitada võõrandamise kohta ka muid andmeid ning kui, siis milliseid?</p> <p>l) § 7 lõige 2 näeb ette, et käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 13 nimetatud andmed edastab krediiditeabe andja registripidajale üksnes juhul, kui kohustuse täitmise tähtpäevast on möödunud vähemalt seitse päeva. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 10 lg 2 p 5 kohaselt on võlaandmete kolmandale isikule edastamine lubatud, kui lepingu rikkumisest on möödunud rohkem kui 30 päeva. Seega esineb vastuolu IKS § 10 ja KTJS eelnõu vahel - küsimus üldnormi ja erinormi erinevuses: üldnorm ei anna alust eriseaduse normi rakendamiseks. KTJS-iga tuleb seega muuta ka IKS-i, kuid eelnõust paraku ei nähtu, et IKS-i muudetakse.</p>	
--	--	--	--

	<p>m) § 7 lõige 3 näeb muuhulgas ette, et registripidaja on kohustatud pidama andmete töötlemise kohta logi, mis peab sisaldama teavet käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete töötlemise põhjenduse, aja ja andmeid töödelnud isiku kohta.</p> <p>Palume selgitada, mida siin on töötlemise põhjendusena täpsemalt mõeldud ning mis vormis see põhjendus peab olema? Kas andmete pärija peab igakordset päringut põhjendama/tõendama?</p>	
5.	<p><u>Eelnõu § 8:</u> Esiteks, kuna sätte sõnastusest jääb see arusaamatuks, siis palume esmalt selgitada, kas andmeid peab edastama igakordselt, kui andmed muutuvad või piisab siiski kord ööpäevas andmete uuendamisest.</p> <p>Teiseks, kuna § 7 lg 4 sisaldab volitusnormi, mille kohaselt võib ministri määrusega olla täpsustatud andmete koosseis, mis võib erineda § 7 lg 1 toodust, siis viide antud punktile ei pruugi olla piisav.</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. § 8 lõike 1 sõnastust muudetud.</p> <p>Andmed edastatakse registrisse ühe kalendripäeva jooksul pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumisel.</p> <p>Ministri määrusega ei panda krediiditeabe andjale kohustust esitada täiendavat teavet võrreldes KTS-iga. Määrusega üksnes täpsustatakse seaduses sätestatud andmete koosseisu (nt kirjutatakse lahti , mida tuleks mõista tagasimaksegraafiku tüüpide all).</p>
6.	<p><u>Eelnõu § 9:</u> Krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiri on vabatahtlik nimekiri, kuhu tarbijad saavad lasta end kanda, et piirata enda poolt krediidilepingu sõlmimise võimalusi. Palume täpsustada, millised on tagajärjed/mõju krediidilepingu kehtivusele, kui krediidiandja siiski sõlmib vastavasse nimekirja kantud isikuga krediidilepingu? Samuti palume täpsustada, kui isik on lasknud end sellesse nimekirja kanda, kas temaga tagatislepingu sõlmimine on siiski lubatud või hõlmab keeld lisaks krediidilepingute sõlmimisele ka tagatislepinguid?</p> <p>Lisaks teeme ettepaneku näha ette nimekirja kandmise avaldusele, nagu ka nimekirjast kustutamise avaldusele selged sisu- ja vorminõuded (nt vastava ministri määrusega) vältimaks võimalikke vaidlusi avalduse kehtivuse teemal (nt isik väidab, et sellises sõnastuses ei olnud see avaldus tema tegelik tahe). Eelnõu § 9 lg 3 sätestab, et avaldus nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks esitatakse registripidajale või krediidiandjale, kes edastab</p>	<p>Arvestatud osaliselt. KAVS kavandatavat §-i 50² täiendatud sättega, mille kohaselt laenukeelu nimekirjas oleva isikuga sõlmitud tarbijakrediidileping on tühine.</p> <p>Keeld ei hõlma tagatislepinguid Rahandusministeerium jälgib registri käivitumise järgselt arenguid ning vajadusel kaalub seaduse muutmist.</p> <p>Avaldusele ei esitata seaduses ega määruses täpsemaid sisu-ega vorminõudeid. Praktikas tekib tarbijal võimalus registri iseteeninduskeskkonda</p>

	<p>selle viivitamata registripidajale. Jääb arusaamatuks, millises olukorras saab tarbija esitada avalduse krediidiaandjale ja millisele krediidiaandjale ta võib seda esitada. Juhime tähelepanu, et avalduste vastuvõtmine ja registrile edastamine on täiendav halduskoormus krediidiaandjale, kellega ei pruugi konkreetsel tarbijal üldse seostki olla. Kuna krediiditeaberegistrit peab siiski registripidaja, peaks tarbija vastava avalduse esitama ka siiski üksnes otse registripidajale. Seetõttu teeme ettepaneku jätta § 9 lg 3 kavandatavast sõnastusest välja sõna „krediidiaandjale“ ning näha ette, et avaldust nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks saab tarbija esitada vaid registripidajale.</p>	<p>sisse logides valida ripploendist avalduse esitamise võimalus ja täita eelvoimrstatud lahtrid.</p>
7.	<p>Eelnõu § 10:</p> <p>a) eelnõu § 10 lg 1 p 1 vajab meie hinnangul täiendamist andmete jagamise eesmärgi osas. Käesoleval hetkel näeb sätte sõnastus ette andmete jagamise krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil. Kuna näiteks krediidiliini toodete puhul on vajalik hinnata tarbija krediidivõimelisust ka pärast krediidilepingu sõlmimist korduval krediidil väljastamisel, siis teeme ettepanek seda punkti täiendada järgmises sõnastuses: „1) krediidiaandjate ja -vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiaandjale ja krediidivahendajale, krediidiasutusele krediidiasutuste seaduses tähenduses ning hoiu-laenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud või sõlmitud krediidilepingu alusel täiendavat krediiti taotleva tarbija krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil.“</p> <p>b) Ühtlasi palume täpsustada, kas ühel krediidiaandjal on ühe krediiditaotluse menetlemise käigus lubatud ka korduvate andmepäringute tegemine. Lisaks tuleks kaaluda vajadust laiendada krediiditeabe jagamise eesmärki johtuvalt vajadusest teatud juhtudel hinnata krediidisaaja krediidivõimelisust krediidilepingutest tulenevate kohustuste ümberkujundamise korral.</p> <p>c) Lisaks vajab täpsustamist krediiditeabe jagamise eesmärk muudele asutusele/organitele. Eelnõu § 10 lg 1 p-de 3-8 kohaselt on registripidajal õigus avaldada andmeid erinevatele organitele, nt kohtutele kohtumenetlust reguleerivates seadustes sätestatud korras, kohtueelsele uurimise asutusele jne. Eelnõu § 2 kohaselt on aga seaduse eesmärgiks tagada krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe saamine, et aidata kaasa vastutustundlikule laenamisele ja laenuvõtmisele; krediiditeabe kättesaadavuse toetamiseks, et tagada finantssektori usaldusväärsus ja teha krediiditurgude üle järelevalvet. Meie hinnangul ei ole eelnõu §-st 10 aru</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus.</p> <p>a) arvestatud, sätet vastavalt täiendatud.</p> <p>b) Korduvate päringute tegemine ei ole välistatud, ent päringu tegija peab olema võimeline sellist vajadust põhjendama (IKÜM art 5 lõige 2). § 10 lg 1 punkti 1 täiendatakse ka võla ümberkujundamise korral päringu tegemise õigusega.</p> <p>c) Krediiditeaberegister luuakse ühel kindlal eesmärgil – teha krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil kättesaadavaks krediiditeave. Registrist andmete jagamine teisest eesmärgidel muudele isikutele ei ole registri loomise esmane eesmärk, mistõttu puudub ka vajadus § 6 lõike 1 täiendamiseks.</p> <p>Kõiki § 10 lg 1 punktides 3-9 nimetatud eesmarke ei ole võimalik ammendavalt detailitäpsusega määratleda, võttes arvesse kõnesolevate asutuste töö ulatust ja eripära. Juhime tähelepanu, et sarnane lähenemine on võetud ka teistes seadustes (vt nt MKS § 29 punktid 1 ja 3 ning KAS § 88 lg 5 punktid 1–3).</p>

	<p>saada, millistel konkreetsetel juhtudel on registripidajal õigus jagada krediiditeavet kolmandate isikutega ja kas need juhud on kooskõlas §-s 2 sätestatud eesmärkidega. Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõu 2. jao kohaselt ei ole kavas muuta õigusakte, millele §-s 10 viidatud on. Näiteks ei ole kavas muuta kohtumenetlust reguleerivaid õigusakte täpsustamaks, millistel juhtudel on kohtul võimalik registripidajalt asjakohast teavet nõuda. Täpselt ei ole aru saada, kas nt § 10 lg 1 punkti 3 kohaselt võiks registripidaja jagada andmeid ka sellises tsiviilkohtumenetluses, mis ei puuduta vastutustundliku laenamise põhimõtte täitmist. Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku sätestada detailsemalt need juhud (õiguslikud alused), mil § 10 lg 1 p-des 3-8 nimetatud isikutele/asutustele on õigus andmeid jagada.</p> <p>d) Eelnõu § 10 lg 1 sätestab isikud, kellele registripidajal on õigus krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid avaldada. Eelnõu vastavate punktidega kavandatud isikute ring vajaks meie hinnangul laiendamist. Palume kaaluda § 10 lg 1 loetelu täiendamist „advokaatide“, „audiitorite“ ja „kohtutäituritega“. Leiame, et nimetatud isikutel on teatud juhtudel põhjendatud saada krediiditeavet ka ilma andmesubjekti nõusolekuta, kui nõusoleku hankimine on kas võimatu, raskendatud või ebaotstarbekas. Põhjendame oma seisukohta alljärgnevalt.</p> <p>Näiteks võib see olla vajalik eestkostemenetluses, kui isik on piiratud teovõimega või soovitakse tema teovõimet piirata ning vabatahtlikult nõusolekut ei anta või ei ole seda seniselt eestkostjalt võimalik saada ning krediiditeabe kättesaamine osutub võimalikuks vaid registrist. Esineb ka olukordi, kus võlgniku vastu nõude esitamisel on esmalt vaja hinnata, kas võlgnik on maksejõuline, kas tal on muid kohustusi ja kas kohtumenetluse alustamine tema suhtes on majanduslikult otstarbekas. Enne nõude esitamist, pankrotiavalduse esitamist vm õigustoimingute alustamist on sageli vaja eelnevalt kindlaks teha, kas isik on juba maksevõimetu või tema finantsseisund on selline, mis muudab nõuete rahuldamise ebatõenäoliseks. Krediidiregistrist saadav teave aitab vältida asjatuid kulusi ja kohturessursside raiskamist. Ka täitemenetluse käigus võib osutuda vajalikuks saada infot osapoole finantskohustuste kohta, et hinnata tema maksevõimet või kohustuste täitmise perspektiivi. Täitemenetluses aitab see vältida olukorda, kus nõude täitmine on ilmselgelt võimatu. Advokaadid ja audiitorid on kohustatud täitma ka rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusest tulenevaid kohustusi. Kahtlaste finantstehingute tuvastamiseks võib osutuda vajalikuks ligipääs krediiditeabele, et kontrollida</p>	<p>d) Päringute tegemiseks õigustatud isikute ringi laiendamine advokaatide ja audiitoritega ei ole põhjendatud. Kirjeldatud juhud ei ole andmete tundlikku loomust arvestades piisavalt suure kaaluga vajadused, mis õigustaks registriandmete lekke juurdepääsu võimaldamist.</p> <p>e) sätte sõnastust muudetud.</p> <p>Säte reguleerib üksnes viivitamise faktiga seonduva info kuvamise aega ega mõjuta kuidagi muid eelnõu § 7 lõikes 1 toodud andmeid. See tähendab, et olukorras, kus tarbija on oma kohustuse täitmisega viivitanud (ei ole krediidilepingust tulenevat osamakset tähtajaks tasunud) kuvatakse registrisse päringu teinud isikule lisaks finantskohustustele ka viivitamise fakt. Viivitamise andmeid kuvatakse kuni tarbija kohustuse täidab, ent maksimaalselt 45 päeva viivitamisest arvates.</p> <p>Ettevõtlusvabadusse sekkumine on igati ajakohane kaalutlus. Maksehäireteenus on turul toimiv teenus, sellesse sekkumine teatud kliendisegmendi kaotamisega riikliku andmekogu loomise tõttu ja äritulu vähenemine vajab läbimõeldud ja põhjendatud argumentatsiooni. Kahe registri asemel ühte registrisse päringu tegemise mugavus ei ole väljakujunenud praktikast silmas pidades praegu põhjendatud. Rahandusministeerium jälgib registri käivitamise järgselt arenguid ning valitud lahenduse mittetoimimise korral kaalub seaduse muutmise vajadust.</p>
--	---	--

	<p>ja kõrvaldada võimalikku rahapesu või finantskuritegevuse kahtlust. Teatud juhtudel võib olla põhjendatud krediiditeaberegistrisse päringu tegemine ka vältimatu ja kiireloomulise menetlusvajaduse korral, sh kui isik teadlikult ja tahtlikult oma tegelikku finantsseisundit või võlanõudeid varjab. On juhtumeid, kus andmesubjektilt nõusoleku taotlemine tooks kaasa olulisi viivitusi või tekitaks menetlusosalistele põhjendamatuid lisakulusid. Näiteks esialgse õiguskaitse taotlemisel peab hageja tõendama, et kostja võimalikohustuste maht on niivõrd suur, et hädavajalik on olemasoleva vara võõrandamise piiramine. Mõõname, et andmesubjekti nõusolekuta tema andmete pärimisega kaasneva õiguste riive põhjendatus ja vajalikkus vajaks eraldi täiendavat analüüsi, kuid näeme siiski võimalust analoogseks regulatsiooniks, nagu on ette nähtud 15.01.2025 jõustavas kinnistusraamatuseaduse muudatustes, mille kohaselt saavad edaspidi füüsilise isiku nime ja isikukoodi põhiseid päringuid teha üksnes seaduses nimetatud isikud, sh advokaat õigusteenuse osutamise eesmärgil (KRS § 74 lg 42 p 1).</p> <p>e) Eelnõu § 10 lg 2 sätestab, et käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p> <p>Näib, et kavandatava sätte sõnastusse on sattunud viga. Seletuskirjas on toodud sätte teises sõnastuses, mis näib pigem olevat õige: „eelnõu § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele (krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg) on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija poolt kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva tarbija poolt kohustuse täitmisega viivitamisest arvates.“ Palume selgitada, mida on nimetatud sättega silmas peetud ning korrigeerida eelnõu teksti selliselt, et sätte mõte oleks arusaadav.</p> <p>Esiteks jääb arusaamatuks, miks on nii § 10 lg-s 2 kui ka § 10 lg-s 3 piiratud teabe saamise õigust üksnes krediidiandjal (krediidiandja mõiste on defineeritud KAVS is), aga mitte teistel § 10 lg 1 p-s 1 loetletud krediiditeavet saama õigustatud subjektidel (nt krediidiasutustel, kredidivahendajatel, hoiulaenuühistutel). Teeme ettepaneku seda sätet täiendada viitega ka teistele § 10 lg 1 p-s 1 loetletud krediiditeavet saama õigustatud subjektidele, et tagada seaduse ühetaoline kohaldamine kõigi osas, kes vajavad ja kasutavad seda infot tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks.</p>	<p>f) sätet muudetud. Kättesaadavaks tehakse kohustuse täitmisega viivitamise fakt (vt ka selgitust punkti e kohta).</p> <p>g) isiku nõusoleku alusel andmete edastamine kolmandatele isikutele eeldab asjakohase tehnilise lahenduse loomist, läbimõtet vajab küsimus, kuidas kontrollida registriga liidestuva kolmanda isiku usaldusväärsust. Lisaks kaasneb registripidajale nõusolekute haldamise ja säilitamise kohustus. Registri käivitumise esimeses etapis vastavat võimalust ette ei nähta.</p>
--	--	--

	<p>Teiseks palume täpsustada, kas juurdepääs tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks vajalikule tarbija finantskohustuste infole jääb krediidiandjal (jt krediiditeavet saama õigustatud subjektidel?) siiski alles sõltumata tähtajast ning pärast 30 päeva möödumist ei saa ta enam üksnes infot viivituses oldud päevade kohta (§ 10 lg 2) ja nõude võõrandamise korral nõude võõrandamise fakti/endise võlausaldaja kohta (§ 10 lg 3). Palume selgitada, mis on sellise regulatsiooni mõte, arvestades, et tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks on krediidiandjal (jt krediiditeavet saama õigustatud isikutel) vastavat infot igal juhul ju vaja.</p> <p>Antud säte näib meie hinnangul olevat vastuolus seaduse üldise eesmärgiga – võimaldada krediidi väljastajatel hinnata tarbija krediitdivõimelisust igakülgsest – kuna asjaolu, et isik on oma kohustust rikkunud, on väga oluline indikaator tema maksevõime ja maksevalmiduse kohta. Järelikult juhul, kui krediidiregistrist vastavat infot ei nähtu, saab krediidi väljastaja tarbija finantskohustustest ja -käitumisest vaid osalise ülevaate. Krediitdivõimelisuse hindamiseks on oluline teada isiku igakuiseid finantskohustusi nii kehtivate lepingute kui ka nt viivituse tõttu üles öeldud lepingute osas.</p> <p>f) Seejuures jääb arusaamatuks seadusandja nägemus, millist infot sellise tarbija kohta päringu tegemisel krediidiandjale väljastatakse, kas avaldamata jääb võlas olevate päevade arv või ka üldse info selle kohta, et isikul on krediidlepingust tulenev võlgnevus. Seletuskirja kohaselt: „krediiditeaberegistrisse kogutud andmeid võlakohustuse rikkumise kohta avaldatakse krediidiandjale üksnes sel ajavahemikul, mil neid ei ole lubatud IKS-i kohaselt edastada maksehäireregistri pidajale“. Arvestades, et turul on enam kui üks maksehäireteenuse pakkuja, siis jääb krediidiandjale kohustus kõikide vastava teenuse pakkujatele päringud saata, vastasel juhul võib krediidiandja teha ebaõige krediidiotsuse. Arvestades, et valdavalt loovutatakse võlas olevad nõuded ning tavapäraselt loovutatakse sellised nõuded inkassoettevõttele, kes ei ole eelnõu praeguse sõnastuse kohaselt kohustatud krediiditeavet jagama, siis võib juhul, kui nende lepingute kohta info registris puudub, üks osa tarbija finantskohustustest jääda krediidiandja ees varjatuks ning täidetud ei pruugi olla seaduse eesmärk tagada asjakohase teabe kättesaadavus krediitdivõimelisuse hindamiseks.</p> <p>Kolmandaks jääb arusaamatuks justnimelt 30-päeva pikkune piirang nendele andmetele juurdepääsu osas. Eelnõu seletuskirjast nähtuvalt on see ette nähtud maksehäireregistrite ettevõtlusvabadusse põhjendamatult sekkumise</p>	
--	---	--

	<p>vältimiseks, kuid teisalt jätab alles informatsiooni asümmeetria maksehäire andmete osas, kuivõrd krediidiandjatel jt krediiditeabe andjatel ei ole seaduses sätestatud kohustust vastavaid andmeid maksehäireregistritele edastada. Seetõttu ei pruugi maksehäireregistrite andmed olla täielikud ega ajakohased ning vastavas ulatuses jääb krediiditeabe registri loomise eesmärk täitmata. Sellise loogika alusel jäävad kohustustega viivituses olemist puudutava teabe osas lüngad sisse, kuna maksehäireregistris kõiki võlgnevusi ei avaldata ning neid võlgnevusi, mida avaldatakse, ei avaldata alati 30ndast päevast. Seega võib tekkida olukord, kus krediidisaaaja viivitus ei kajastu ei krediiditeabe registris ega ka veel maksehäireregistris. Sealhulgas, kui võla suuruse eeldused ei ole täidetud, siis ei pruugi see kajastuda maksehäireregistris ka 45+ viivituses oldud päeva täituses.</p> <p>Seega ei ole meie hinnangul seletuskirjas toodud põhjendus maksehäireregistri pidajate ärihuvide kaitsest proportsionaalne ega põhjendatud, sest tegelikkuses nende ettevõtlusvabadust ei piirata, vaid maksehäireregistri teenuse järele on vajadus ka ettevõtetel ja isikutel, kes ei ole krediiditeabe saajaks eelnõu mõttes. Samuti peavad krediiditeabe saajad ka edaspidi kasutama maksehäireregistri teenuseid, kuna viimati nimetatud koguvad maksehäire infot ka teistest sektoritest (sh inkassod, töriistalaenutused, telekommunikatsiooniettevõtted jne). Kahe seletuskirjas viidatud maksehäireregistrit pidava ettevõtte ärihuvide kaitse ei saa üles kaaluda kogu krediiditeabe andjate sektori ärihuvide kaitset, samuti tarbijate kaitset. Igal juhul oleme aga seisukohal, et 30 päevane periood kõnealuse krediiditeabe saamiseks on aga ilmselgelt liiga lühike aeg, mistõttu teeme ettepaneku, et vastavad andmed oleksid nähtavad vähemalt 6 kuu jooksul. Puudub ka selgus, kes vastutab 30 päeva täitumise osas arvestuse pidamise eest? Viidatud sätte sõnastuse kohaselt "krediidiandjal juurdepääs" saab eeldada, et infot hoitakse registris edasi, lihtsalt register piirab krediidiandjale juurdepääsu. Kas eelnevast võib järeldada, et arvestust peab register?</p> <p>g) Neljandaks näeme probleemi selles, et eelnõu § 10 lg-d 2, 3 ja 4 sätestavad eelnõu § 7 lõike 1 punktis 13 ja 15 nimetatud andmetele ning eelnõu § 9 lõikes 4 nimetatud andmetele juurdepääsu ning kitsalt vaid krediidiandjatel (või teistel eelnõu § 10 lg 1 p-s 1 loetletud isikutel, kui vastavat sätet eeltoodud ettepaneku valguses täpsustatakse). Kuivõrd juhtisime ülal tähelepanu vajadusele kavandatava eelnõu § 10 lõikes 1 toodud punktide loetelu täiendada selliselt, et lisada sinna täiendav punkt X järgmises sõnastuses „kolmandale isikule tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel,“ siis tuleks</p>	
--	--	--

		eelnõu § 10 lõigete 2, 3 ja 4 tekstides ka vastavalt asendada konkreetne sõna „krediidiandjal“ viitava sõnastusega „käesoleva paragrahvi lg 1 punktides 1 ja X nimetatud isikutel“.	
8.		Eelnõu § 11: eelnõu § 11 lg 1 sätestab, et krediiditeaberegistrisse kantud andmeid ja logi säilitatakse kaks aastat tarbijaga sõlmitud krediidilepingu lõppemisest arvates. Leiame, et säilitamise tähtaeg peaks olema kolm aastat, eriti arvestades, et kehtiva KAVS § 47 lg 5 kohaselt on krediidiandjal või -vahendajal kohustus säilitada kõik krediidi väljastamise ning krediidi teenindamisega seotud käesolevas seaduses nimetatud andmed ja dokumendid, mille alusel tarbijale krediiti antakse või teenust osutatakse, sealhulgas krediiditoimikusse kuuluvad andmed ja dokumendid, muutumatuna ja Finantsinspektsioonile kättesaadavana kogu tarbijaga õigussuhte kestmise aja ning kolme aasta jooksul tarbijaga lepingu lõppemisest arvates, kui õigusaktis ei ole sätestatud teisiti. Ka TsÜS-is sätestatud üldine tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat. Seetõttu teeme ettepaneku näha eelnõu § 11 lõikes 1 ette 3-aastane säilitamistähtaeg.	<p>Antud selgitus. Andmete säilitamise tähtaja sätestamist on põhjendatud eelnõu seletuskirjas vastavas osas.</p> <p>Kui võtta aluseks TsÜS-ist tulenev kolmeaastane aegumistähtaeg, peaks see laienema kõikidele sarnastele juhtudele – tegemist on ju universaalse nõudega. Tuleb siiski arvestada, et krediidiandjal lasub kohustus pidada krediiditoimikut (§ 48 lõige 1; laieneb KAS § 83 lõike 3¹ alusel ka krediidasutustele), milles peab eelnõuga tehtava muudatuse kohaselt säilitama ka tarbija kohta krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrist saadud andmed (eelnõu § 60 punkt 4). Vaidluse korral saab vajalikke andmeid krediiditoimikust. Vastavalt KAVS § 47 lõikele 5 säilitatakse kõiki krediidi väljastamise ning krediidi teenindamisega seotud andmeid ja dokumente, mille alusel tarbijale krediiti antakse või teenust osutatakse, sealhulgas krediiditoimikusse kuuluvad andmed ja dokumendid, kolm aastat tarbijaga lepingu lõppemisest arvates.</p> <p>Kaks aastat on piisav tähtaeg järelvalvelisi kaalutlusi silmas pidades</p>
9.		Eelnõu § 60: eelnõu § 60 punktis 1 plaanitakse KAVS § 12 lõiget 1 täiendada punktiga 18 järgmises sõnastuses: „dokument, mis kinnitab võimekust edastada andmeid sõlmitud krediidilepingu kohta krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras“.	<p>Arvestatud.</p> <p>a) KAVS kavandatavat § 12 lg 1 punkti 18 sõnastust vastavalt muudetud.</p> <p>b) KAVS kavandatavat § 12 lg 1 punkti 18 sõnastust vastavalt muudetud.</p>

	<p>a) Esiteks näib, et kavandatava sätte sõnastuses on ebatäpsus ning tekst „krediidiandja või –vahendaja“ tuleks asendada tekstiga „krediidiandja või –agendi“.</p> <p>b) Teiseks toome välja, et käesolevalt kavandatava sätte sõnastus reguleerib vastavate krediiditeabe andjate võimekuse tõendamist andmete edastamisel, kuid seletuskiri selgitab vastavalt kohustust laiendavalt ka päringute tegemise võimekuse tõendamisele. Näeme probleemi eelkõige selles, et teabe andmiseks kohustatud isikute ja päringute tegijate isikute ring ei kattu ning seetõttu tuleks vastava punkti sõnastust ja/või seletuskirja teksti vastavalt korrigeerida.</p> <p>c) Eelnõu § 60 punktis 3 plaanitakse KAVS paragrahvi 47 täiendada lõikega 4² järgmises sõnastuses: „Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud edastama andmed krediiditeaberegistri pidajale.“ Kavandatava sätte sõnastuses näib olevat ebatäpsus ning tekst „krediidiandja või –vahendaja“ tuleks asendada tekstiga „krediidiandja või –agendi“.</p> <p>d) Eelnõu § 60 punkti 5 kohaselt plaanitakse täiendada KAVS-i § 50² järgmises sõnastuses - krediidiandja ei tohi sõlmida krediidilepingut krediiditeabe jagamise seaduse §-s 9 nimetatud krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekirja kantud isikuga. Säte keelab krediidiandjatel selliste isikutega lepingute sõlmimise, samas ei näe seadus analoogset keeldu ette teistele eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud subjektidele (krediidiasutused, hoiu-laenuühistud jne). Teeme ettepaneku kohelda kõiki subjekte ühetaoliselt ning eelnõu teksti vastavalt täiendada.</p> <p>e) Eelnõu § 60 punkti 5 kohaselt plaanitakse täiendada KAVS-i § 100¹ järgmises sõnastuses - käesoleva seaduse §-s 50² sätestatud nõude rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot; sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 1 000 000 eurot või kuni kümme protsenti aastasest netokäibest“. Juhime tähelepanu juba eelmises punktis toodule, et ebavõrdselt koheldakse krediidiandjaid ning teisi nõ kohustatud subjekte (krediidiasutusi, hoiu-laenuühistuid jne).</p> <p>f) Lisaks juhime tähelepanu, et eelnev tekitab olukorra, kus krediidiandja ei saagi justkui teha krediidiotsust, kui register ei toimi, kuna ta ei saa kontrollida, kas tarbija on kantud vastavasse nimekirja või mitte. Kui VÕS §</p>	<p>c) arvestatud. Sätte sõnastust vastavalt muudetud.</p> <p>d) arvestatud. KAS ja HLÜS vastavad muudatused eelnõusse lisatud.</p> <p>e) arvestatud. Analoogne säte lisatud KAS-i (§ 134²⁷).</p> <p>f) nn laenukeelu nimekiri on krediiditeaberegistri alamregister. Krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil päringu tegemine hõlmab endas ka õigust saada andmeid tarbija nimekirja kantuse kohta. Seetõttu laieneb kohustusest vabanemise säte ka laenukeelu nimekirja kantud tarbijte kohta päringu tegemisele.</p>
--	---	---

	<p>403⁴ täienduse teine lause ütleb, et krediidiandja vabaneb päringu tegemise kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik, siis nimekirja kantuse kontrollimise osas analoogne erisus puudub. Vajab kaalumist, kas vastav erisus tuleks lisada ka nimekirja kantuse kontrollimise osas. Esmapilgul ei tundu olevat põhjendatud panna kogu nimekirja kantuse olemasolu/puudumise kontrolli puudutavat riisikot krediidiandjale.</p> <p>Samuti juhime tähelepanu, et on erinevaid finantseerimistooteid (nt krediidilimiidid, mis kehtivad teatud perioodi). Kui isik on end lasknud vahepeal kanda vastavasse nimekirja, aga võtab pärast seda kehtiva limiidi alt veel krediiti kasutusele (nt kasutab krediitkaarti), tundub samuti esmapilgul põhjendamatu panna selle eest vastutama krediidiandja. Pahatahtliku tarbija puhul nimekirja kandmine ja krediidi kasutusele võtmine toimuda ka vahetult. Seega vajab täiendavat analüüsi, kas vastav keeld saab kohalduda täiendava krediidilimiidi kasutusele võtmise korral või siiski üksnes uute sõlmitavate krediidilepingute osas. Ka palume vähemalt seletuskirjas selgitada, kas ja millist mõju omab keeld olemasoleva laenu osas restruktureerimismeetmete rakendamisel.</p>	
10.	<p><u>Eelnõu § 61:</u> Ühtlustamist vajab loetelu, mille kohaselt on krediidiasutusel õigus avaldada krediiditeavet puudutav pangasaladus teisele krediidiasutusele, krediidiandjale, krediidivahendajale ja krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud alusel ja korras, eelnõu §-s 10 sisalduva subjektide loeteluga.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu vajadusele täiendada ka KAS-i ning näha analoogselt KAVS-i täiendustega ette, et eelnõu §-s 50² sätestatud krediidilepingu sõlmimise keeluga seoses kaasneb vastutus.</p>	Arvestatud. Eelnõu § 62 punkti 2 vastavalt muudetud
11.	<p><u>Eelnõu § 62:</u> Esiteks, eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et kui krediiditeaberegistri töös esineb tehnilisi probleeme, ei ole krediidiandja kohustatud kasutama registri andmeid krediidivõimelisuse hindamisel ja võib jätkata otsustamist ilma nendeta. Seega näeme, et krediidiandjal on positiivse krediidiotsuse tegemise õigus ka juhul, kui registripäring ei anna korrektset vastust või register ei võimalda päringut teha, kui muu kogutud teave on piisav.</p> <p>Samas palume kasvõi eelnõu seletuskirjas selgitada, kuidas selliseid tehnilisi probleeme tuvastatakse ja tõendatakse. Eelnev on vajalik, et vältida võimalikku vastutust – näiteks olukorras, kus krediidiandja ei arvestanud</p>	<p>Arvestatud. VÕS § 403⁴ kavandatavat lõiget 3¹ muudetud.</p> <p>Registrist päringute tegemise võimatuse korral peab krediidivõimelisust hindama muul moel – küsima tarbijalt täiendavat teavet, sh pangakonto väljavõte. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>

		<p>tarbija teatud finantskohustusi registri mittetoimimise tõttu, kuid Finantsinspeksioonile kättesaadava teabe alusel oli tarbijal sel ajal olemasolevaid kohustusi, mis olid ka registris nähtavad. Tehnilise rikke info säilitamine ja kättesaadavus on seega krediidiandja jaoks kriitiliselt oluline oma õiguste kaitsmisel, kuna krediiditeaberegistri andmete mittekasutamine krediidivõimelisuse hindamisel on KAVS-i muudatuste järgi keelatud (§ 50²) ja ka karistatav rahatrahviga (§ 100¹).</p> <p>Samuti palume selgitada, milline on muude kui § 10 lg-s 1 nimetatud päringu tegijate vaatest mõju olukorral, kus registriteenuse osutamine ei ole päringu tegijast sõltumatutel põhjustel võimalik.</p> <p>Teiseks, näeme kavandatava VÕS § 403⁴ lg 3¹ sõnastuses vastuolu eelnõu § 60 punktis 3 tooduga, mille kohaselt plaanitakse KAVS paragrahvi 47 täiendada lõikega 4¹ järgmises sõnastuses: „Krediidiandja või -vahendaja on tarbija krediidivõimelisuse hindamisel kohustatud arvestama võlaõigusseaduse § 403⁴ lõikes 3¹ sätestatud nõuetega.” Seega tuleks vastavalt kavandatava VÕS § 403⁴ lg 3¹ sõnastust kohandada ja asendada mõlemas lauses sõna „krediidiandja“ tekstiga „krediidiandja või -vahendaja“.</p>	
Andmekaitse Inspeksioon	1.	<p><i>Andmekogu definitsioon</i> (AvTS § 43¹)</p> <p>Eelnõu § 6 lg 1 ütleb, et krediiditeaberegister on krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil krediidiandjale kättesaadavaks tegemiseks peetav riigi andmekogu. Sama paragrahvi lg 2 täpsustab, et krediiditeaberegister ei ole riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu. AKI peab vajalikuks selgitada, et andmekogu mõiste tuleneb AvTS ist, mis ei tunne sellist terminit nagu riigi andmekogu.</p> <p>AvTS § 43¹ lg 1 kohaselt on andmekogu riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku isiku või avalikke ülesandeid täitva eraõigusliku isiku infosüsteemis töödeldavate korrastatud andmete kogum, mis asutatakse ja mida kasutatakse seaduses, selle alusel antud õigusaktis või rahvusvahelises lepingus sätestatud ülesannete täitmiseks. Riigi infosüsteemi kuuluvad kõik seaduse alusel asutatud andmekogud, v.a andmekogud, mis on asutatud asutuste vaheliseks dokumentide menetlemiseks. Tulenevalt krediiditeaberegist eesmärgist ning töödeldavate andmete iseloomust ei ole ilmselgelt see asutatud asutuste vaheliseks dokumentide menetlemiseks, seega kuulub krediiditeaberegister riigi infosüsteemi.</p>	<p>Antud selgitus. Kaalutlusi, miks krediiditeaberegistrit ei loeta osaks riigi infosüsteemist, on selgitatud eelnõu seletuskirjas vastava normi juures.</p> <p>AvTS § 43² lõike 1 kohaselt kuuluvad riigi infosüsteemi andmekogud, mis on infosüsteemi andmevahetuskihi (X-tee) liitunud ja riigi infosüsteemi haldussüsteemis (RIHA) registreeritud, ning andmekogude pidamist kindlustavad süsteemid. Seega on riigi infosüsteem määratletud läbi kahe tunnuse – liitumine X-teega ja registreerimine RIHA-s. Käesoleva eelnõu puhul ei ole liitumist X-teega ette nähtud. Vastav erisus on ette nähtud eelnõu § 6 lõikes 2</p>

	<p>Ainus erinevus „tavalise“ andmekogu ja sisemise töökorralduse vajaduseks asutatud andmekogu vahel puudutab andmekogu kooskõlastamise nõuet RIHA s (vt AvTS § 43³ lg 4). AvTS § 43² lg 1 näeb ette riigi infosüsteemi kuuluvatele andmekogudele lisatingimusena andmevahetuskihiga liitumise kohustuse. Kuna krediiditeaberegister ei vahetata andmeid x-tee vahendusel, peaks sellest AvTS-i nõudest kõrvalekaldumine erisusena olema määratud seadusega.</p> <p>Ülaltoodust tulenevalt soovitab AKI sõnastada eelnõu § 6 lg 1 ja 2 ümber selliselt, et andmekogu õiguslik staatus oleks tulenevalt AvTS regulatsioonist korrektselt määratud, lisaks tuleb ette näha erisus, mis võimaldab AvTS § 43 2 lg s 1 nimetatud andmevahetuskihiga liitumise kohustusest kõrvale kalduda</p>	
2.	<p>Andmekogu vastutav ja volitatud töötleja</p> <p>Eelnõu § 6 lg 4 kohaselt on krediiditeaberegistri vastutav töötleja Rahandusministeerium ja kellele on § 12 alusel antud õigus registrit pidada. Seletuskirjas on selgitatud, et Rahandusministeerium delegeerib avaliku ülesande täitmise registripidajale, kes peab registripidamise käigus isikuandmete töötlemisel lähtuma avaliku ülesande täitmisel krediiditeabe jagamise seadusega kehtestatud nõuetest. Registripidajal puudub võimalus otsustada isikuandmete töötlemise eesmärgi ja vahendite üle, seega on tegemist volitatud töötlejaga.</p> <p>Rahandusministeeriumon nii isikuandmete vastutav töötleja kui ka andmekogu vastutav töötleja ning registripidaja isiku andmete volitatud töötleja ja andmekogu volitatud töötleja. Registripidajaga sõlmitakse haldusleping. Seejuures arusaamatuks jääb, kas halduslepinguga antakse üle registri pidamine kui avalik ülesanne või sõlmitakse leping registri pidamiseks Rahandusministeeriumi nimel ning kas ja mis osas Rahandusministeerium tegelikult kontrollib registri tegevust.</p> <p>Küsimusi tekitab ka vastutuse regulatsioon. Eelnõu § 57 kohaselt hüvitab registripidaja registripidamisel oma kohustuste rikkumisega tekitatud kahju. Selgusetu on, kas see säte hõlmab ka IKÜMi-alast vastutust. IKÜMi art 82 lg 1 kohaselt vastutab isikuandmete töötlemise põhimõtete rikkumise eest andmekogu vastutav töötleja. Kõnealuse töötlemisega seotud vastutav töötleja vastutab kahju eest, mis on tekkinud sellise töötlemise tulemusel, millega rikutakse käesolevat määrust. Volitatud töötleja vastutab töötlemise käigus tekitatud kahju eest ainult siis, kui ta ei ole täitnud käesoleva määruse nõudeid, mis on suunatud konkreetsetelt volitatud töötlejatele, või kui ta pole</p>	<p>Antud selgitus. Vt vastust Justiitsministeeriumi märkusele nr 3.</p> <p>Tsiviilvastutust puudutav säte eelnõust välja jäetud.</p>

	<p>järginud vastutava töötaja seaduslikke juhiseid või on tegutsenud nende vastaselt (IKÜM art 82 lg). AvTS § 43^s lg 1 näeb ette, et andmekogu põhimääruses sätestatakse andmekogu pidamise kord, sealhulgas andmekogu vastutav töötaja (haldaja) ja vajaduse korral volitatud töötaja, andmekogusse kogutavate andmete koosseis, andmeandjad ja vajaduse korral muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused. Kuna krediiditeaberegistrile ei ole planeeritud põhimääruse loomist, peaksid kõik andmekogu tegevust reguleerivad peamised komponendid kajastuma seaduses. Seega eelnõus peaks vastutava töötaja rolli (ülesanded) ja vastutuse selgemini välja tooma ning nägema ette piisavad turvameetmed andmete võimaliku ebaseadusliku kasutamise vastu. Eelnõuga küll sätestatakse registripidajale kohustus hoiduda muust äritegevusest (eelnõu § 25 lõige 2), kuid AKI hinnangul ei ole see piisav võimalike ohtude ärahoidmiseks.</p>	
3.	<p><i>Turvameetmed</i></p> <p>Arvestades registris töödeldavate andmete laadi ja seda, et registripidajaks on eraettevõtte, on väga oluline tagada töötlemise piisav turvalisus. Eelnõu ei käsitlen üldse andmevahetuse turvalisuse ja infoturbe küsimusi, kasutatavate infotehnoloogiasüsteemide turvalisust ning kontrollimist puudutavate teemade regulatsioon on jäetud sisemistele protseduurireeglitele (eelnõu § 33 lg 4 p 7). Rakendusaktiga küll määratakse teatud turvameetmed, kuid kuna tegemist on praktiliselt terve riigi elanikkonna isikuandmete töötlemisega, ei ole AKI hinnangul mõistlik jätta isikuandmete töötlemise turvalisust puudutav regulatsioon seaduses käsitlemata. AKI hinnangul peaks ka eelnõus registri toimimise osas täpsemalt ette nägema, et registris sisalduva teabe töötlemiseks kasutatav tehnoloogia peab vastama teatud kõrgendatud turvalisuse nõuetele (mitte ainult KÜTSist tulenevad nõuded), mis võimaldaks andmesubjektide õiguste tõhusat kaitset. Seadusega võiks määrata turvameetmete üldised tingimused ja eesmärgid, täpsemad turvameetmed ja nende rakendamise reeglid saaks määruses ja protseduurireeglites täpsustada.</p>	<p>Antud selgitus. Krediiditeaberegister on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, millele laienevad AvTS-ist ja KÜTS-ist tulenevad kõrged turvalisusnõuded.</p>
4.	<p><i>Registri andmete avaldamine</i></p> <p>Eelnõu § 10 reguleerib juurdepääsuõigust registris olevatele andmetele. Paragrahvi pealkiri räägib aga andmete avaldamisest. Andmete avaldamine tähendab andmete avalikuks tegemist. Registri andmed ei ole aga avalikud andmed, vaid nende puhul tegemist on juurdepääsupiiranguga teabega, mida</p>	<p>Arvestatud. Paragrahvis 10 kasutatud tekstiosa „andmetele juurdepääsu võimaldamine“ vastavas käändes.</p>

	<p>väljastatakse eelnõu § s 10 toodud isikutele ja seda konkreetsetel eesmärkidel.</p> <p>Eelnõus ei ole sätestatud, kas andmesubjektile ja teistele eelnõu §-s 10 toodud isikutele andmete väljastamise üle (õigusliku aluse olemasolu kontrollimine jms) otsustab vastutav töötaja ehk Rahandusministeerium või ta volitab kontrollkohustuse volitatud töötajale. Lisaks märgime, et eelnõu § 10 lg 1 p 2 käsitleb ainult tarbija õigust saada andmed, tegelikult andmeid tuleb väljastada ka teistele isikutele, kelle andmed registris töödeldakse (nt käendajale) Eelnõust ei selgu, kas registripidajal endal on juurdepääs isikuandmetele. AKI hinnangul saab nimetatud küsimuse lahendada erinevalt sõltuvalt tehnilisest lahendusest. Siiski juhul, kui registripidajale võimaldatakse juurdepääs registri andmetele, peab see olema seaduses sõnaselgelt reguleeritud.</p>	<p>Juhime siiski tähelepanu asjaolule, et andmete avaldamisest räägivad tundlike andmetele juurdepääsu võimaldamise kontekstis nii KAS § 88 (pangasaladuse avaldamine) kui ka MKS § 29 (maksusaladuse avaldamine).</p> <p>Rahandusministeerium volitab registri pidamisega seonduvad küsimused sh juurdepääsuõiguste üle otsustamise registripidajale.</p> <p>Eelnõu § 10 lg 1 punkti 2 täiendatud ka käendajaga.</p> <p>Registripidajal kui isikuandmete ja andmekogu volitatud töötajal peab oma ülesannete täitmiseks olema juurdepääs isikuandmetele. Sõltuvalt kasutusele võetavast privaatsuskaitsetehnoloogiast võib juurdepääsu ulatus varieeruda, ent õigus isikuandmeid töödelda on registripidajal igal juhul nii KTS-ist, IKÜM-ist kui ka sõlmitavast halduslepingust tagatud.</p>
5.	<p><i>AKI-lt arvamuse küsimine</i></p> <p>Eelnõu § 12 lg 3 kohaselt võib minister registripidaja määramisel küsida arvamust Andmekaitse Inspeksioonilt. Säte sõnastus ega seletuskiri ei võimalda aga aru saada, milliste asjaolude osas peaks AKI arvamust avaldama, sh ei selgu, kas AKI arvamusel on ka siduv tähendus ning millist rolli see arvamus mängib registripidaja valimise menetluses.</p>	<p>Arvestatud. Säte eelnõust välja jäetud</p>
6.	<p><i>Finantsinspeksioonile (FI) esitatavad andmed</i></p> <p>Eelnõu § 19 lg 1 p-de 3 ja 6 kohaselt tuleb FI-le esitada usaldusväärst, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid. Eelnõu § 19 lg 1 p 12 kohaselt tuleb esitada füüsilisest isikust omandaja varanduslikku seisut tõendavad dokumendid kolme viimase aasta kohta. Arusaamatuks jääb, millised konkreetset dokumendid esitama peab. Eelnõu</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu 17 lõiget 2, § 19 lõiget 4 ja § 28 lõiget 2 muudetud.</p> <p>Eelnõu § 43 täiendatud lõikega 5, mis sätestab järelevalvemenetluses töödeldud isikuandmete säilitamise tähtajaks kaks</p>

	<p>§ 19 lg 4 annab Finantsinspeksioonile õiguse nõuda andmeid suuremas mahus, kui on sätestatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 6. Viidatud säte ei taga läbipaistvust, arusaamatuks jääb, milliseid andmeid siis FI ikkagi võib nõuda. Seletuskirjas on täpsustatud, et see, millised dokumendid isik menetluses esitab sõltub temast, sest Finantsinspeksioon ei pruugi teada, mis teave võib oluline olla hinnangu andmise jaoks. Lisaks seadusele on Finantsinspeksioon ja Euroopa Liidu vastavate institutsioonide antud vastavad juhendid, mille pinnalt saab isik otsustada, millised asjakohased materjalid ta esitab ja kui läbipaistev ta järelevalveasutusega on.</p> <p>AKI hinnangul peab töödeldavate isikuandmete koosseis (vähemalt liigiti) olema kindlaks määratud seaduses. Andmesubjektile peab olema ettenähtav töödeldavate isikuandmete iseloom ja ulatus ning selge peab olema konkreetsete andmete töötlemise eesmärk (andmete kogumine nõ igaks juhaks ei ole kooskõlas IKÜM art s 5 sätestatud minimaalsuse põhimõttega).</p> <p>Eelnõu § 19 lg 1 p 18 kohaselt peab esitama välisriigi kodaniku puhul tema päritoluriigi karistusregistri väljavõte või pädeva kohtu või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument, mille väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud. Eesti kodanike puhul aga ei ole seaduses sätestatud, et FI-l on õigus kontrollida nimetatud andmeid karistusregistrist. Seletuskirjas on aga toodud, et Eesti kodanike karistatust saab Finantsinspeksioon kontrollida karistusregistrist.</p> <p>Karistusregistri seaduse § 16 keelab otsesõnu nõuda karistusregistri väljavõtet. Kontrolliks vajalike andmete karistusregistrist saamise õigus ei tekki FI-l automaatselt, vaid seda võimaldav alus peab olema sätestatud seaduses (sh peaks täpsustama, kuidas on tagatud FI juurdepääs andmekogusse). AKI palub kaaluda võimaluse sätestada eelnõus konkreetsemalt , milliseid andmeid ja millistest andmekogudest ja muudest allikatest on FI l õigus selleks töödelda.</p> <p>Eelnõus on jäänud täiesti reguleerimata FI kontrolli käigus kogutud isikuandmete säilitamine. AKI hinnangul peab ka nende andmete säilitustähtaeg olema sätestatud üheselt arusaadavalt seaduses ning seletuskirjas peab olema lisatud põhjendused selle pikkuse kohta.</p>	aastat järelevalvemenetluse lõppemisest arvates
7.	<p>Järelevalve registripidajaga sõlmitud lepingu täitmise üle</p> <p>Eelnõuga on reguleeritud järelevalve seaduses registripidajale kehtestatud nõuete täitmise üle. Reguleerimata on aga jäänud küsimus registripidajaga</p>	<p>Antud selgitus. HKTS § 10 punkti 5 kohaselt määratakse sõlmitavas halduslepingus kindlaks haldusülesande</p>

	<p>sõlmitud lepingu täitmise üle järelevalve teostamise kohta. Eelnõu peab sisaldama regulatsiooni selle kohta, kes teostab järelevalvet seaduses ja lepingus sätestatud nõuete täitmise üle, sealhulgas registri pidamise ja andmete töötlemise üle. Eelnõu küll annab valdkonna eest vastutavale ministrile õiguse registripidamiseks sõlmitud leping ennetähtaegselt lõpetada mõjuval põhjusel, milleks on eelkõige registripidaja kohustuste oluline rikkumine või tema maksejõulisuse oluline vähenemine, kuid seda aga ei ole AKI arvates võimalik käsitleda järelevalve pädevuse määramisena andmekogu pidamise üle. Juhul, kui lepingu täitmise ja andmekogu pidamise üle teostab järelevalvet Rahandusministeerium, tuleb see eelnõus selgelt välja tuua.</p> <p>Reguleerimata on jäänud ka registri ja registris olevate andmete saatus juhul, kui registripidamiseks sõlmitud leping ennetähtaegselt lõpetatakse, sh kes tagab sellisel juhul registri toimimise. Eeldada võiks, et Rahandusministeerium vastutava töötlejana peaks sellisel juhul võtma enda peale registri pidamise üle. Tegemist on aga küsimusega, mis peab AKI hinnangul olema selgelt reguleeritud seaduse tasandil, et tagatud oleks andmete töötlemise läbipaistvus ja andmesubjektide turvatunne. Eelnõuga või ks ette näha ka üldisemad reeglid registri pidamise üleandmise kohta, seda siis mitte ainult lepingu erakorralisel lõpetamisel, vaid ka korralisel lõppemisel juhul, kui registripidaja peaks vahetuma.</p>	<p>täitmise üle haldusjärelevalvet teostav valitsusasutus või kohaliku omavalitsuse ametiasutus või organ. Haldusjärelevalvet halduslepingu täitmise üle hakkab teostama Rahandusministeerium. HKTS-s sisalduva normi olemasolul puudub vajadus sätestada vastav norm eelnõus.</p> <p>Andmekogu ja isikuandmete vastutav töötleja on eelnõu § 6 lõike 4 kohaselt Rahandusministeerium. Vastavalt AvTS § 43⁴ lõikele 1 vastutab andmekogu vastutav töötleja andmekogu haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest ning korraldab andmekogu kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist. Volitatud töötleja töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel (IKÜM art 4 punkt 8) ja vastutava töötleja juhiste alusel (IKÜM art 29). Kui volitatud töötlejal puudub töötlemiseks õiguslik alus nt halduslepingu ennetähtaegse lõppemise korral, siis tagab registri pidamise vastutav töötleja. Eeltoodust tulenevalt puudub vajadus kehtestada norm, mis reguleeriks olukorda, kus andmekogu või isikuandmete volitatud töötlejat enam pole – vastutava töötleja kohustused ja vastus on juba reguleeritud.</p> <p>Seega halduslepingu ennetähtaegse lõppemise korral tagab andmekogu ja selles töödeldavate isikuandmete seaduslikkuse eest vastutav töötleja ehk Rahandusministeerium.</p>
8.	<p>Andmesubjekti õiguste piiramine</p> <p>Eelnõu § 44 lg 2 kohaselt võib isikule teabe andmisest keelduda, kui see kahjustab või võib kahjustada kolmanda isiku õigustatud huve või andmetega tutvumine takistab järelevalve eesmärkide saavutamist või ohustab tõe väljaselgitamist kriminaalmenetluses. Kuivõrd loodava sätte mõte on piirata</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Tegemist ei ole andmesubjekti-spetsiifilise sättega. Üldjuhul on menetlusosaliseks KTS tähenduses registripidaja, kelle tegevuse vastavust</p>

		<p>andmesubjekti õigust saada juurdepääsu enda andmetele IKÜM art 23 tähenduses, siis AKI hinnangul on hetkel piirangut kehtestav säte liiga üldine.</p> <p>Isiku õigus tutvuda enda kohta kogutud andmetega tuleneb IKÜM art-st 15. Seda õigust saab IKÜM art 23 kohaselt piirata seadusandliku meetmega, kui selline piirang austab põhiõiguste ja vabaduste olemust ning on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne meede, et tagada IKÜM art 23 lõike 1 alapunktides sätestatud eesmärgid. IKÜM art 23 lg 2 täpsustab, milliseid sätteid peab viidatud seadusandlik meede sisaldama. Euroopa Kohus on IKÜM art 23 lg s 1 sätestatud mõiste „seadusandlik meede“ kohta öelnud, võttes arvesse IKÜM-is, aluslepingutes ja hartas sätestatud, et õigusaktid, mis sisaldavad sellist riivet lubavat meedet, peavad sätestama selged ja täpsed reeglid, mis reguleerivad kõnealuse meetme ulatust ja kohaldamist ning kehtestavad miinimumnõuded, millest tulenevalt on isikutel, kelle isikuandmetega on tegu, piisavad tagatised, mis võimaldavad neid andmeid kuritarvitamise ohu eest tõhusalt kaitsta. Järelikult peavad kõik IKÜM art 23 alusel võetud meetmed olema selged ja täpsed, nagu liidu seadusandja on seda ka määruse põhjenduses 41 rõhutanud, ning nende kohaldamine peab olema õigussubjektidele ettenähtav. Eelkõige peab viimastel olema võimalik kindlaks teha asjaolud ja tingimused, mille esinemisel võib neile selle määrusega antud õiguste ulatust piirata piirata.</p> <p>Eelnõus ega seletuskirjas ei ole selgitatud, milliste õiguste kaitseks piirang sätestatakse ning kui kaua see kestab (piirang ei tohi olla igavene seadusega tuleb sätestada, et kui õiguste piiramise aluseks olev asjaolu langeb ära, siis tuleb isikule tema õigused tagada). Seega tuleks AKI hinnangul kaaluda võimalust andmesubjekti õigusi piirava sätte sõnastuse täpsustamist.</p>	<p>nõuetele Finantsinspeksioon kontrollib. Registripidaja on eraõiguslik juriidiline isik.</p> <p>Mööname siiski, et menetlusosaliseks võib HMS § 11 lõike 1 tähenduses olla ka füüsiline isik.</p> <p>Märgime, et eelnõus sätestatud piirangueesmärgid on oma olemuselt siiski kitsamad võrreldes IKÜM art 23 lõikes 1 toodud eesmärkidega ning ei erine oluliselt teistes eriseadustes sätestatud andmesubjekti õiguste piiramise normidest.</p> <p>Sätet siiski selguse huvides täiendatud nii, et inspeksioon peab kaaluma, kas keelata andmetega tutvumine, lubada seda teha hiljem või piirata tutvumise ulatust.</p>
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda	1.	<p>Eelnõu § 10 lg 1 kohaselt on registripidajal õigus avaldada krediitideaberegistris sisalduvaid andmeid: 1) krediidiandjate ja –vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjale ja kredidivahendajale, krediidasutusele krediidasutuste seaduses tähenduses ning hoiu-laenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule krediidlepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija krediidi võimelisuse hindamise eesmärgil; 2) tarbijale tema kohta; 3) kohtule kohtumenetlust reguleerivates seadustes ette nähtud juhtudel ja korras; 4) kohtueelse uurimise asutusele ja prokuratuurile alustatud kriminaalmenetluses, sealhulgas välislepingus sätestatud korras välisriigist saabunud õigusabi taotluse alusel või Euroopa Liidu õiguses sätestatud kohustuse täitmiseks rahvusvahelise konventsiooni või muu välislepingu või politsei või muu sellesarnase pädeva asutuse</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõu §10 lg 1 punktis 3-5 loetletud asutuste töö ulatust ja eripära arvesse võttes on eesmärkide detailsem määratlemine keeruline. Juhime tähelepanu, et sarnane lähenemine on võetud ka teistes seadustes (vt nt MKS § 29 punktid 1 ja 3 ning KAS § 88 lg 5 punktid 1–3).</p> <p>Eelnõuga sätestatakse loetelu asutustest ja isikutest ning nende ülesannetest, mille esinemisel on õigus registrist päringuid teha. Asutus või isik kui päringu tegemisel</p>

	<p>koostöölepingu täitmiseks; 5) julgeolekuasutusele julgeolekuasutuste seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses nimetatud julgeolekukontrolli teostamiseks; 6) notarile ja notari määratud pärandi inventuuri tegijale pärandi inventuuri tegemiseks; 7) ajutisele haldurile, pankrotihaldurile ja Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistusele pankrotiseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks; 8) füüsilise isiku maksejõuetuse seaduses nimetatud usaldusisikule füüsilise isiku maksejõuetuse seaduses või pankrotiseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.</p> <p>Eelnõu seletuskirja lk-l 36 on täpsustatud eelnõu § 10 lg 1 punkti 3-5 kohta, et „Kõnesolevate asutuste tegevuse laiaulatusliku iseloomu tõttu ei ole võimalik eesmärke kitsendavalt määratleda. Asutus peab oma taotlust registrist andmete saamiseks siiski konkreetsetelt põhjendama”. Kaubanduskoja hinnangul peab eelnõu seadma väga selged piirid sellele, kellel on ligipääs registris olevatele andmetele tarbijate kohta. Kuigi eelnõu § 10 lg 1 näeb ette, millistel asutustel on võimalik saada registrist andmeid, siis leiame, et tegelikult peaks eelnõu seadma ka selgemad piirid sellele, millistel alustel ning kellel on sellisel juhul ligipääs nendele andmetele ja loodud peavad olema vastustust puudutavad regulatsioonid selleks, kui tarbija andmeid vaadatakse ebaseaduslikult. Kaubanduskoja hinnangul on selline reguleerimine väga vajalik, et oleks tagatud see, et andmetele ligipääs ei oleks väga laiale isikute ringile, andmete avalikustamine on põhjendatud ning tagatud oleks andmete ebaõige kasutamise eest ka vastutus. Näiteks ei tohiks tekkida olukorda, kus mõni töötaja hakkab oma õigusi kuritarvitama ja lihtsalt huvi pärast hakkab tutvuma mõne tuttava andmetega krediidiregistris, kuna tal on see võimalus. Samuti on andmete väärkasutamise puhul oht, et kui need saavad läbi vale kasutuse avalikuks, näiteks lekivad meediale, siis võib sellega kaasneda isikule väga suur mainekahju ning muud raskused. Kuigi eelnõu § 7 lg 3 näeb ette positiivse sätte, mille kohaselt registripidaja peab pidama andmete töötlemise kohta logisid ning logid peavad sisaldama teavet krediiditeabe töötlemise põhjenduse, aja ja andmeid töödeldud isiku kohta, mis tagab selle, et tuvastada on võimalik seda isikut, kes tarbija andmeid töötles, siis tuleks reguleerida ka seda, kuidas andmete ebaõige kogumise ja kasutamise eest isik vastutusele võetakse. Muuhulgas leiame, et tarbijat võiks kaitsta ka lahendus, kus tarbijale tuleb teavitust, kui tema kohta on tehtud päring registris või, et registris sisalduva info jagamine on lubatav üksnes tarbija isiklikul nõusolekul ja nõusoleku puudumisel oleks isikule täiendava krediidi andmine takistatud või keelatud. Kuna päringut</p>	<p>isikuandmete vastutuav töötleja peab rakendama asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et tagada ja suuta tõendada isikuandmete töötlemist kooskõlas IKÜM-iga (IKÜM art 24 lõige 1). Samuti peab vastutav töötleja rakendama tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, millega tagatakse, et vaikimisi töödeldakse ainult isikuandmeid, mis on vajalikud töötlemise konkreetse eesmärgi saavutamiseks (IKÜM art 25 lõige 2). Sarnased kohustused on asutusel ja isikul ka registri vastutava töötlejana (IKÜM art 28).</p> <p>Vastutus IKÜM-is ja KTS-is sätestatud isikuandmete töötlemise nõuete rikkumise eest on ette nähtud IKS-is.</p> <p>Tarbijale tagatakse registris ülevaade nii võetud finantskohustustest kui päringulogidest. Tegemist on IKÜM artiklis 15 sätestatud õigusega, mille realiseerimine soovitakse registris muuta tarbijale võimalikult mugavaks.</p>
--	---	--

	<p>tarbija krediivõimekuse hindamiseks tuleb teostada enne krediidilepingu sõlmimist tarbijaga, siis teavituste saatmine tarbijale või nõusoleku küsimine tagaks selle, et tarbija saab kontrollida asjaolu, et tema kohta on ikka päring tehtud ainult siis, kui ta on soovinud krediidilepingut sõlmida. Kuna eelnõu ei sisalda sätteid selle kohta, kas ja kuidas registripidaja kontrollib, kas tarbija on esitanud tahteavalduse krediidilepingu sõlmimiseks, siis aitaks Kaubanduskoja hinnangul tarbija teavitamine või nõusoleku küsimine kaitsta tarbija õigusi.</p> <p>Eelkirjutatud arvestades palub Kaubanduskoda eelnõu ja/või seletuskirja täpsustada selles osas, et mis saab siis, kui pank ja pangatöötaja vaatavad ebaseaduslikult krediidiregistrist tarbija andmeid ning milline on sellisel juhul töötaja vastutus. Lisaks palume tarbija õiguste kaitseks lisada eelnõusse täiendavaid meetmeid. Näiteks võiks kaaluda, et tarbijat teavitatakse kui tema kohta on tehtud päring krediidiregistrisse või registri infot on võimalik jagada üksnes tarbija nõusolekul. Lisaks palume selgitust selle kohta, kas ja kuidas registripidaja kontrollib, kas tarbija on esitanud tahteavalduse krediidilepingu sõlmimiseks.</p>	
2.	<p>Eelnõu § 58 näeb ette kahekuulise üleminekuperioodi enne krediidiregistri toimima hakkamist, et krediidiandjad saaksid kehtivatest tarbijakrediidilepingutest tuleneva krediiditeabe edastada registripidajale enne registri tööle hakkamist. See tähendab, et perioodil 2028. aasta jaanuarist kuni märtsini saavad krediidiandjad edastada registrisse kehtivate lepingute andmed ning alates märtsist 2028 alustab register tööd, st krediidiandjatel on kohustus esitada jooksvalt registrile krediidiandmeid ning kohustus hinnata tarbija krediivõimekust.</p> <p>Oleme arvamusel, et kuna tegemist on uue registriga, mille toimima hakkamine eeldab paljude osapoolte koostööd, IT-arendustöid jm, siis on oluline, et kogu registri tehniline pool (registrisse kantavad andmete koosseis, registripidamise kord, ülesehitus jm nõuded) oleks valmis vähemalt 1 kuni 2 aastat enne registri tööle hakkamist. Leiame, et kuna uue registri loomine nõuab palju tööd, testimist ja arendust, siis on oluline, et kõik registriga seotud nõuded oleksid teatud perioodi enne registri tööle hakkamist selge, et näiteks ilmnenud probleemide korral oleks ka teatav ajavaru, et neid ka lahendada ning et see ei tooks endaga kaasa näiteks registri valmimise edasilükkumist.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu seadusena jõustumist reguleerivaid sätteid muudetud.</p>

		Seega on Kaubanduskoda seisukohal, et krediidiregistriga seotud tehnilised nõuded ning spetsifikatsioonid peavad olema kokkulepitud ja kooskõlastatud vähemalt 1-2 aastat enne registri avamist.	
	3.	<p>Krediidiregistri seaduse eelnõu kohaselt loob krediiditeaberegistri ettevõtja, kellele on krediiditeabe seaduse § 12 alusel antud ainuisikuliselt õigus registrit pidada ning registripidaja selgub Rahandusministeeriumi poolt läbi viidava hankemenetluse tulemusel (eelnõu § 6 lg 3).</p> <p>Kuna valitud on lahendus, kus registripidaja leitakse erasektorist hanke alusel, siis on oluline, et näiteks registri tehniliste nõuete, hanketingimuste kui ka rakendusaktide koostamise protsessis oleksid kaasatud ka krediidasutused, keda registri tegevus hakkab oluliselt mõjutama.</p>	<p>Antud selgitus. Hankemenetluse ettevalmistavas faasis selgitab Rahandusministeerium välja krediiditeabe andjate ja -saajate vajadused ning arvestab nendega põhjendatud ulatuses hankedokumentatsiooni koostamisel.</p>
	4.	<p>Eelnõu § 12 lg 6 kohaselt ei või registripidajaga sõlmitava registripidamise lepingu kehtivusaeg ületada viit aastat. Esimese tulevase registripidaja puhul on Kaubanduskoja hinnangul viie aastane lepingu kehtivuse aeg liiga lühike. Kuna viie aastase perioodi sisse on arvestatud 2-3 aastat arendus- ja ülesseadmisperiood, siis tähendab see seda, et registripidajal ei pruugi olla võimalik tehtud kulutusi tagasi teenida.</p> <p>Sellest tulenevalt teeme ettepaneku pikendada esimese registripidaja lepingu perioodi näiteks 2 aasta võrra, et arenduseks ja ülesseadmiseks tehtud kulutused oleks võimalik lepingu perioodi jooksul tagasi teenida.</p>	<p>Antud selgitus. Rahandusministeeriumi tellitud AS Cybernetica tehtud analüüsist³ tulenevalt on registri tulused ja maksimaalseid arenduskulusid arvesse võttes võimalik kulud tasa teenida kolme aastaga (analüüsi lk 12). Seda arvesse võttes on lepingu kestus viis aastat piisav tulude tasa teenimiseks</p>
Eesti Pank	1.	<p>Eelnõu § 10 lõikes 1 loetletakse juhud, mille korral registri andmeid avaldatakse. Kahjuks ei ole § 10 sätestatud riikliku statistika tegijate Statistikaameti ja Eesti Panga õigust saada andmeid riikliku statistika tegemiseks.</p> <p>Selgitame, et Eesti Pank teeb statistikat oma ülesannete täitmiseks ja avalikkuse informeerimiseks vastavalt riikliku statistika seadusele. Riikliku statistika seaduse § 29 lõike 1 kohaselt peab riikliku statistika tegija kasutama eelkõige andmekogudesse kogutud andmeid ning § 28 lõike 4 kohaselt on andmekogu vastutav töötleja kohustatud esitama riikliku statistika tegemiseks vajalikke andmeid. Selline põhimõte vähendab topelt aruandlust ning toetab</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 10 lõiget 1 täiendatud vastavalt punktiga 9.</p>

³ <https://fin.ee/sites/default/files/documents/2024-04/P%C3%B5hiraport%20-%20positiivse%20krediidiregistri%20v%C3%B5imalike%20optimaalsete%20tehnoloogiliste%20lahenduste%20anal%C3%BC%C3%BCs.pdf>

		<p>haldus- ja vastamiskoormuse vähendamist. Krediiditeaberegistris sisalduvad andmed on riikliku statistika seisukohalt olulised ning registriandmete kasutamine võimaldaks Eesti Pangal vähendada osaliselt krediidiasutuste jt finantssektori ettevõtete aruandluskooormust seoses kodumajapidamiste krediidikohustuste raporteerimisega. Registrist andmete saamise võimaluse puudumisel tekiks Eestis täiendav dubleeriv andmekogumine, mis on vastuolus valitsuse eesmärgiga vähendada aruandluskooormust ning vältida topelt raporteerimist.</p> <p>Et kindlustada õigusselgus ja statistikatööks vajalike andmete kättesaadavus, teeme ettepaneku täiendada eelnõu § 10 lõiget 1 punktiga 10 järgmises sõnastuses: „riikliku statistika tegijale riikliku statistika seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks statistikatöö tegemisel.“.</p>	
	2.	<p>Palume parandada ka seletuskirja leheküljel 15 punktis 12 toodud eelis: pikemaajaliste krediiditurutrendide jälgimise ja vajadusel vastavate meetmete kehtestamise asemel palume viidata, et register võib pakkuda täiendavat informatsiooni krediidituru toimimise analüüsis.</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud</p>
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooniliit	1.	<p>Eelnõu § 7 lg 1 mitmesse punkti on lisatud märkus „kui see on asjakohane.“ Teeme ettepaneku selle märkuse kordamise asemel sätestada üldine põhimõte, mille kohaselt esitatakse vastavad andmed vaid juhul, kui need on olemas ja salvestatud (s.t krediidilepingusse kantud). On oluline, et krediiditeaberegistri loomisega ei looda kunstlikult kohustust hakata koguma uusi andmeid. Kui ettevõtjal andmed on, siis ta need esitab ja kui pole, siis ei esita. Näiteks tuleb eelnõu § 7 lg 1 p 10 kohaselt sisestada krediidintressimäära tüüp. Viidatud punktis puudub märge „kui see on asjakohane“, samas iga krediidileping ei pruugi üldse intressi sisaldada ja selle asemel on nt lepingu sõlmimise tasu vms.</p>	<p>Antud selgitus. Normitehnilistel kaalutlustel eelistame lahendust, kus viide asjakohasusele sisaldub konkreetse punkti juures.</p> <p>Intressimäära tüüpi reguleerivat punkti 10 vastavalt täiendatud.</p>
	2.	<p>Eelnõu § 7: krediiditeaberegistrisse kantakse muu hulgas eelnõu § 7 lg 1 punkti 13 kohaselt krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg, kui see on asjakohane; punkti 14 kohaselt viivise suurus eurodes, kui see on asjakohane; punkti 15 kohaselt krediidilepingust tuleneva nõude võõrandamise fakt, kui see on asjakohane.</p> <p>Seoses nende punktidega palume Teil täpsustada ja selgitada järgmist:</p> <p>a) Andmete loetelus ei ole kirjas, et registrisse tuleb kanda ka krediidilepingu lõppemise/lõpetamise fakt. Seoses sellega tekkis küsimus, kas ja kui kaua tuleb registrisse edastada andmeid pärast krediidilepingu lõppemist (või lõpetamist ühepoolsest võlgnevuse tõttu). Tuginedes eelõeldule jääb ka arusaamatuks, mis ajahetkeni tuleb registrisse kanda krediidilepingust</p>	<p>Osaliselt arvestatud, antud selgitus.</p> <p>a) krediidilepingu lõppemise tähtpäev on sätestatud eelnõu § 7 lg 1 punktis 5;</p> <p>b ja c) viivise suurus eurodes eelnõust välja jäetud. Registris kuvatakse päringu tegijale tarbija kohustuse täitmisega viivitamise fakti perioodil 14–45 päeva arvates viivitamise päevast. Viivise suurus ei ole krediidivõimelisuse hindamisel sedavõrd oluline kui viivitamine ja viivitamise aeg.</p>

	<p>tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg (eelnõu § 7 lg 1 p 13). On oluline, et vastav periood oleks piiritletud mõistliku kestvusega (nt 1 aasta).</p> <p>b) Krediiditeaberegistrisse tuleb kanda viivise suurus eurodes. Kuna viivist arvestatakse krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise korral, jääb ebaselgeks see, kas on vajalik edastada ka viivituses oleva täitmata kohustuse suurus? Kui viivituses kohustuse suurust eraldi andmeväljal välja ei tooda, siis kas see peaks sisalduma eelnõu § 7 lg 1 punktis 8 nimetatud krediidijäägi summas? Vastused neile küsimustele on vajalikud, kuna aitavad aru saada kas ja kuidas tuleb registris kajastada viivise suurust ja võlgnevuse summasid.</p> <p>c) Palume kaaluda viivise suuruse (eurodes) (eelnõu § 7 lg 1 p 14) asemel info edastamist viivise kohta üksnes teavituseks, näiteks „maksete tasumine viivituses“. Erinevatel turuosalistel on viivise arvestuspõhimõtted erinevalt seadistatud oma infosüsteemidesse, mistõttu võib osutuda keeruliseks leida kõigile sobivat lahendust. Oluline on vältida olukorda, milles krediidandjad peavad tegema veel täiendavaid kulukaid IT arendusi viivise arvestuspõhimõtete muutmiseks, kohandamiseks seda krediiditeaberegistri loogikaga. Arvestades asjaoluga, et kogutavate andmete määratlemisel tuleb lähtuda andmete minimaalsuse põhimõttest, ja võttes arvesse krediidandjate vajadust saada teavet tarbija finantskohustuste osas, leiame, et viivise suuruse fikseerimisel (eurodes) ei ole nii suurt kaalu tarbija finantskohustuste ulatuse määratlemisel. Nimelt on viivituses olemise fakt iseenesest juba indikaator, mis näitab, et tarbijal on maksekohustuste täitmisel raskusi ja krediidandja saab maksevõimelisuse hindamisel seda arvesse võtta.</p> <p>d) Palume kinnitust, kas saame õigesti aru sellest, et nõude võõrandamise fakt (§ 7 lg 1 p 15) tuleb esitada registrisse võõrandamise kuupäeva täpsusega ja muid andmeid ei ole vaja seejuures esitada.</p>	
3.	<p>Eelnõu § 10: lg 5 sätestab järgmist: „Registripidajal on õigus andmete avaldamise eest küsida käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud isikult tasu käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 sätestatud registriteenuste hinnakirja alusel.“</p> <p>Seega eelnõu kohaselt võib küsida andmete avaldamise eest tasu üksnes krediidandjate ja –vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidandjatelt ja krediidivahendajatelt, krediidiasutuselt krediidiasutuste seaduses tähenduses ning hoiulaenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiulaenuühistutelt krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija</p>	<p>Antud selgitus. Registripidaja hakkab talle üle antud ülesannet täitma kontsessioonilepingu alusel. Lähemalt on seda selgitatud seletuskirjas eelnõu § 10 lõike 5 selgitustes.</p>

	<p>krediitdivõimelisuse hindamise eesmärgil. Teistele eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud isikutele avaldab registripidaja andmeid tasuta.</p> <p>Teeme ettepaneku kaotada eelnõu § 10 lõikes 5 toodud erisus ja võimaldada ka krediidiandjatele/vahendajatele, krediidasutustele ja hoiu/laenuühistutele krediiditeaberegistrist andmete avaldamist tasuta. Nimetatud isikud on ka krediiditeabe andjad (eelnõu § 5 tähenduses), kellel lasub kohustus registrisse andmeid edastada ning sellega seoses kannavad nad väga suurt halduskoormust ja kulusid. Teiselt poolt on samadele krediiditeabe andjatele seadusega pandud kohustus (eelnõu §-ga 62 võlaõigusseaduse § 403⁴ täiendamine) krediitdivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollida tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeaberegistrist.</p> <p>Eelöeldule tuginevalt on ebamõistlik ja ebaproportsionaalne panna krediiditeabe andjatele tasu maksmise kohustus õiguse eest neid andmeid registrist saada.</p>	
4.	<p>Eelnõus on valitud lahendus, mille kohaselt andmevahetussüsteemi korraldamine ja registripidamine tellitakse hankega erasektorist. Peame oluliseks, et sellisel juhul tagatakse võrdne konkurentsiolekord ehk registrit ei saa pidada ettevõtte, kes ise või kelle kontsern sinna andmeid annab või sealt võtab.</p> <p>Juhul, kui ITL-i ettepanekut käesoleva kirja punktis 2 ei arvestata (ehk eelnõu § 10 lõikes 5 toodud erisust ei laiendata), siis palume tagada järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tasude läbipaistvus (avalikud hinnakirjad), b) tasude ettenähtavus (piisav etteteatamine hindade muutmisel) ja c) tasude kulupõhisus (riiklikult kehtestavad või kontrollitavad). 	<p>Antud selgitus. Eelnõu § 25 lõike 2 kohaselt ei ole registripidajal lubatud muu äritegevus.</p> <p>RHS § 3 sätestab riigihanke korraldamise põhimõtted, mida Rahandusministeerium registri pidamiseks välja kuulutatava hanke korraldamisel on kohustatud järgima.</p> <p>Registriteenuste eest võetava tasu kujunemise põhimõtted ja läbipaistvus on reguleeritud eelnõu §-dega 13–15. Teenustasu peab põhinema teenuse efektiivsel osutamisel ja olema arvestatud põhjendatud kulude alusel. Tasude nimekiri kooskõlastatakse rahandusministriga, kes kontrollib tasud piirmäärade kulupõhisust. Tasude nimekiri peab olema avalikustatud registripidaja veebilehel jms.</p>
5.	<p>Eelnõu § 60 punktiga 4 täiendatakse krediidiandjate ja –vahendajate seaduse § 48 lõiget 5 punktiga 10, mille kohaselt krediiditoimikus tuleb kajastada tarbija kohta krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrist saadud andmed.</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõuga ei reguleerita krediiditoimikus sisalduva teabe jäädvustamise tehnilisi üksikasju. Registrist saadud andmete krediiditoimikus talletamine</p>

		<p>Kuna eelnõu jõustumisel on krediidiandja kohustatud tegema päringu tarbija finantskohustuste kohta teabe saamiseks krediiditeaberegistrisse ja tegemist on olulise teabega krediidivõimelisuse hindamisel, siis on põhjendatud lisada kõnesolevad andmed ka krediiditoimikusse. Siinjuures on tekkinud küsimus, et millisel viisil tuleb need andmed krediiditoimikus kajastada nt kas tuleb salvestada registri väljavõtte pildi kujul, kus on nähtav nii päringu teostamise aeg ehk nn time stamp kui ka päringu tulemus või siis muul moel. Ühetaolise praktika seisukohalt on see küsimus oluline, mistõttu palume vähemalt eelnõu seletuskirjas seda küsimust täpsustada.</p>	<p>on iga krediidiandja või -vahendaja otsustada, pidades silmas nõutavat hoolsuskohustust. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p>
	6.	<p>Eelnõu § 63 lõike 3 kohaselt jõustuvad nimetatud paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud sätted 2028. aasta 1. jaanuaril. Seega jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril ka eelnõu § 7, mis sätestab krediiditeaberegistris töödeldavad andmete koosseisu. Eelnõu § 7 lõike 4 kohaselt kehtestab krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpsema koosseisu ja registri pidamise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega.</p> <p>Teeme ettepaneku muuta eelnõu § 63 selliselt, et eelnõu § 7 jõustub vähemalt 2 aastat enne seaduse muude sätete jõustumist (s.t hiljemalt 01.01.2026). Peame oluliseks, et krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpne koosseis, registri pidamise kord, registri arhitektuuriline ülesehitus ja muud infotehnoloogilised nõuded oleks valmis vähemalt 2 aastat enne seaduse jõustumist. See on vajalik selleks, et mõjutatud turuosalisel saaksid juba varakult hakata analüüsima arendusvajadusi, teha vajalikke IT arendustöid ning planeerida sellega seotud lisakulusid eelarvesse. Vastasel juhul on oht, et krediiditeaberegistri valmimine võib lükkuda edasi.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu jõustumise sätteid täpsustatud.</p>
FinanceEstonia	1.	<p><u>Eelnõu § 2:</u> Teeme ettepaneku laiendada teabe kättesaadavuse eesmärke ning mitte piirduda õigusega saada teavet üksnes krediidivõimelisuse hindamiseks. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt. VÕS § 416¹ (Tarbijakrediidilepingu kohtuväline ümberkujundamine) lg 1 näeb ette, et enne viivituses oleva krediidilepingu suhtes kohtu- või täitemenetluse toimingute alustamist, peab krediidiandja vähemalt hindama ja asjakohasel juhul tarbijale pakkuma üheselt mõistetavate väljenditega võimalust kohtuväliselt nõue ümber kujundada või muul kujul osaliselt või täielikult refinantseerida (edaspidi <i>võla ümberkujundamine</i>). Nimetatud hindamine sisaldab endas eelduslikult ka tarbija olemasolevate finantskohustuste selgeks tegemist, et krediidiandja saaks hinnata, kas ta saab tarbijale võla ümberkujundamist pakkuda või mitte. Ka sellisel eesmärgil andmete pärimine registrist peaks olema lubatud, kuigi tegemist ei ole krediidivõimelisuse</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõu § 2 paneb paika seaduse üldised sihid. Krediidivõimelisuse hindamine on peamiseks eesmärgiks.</p> <p>§-s 2 sätestatud peamised eesmärgid ei välista registrist päringute tegemist ka konkreetselt sõnastatud muudel eesmärkidel. Need juhud peavad aga olema põhjendatud ja konkreetselt määratletud. Võla ümberkujundamine VÕS § 416¹ lõikes 1 nimetatud juhul toetab seaduse üldiseid eesmärke ning on seetttu ka põhjendatud.</p>

	<p>hindamisega KAVS § 49 tähenduses. Samas, võla ümberkujundamise korral on krediidiandjal samuti kohustus hinnata tarbija olukorda, tema õigusi ja huve ning krediidiandja võib rakendada võla ümberkujundamist juhul, kui tema hinnangu kohaselt suudab tarbija tõenäoliselt oma kohustused täita.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et krediidiotsuse ja lepingu sõlmimise vahele võib jääda sõltuvalt krediidiandjast kuni 90 päeva või isegi enam. See tähendab, et positiivne krediidiotsus/krediidipakkumine kehtib teatud perioodi, mille jooksul tarbijal on võimalik lepingut sõlmida ja krediit kasutusele võtta. Sellest johtuvalt peaks olema krediidiandjal õigus ka positiivse krediidiotsuse kehtivuse ajal teha tarbija osas päringuid, et veenduda selles, et isik pole oma finantskohustusi suurendanud. Sellisel juhul saab krediidiandja hinnata, kas pakkumine saab veel olla aktiivne või mitte. See tagab ka selle, et tarbija ei saaks oma finantskohustusi täiendava krediidi võtmise näol suurendada, kui ta tegelikult selleks enam krediidivõimeline ei ole.</p> <p>Kaaluda tasuks veel, kas andmete pärimine registrist võiks olla lubatud ka krediidiandja krediidiportfelliga seotud riskide monitoorimise ja hindamise kohustuse täitmise eesmärgil, mida eelnõu praegune sõnastus ei võimalda. Vastav kohustus tuleneb järgmistest allikatest: Guidance to banks on non-performing loans (https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/guidance_on_npl.en.pdf) ja Annex 4 Samples of early warning indicators: EWI at a borrower level from external sources - Debt and collateral increase in other banks. Analoogse näite võib tuua ka Läti seadusandlusest Credit Bureau Act, mille § 4 lg 2 sätestab järgmist: „The user of Credit information shall obtain credit information from the credit bureau within the scope of the Credit bureau activities to be licensed and laid down in this Law and use it for evaluation of creditworthiness of the customer or potential customer or for management of its credit risk.“</p>	<p>Vastav muudatus sisaldub eelnõu § 10 lg 1 punktis 1.</p> <p>Krediidiportfelliga seotud riskide monitoorimise ja hindamise kohustuse täitmise eesmärk ei sobitu eelnõuga seatud üldiste sihtidega. On vajalik veenev selgitus, miks on ühe krediidiandja krediidiportfelliga seotud riskide monitoorimiseks ja hindamiseks olulised kõikide tarbijalepingute kohta registrisse kantud andmed. Sedavõrd ulatusliku andmetöötluse võimaldamine toob endaga kaasa isikuandmete töötlemise läbipaistmatuse ja kuritarvitamise ohu. Kuniks puudub veendumus, et tegemist on proportsionaalse meetmega, kõnesoleval eesmärgil registrisse päringute tegemise õigust ei võimaldata. Seetõttu puudub ka vajadus täpsustada eelnõu § 2.</p>
2.	<p><u>Eelnõu § 3:</u> Teeme ettepaneku täpsustada isikute ringi, keda puudutavat teavet loetakse krediiditeabeks, mida krediiditeabe andja krediiditeaberegistrisse edastama peab. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt.</p> <p>Eelnõu § 3 praeguses sõnastuses edastatakse krediiditeaberegistrisse andmed tarbijaga sõlmitud krediidilepingu kohta. KTJS § 4 kohaselt tarbija käesoleva seaduse tähenduses on VÕS § 1 lõikes 5 nimetatud isik. Järelikult ei hõlma eelnõu §-s 3 sätestatu hetkel alltoodud isikute ja lepingute osas</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>a) Eelnõu §-s 3 sätestatud määratlus krediiditeabe kohta on piisavalt täpne. Määratluses käenduse mittekaastamine ei muuda määratlust sedavõrd ebatäpseks, et seaduse tõlgendamisel tekiks ületamatud raskused. Lisaks ei kaasne tarbijakrediidilepinguga käendus alati ja igal juhul, seega võib määratlus käendust puudutavate andmete hõlmamisel muutuda</p>

		<p>andmete edastamist, keda puudutav info peaks aga nii eelnõu mõtte kui ka muude sätete kohaselt krediiditeaberegistris siiski nähtuma:</p> <p>a) käendaja ja tarbijakäendusleping - eelnõu § 7 lg 3 toob krediiditeaberegistrisse kantavate andmete koosseisu hulgas välja ka käendaja andmed, samas § 3 skoobist on käendaja välja jäänud. Tarbijast käendajaga sõlmitav põhilepingust eraldiseisev käendusleping ehk VÕS-is detailselt reguleeritud tarbijakäendus ei mahu kuidagi ka krediidilepingu mõiste alla, kuid tarbija finantskohustustest ülevaate saamiseks peaks ka tarbijakäenduslepingut puudutav info igal juhul registris kajastuma. Käenduskohustust puudutavate andmete jagamist toetab ka eelnõu seletuskiri;</p> <p>b) kaastaotleja - eelnõu § 7 lg 4 toob krediiditeaberegistrisse kantavate andmete koosseisu hulgas välja ka kaastaotleja andmed, samas § 3 skoobist on kaastaotleja välja jäänud. Tarbija finantskohustustest ülevaate saamiseks peaks ka kaastaotleja rollis tarbijat puudutav info igal juhul registris kajastuma;</p> <p>c) isik, kellele krediidilepingust tulenev tarbija kohustus on üle läinud - kui krediidilepingust tulenev tarbija kohustus läheb üle teisele isikule (nt pärimise teel), peaks ka see info registrist nähtuma. Selguse huvides võiks olla vähemalt eelnõu seletuskirjas (kui mitte seaduses endas) välja toodud, et ka sellisel juhul on vajalik andmete edastamine selle isiku kohta, kellele kohustus on üle läinud. Eesmärgiks tagada, et registrist nähtuks õige info tegeliku kohustatud isiku ja tema kohustus(t)e osas;</p> <p>d) VÕS § 416¹ (tarbijakrediidilepingu kohtuväline ümberkujundamine) näeb ette erinevaid meetmeid võla ümberkujundamiseks. Üheks selliseks meetmeks võib olla erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate nõuete summeerimine (lg 3 p 4), mis võib olla vormistatud nt võla tasumise kokkuleppena, mis oma olemuselt on samamoodi finantskohustus. Eelnõus tuleks täpsustada, kas ka selliste kokkulepete või muude analoogsete kokkulepete info peaks kajastuma registris;</p> <p>e) Lisaks on mõistlik selguse huvides sõnastada säte selliselt, et krediiditeave on teave, mida krediiditeabeandja „on kohustatud edastama“, mitte „edastab“ krediiditeabe registrisse, kuivõrd tegemist on seadusest tuleneva imperatiivse kohustuse, mitte õigusega andmeid edastada.</p>	<p>ebatäpseks. Õigusselgust silmas pidades on oluline sätestada käendusega seonduvjust registris töödeldavate andmete koosseisus (eelnõu § 7).</p> <p>b) „Kaastaotleja“ asendatud sõnaga „kaaskrediidisaja“.</p> <p>c) Andmete muutmise korral on krediiditeabe esitaja kohustatud muutunud andmed registripidajale esitama ühe kalendripäeva jooksul (eelnõu § 8 lõige 1).</p> <p>d) VÕS § 416¹ tähenduses võla ümberkujundamiseks registrist andmete pärimise vajalikkus on sätestatud eelnõu § 10 lg 1 punktis 1.</p> <p>e) Eelnõu § 3 sõnastust vastavalt muudetud</p>
--	--	--	---

	<p>3. <u>Eelnõu § 5:</u> Teeme ettepaneku täpsustada krediiditeabe andja mõistet. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt.</p> <p>Eelnõu § 5 lg 2 praegune sõnastus näeb ette, et krediiditeabe andjana käsitatakse ka krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud isikut, kes ei ole krediidiandja.</p> <p>KAVS § 2 lg 2 sätestab, et KAVS-is kredidivahendaja kohta sätestatud kohaldatakse ka sellise isiku suhtes, kes vahendab krediiti, mida annab isik, kes ei tegutse oma majandus- või kutsetegevuses ja ei ole käesoleva seaduse tähenduses krediidiandja. Jääb selgusetuks, millist isikut eelnõu § 5 lõikes 2 on silmas peetud - kas krediidiandjat, kes ei tegutse oma majandus- või kutsetegevuses ja ei ole KAVS tähenduses krediidiandja või isikut, kes viimase poolt antavat krediiti vahendab. Seega vajab nii eelnõu tekst kui seletuskiri vastavalt täpsustamist. Hetkel jääb seletuskirjast mulje, et krediiditeabe andjana peetakse silmas isikut, kes vahendab krediiti, kuid eelnõu § 5 lõikes 1 toodud punktides kredidivahendajat KAVS tähenduses eraldi krediiditeabe andjana välja toodud ei ole. Eelnõu § 5 lg 1 p-s 1 on välja toodud vaid krediidiandja ja krediidiagent (so KAVS § 21 lg 1 järgi kredidivahendaja, kes on seotud vaid ühe krediidiandjaga ja tegutseb ainult tema nimel ning selle krediidiandja täielikul ja tingimusteta vastutusel), kuid kredidivahendajat üldmõistena § 5 lg 1 p 1 ei sisalda.</p> <p>Lisaks teeme ettepaneku laiendada krediiditeabe andjate ringi ja näha krediiditeabe edastamise kohustus ette ka inkassole, kui viimane tegutseb krediidiostja rollis (st kui algne krediidiandja on oma krediidilepingust tulenevad nõuded loovutanud inkassole).</p> <p>Pidades silmas krediiditeaberegistri asutamise ja pidamise eesmärgi, on oluline tagada, et ka inkassole loovutatud krediidilepingutest tulenevad finantskohustused oleksid igal juhul krediiditeaberegistris nähtavad (arvestades lisaks, et vastavad kohustused ei pruugi olla nähtavad maksehäireregistritest).</p> <p>Seejuures peaks inkassol olema teabe esitamise kohustus üksnes sellise krediiditeabe osas, mis puudutab krediidilepingutest tulenevaid nõudeid (ja neile vastavaid tarbija finantskohustusi), mille omanikuks inkasso ise on.</p>	<p>Arvestatud, antud selgitus. § 5 punkti 3 sõnastust muudetud. Silmas on peetud nn laenuplatvorme, kes vahendavad krediiti.</p> <p>Krediidiostja ei ole hõlmatud krediiditeabe andjana, sest krediidiostja ei sõlmi tarbijaga tarbijakrediidilepingut. Samuti võib eeldada, et krediidiostja edastab andmed viivituses oleva tarbijakrediidilepingust tulenevate nõuete kohta erasektoris maksehäireteenust pakkuvatele ettevõtjatele.</p> <p>Selguse tagamiseks ja erasektori ettevõtja osutatava maksehäireteenuse dubleerimise vältimiseks krediidiostjaid krediiditeabe andjatena ei käsitata.</p>
--	---	--

	<p>Eelnõu § 5 lg 2 järgi kuuluvad krediiditeabe andjate hulka ka isikud, kes ise ei ole krediidiandjad, kuid eelnõus vajab täpsustamist, kas krediiditeabe andja mõiste alla mahuvad ka krediidivahendajad (vt põhjendused ülal) ning võlgade sissenõudmise teenuse pakkujad ehk inkassod, kes küll ise krediiti ei väljasta, kuid kes võivad tarbijaga sõlmitud krediidilepinguid siiski ümber kujundada. Juhul kui nähakse ette, et ka krediidivahendaja peab edastama andmed tema poolt vahendatud krediidilepingute osas, siis tuleb vältida sellise olukorra tekkimist, kus ühe tarbija ühe ja sama krediidilepingu kohta edastab teabe registrile nii krediidiandja kui ka krediidivahendaja. Näeme, et teabe andjaks peaks sellisel juhul olema pigem siiski isik, kes on krediidiandjaks, isegi juhul, kui tema volituse alusel on krediidilepingu allkirjastajaks krediidivahendaja.</p> <p>KIOS § 3 lg 9 näeb ette, et kui tarbijakrediidilepingust tulenev kohustus on muutunud sissenõutavaks ja sellest tuleneva nõude on omandanud krediidiinkasso või ta on määratud seda haldama, võib krediidiinkasso krediidisaaajaga sõlmitud lepingu või sellest tuleneva nõude ümber kujundada üksnes juhul, kui see ei muuda krediidisaaaja olukorda halvemaks ja selle tulemusel suudab krediidisaaaja tõenäoliselt oma kohustused täita. Eelnimetatuga seoses võib krediidiinkasso teha ettepaneku: 1) krediidilepingu tähtaja pikendamiseks või tagasimakse tasumise täielikuks või osaliseks edasilükkamiseks teatud ajavahemikuks; 2) võlast osaliselt loobumiseks ja erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate võlgade summeerimiseks; 3) intressimäära muutmiseks, kuid mitte sellisel kujul, mis suurendab kogumina krediidisaaaja kohustusi ebamõistlikus ulatuses.</p> <p>Seega, kui inkasso kujundab ise krediidisuhet ümber (sõlmib uue maksegraafiku, ajatab tähtaja, annab nõ maksepuhkust vmt) ja nõue kuulub talle, peaks ta olema kohustatud sellekohase info ka krediiditeaberegistrile edastama. Muudel juhtudel ei ole inkassol alust/põhjust andmete edastamiseks, sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kui ta tegutseb üksnes krediidiinkasso rollis ehk käsunduslepingu alusel krediidihaldajana, sest sellisel juhul on krediidiandja ise endiselt võlausaldaja ja seega ka andmete edastamiseks kohustatud isiku (krediiditeabe andja) rollis; • kui ta tegutseb krediidiostjana, olles ise küll nõude omanik, kuid krediidisuhet ümber ei kujunda. Ka siis on tegemist varasemast krediidilepingust tuleneva võlgnevusega (mitte uue krediiditeabega) ning sellest tulenevate kohustuste täitmisel tekkinud viivituse kohta avaldatakse 	
--	---	--

	<p>info inkasso poolt maksehäireregistris. Krediiditeave ise on krediiditeaberegistris eelduslikult juba varasemalt avaldatud algse krediidiandja poolt. Uue infona võiks kuuluda krediiditeaberegistris avaldamisele siiski nõude uue omaniku ehk krediidiinkasso andmed (eelnõus tuleks näha ette, kas vastavate andmete edastamiseks on kohustatud algne nõude omanik ehk krediidiandja või nõude omandaja ehk inkasso).</p>	
4.	<p><u>Eelnõu § 6:</u> Teeme ettepaneku laiendada eelnõu §-s 6 nimetatud krediiditeabe saajate ringi ning mitte piirduda teabe jagamisega üksnes krediidiandjale. Põhjendame ettepanekut alljärgnevalt.</p> <p>Eelnõu § 6 lg 1 näeb praeguses sõnastuses ette, et krediiditeaberegister on krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil krediidiandjale krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav andmekogu. Eelnõu kavandatav sõnastus kitsendab seega krediiditeabe registri pidamise eesmärki, kuigi eelnõu §-s 2 toodud seaduse eesmärk on oluliselt laiem kui krediiditeabe kättesaadavaks tegemine üksnes krediidiandjatele. Kuivõrd vastavaid andmeid võib taotleda enda finantskohustustest ülevaate saamiseks mh ka tarbija (st andmesubjekt ise), samuti on eelnõu mõttest ja teiste sätete sõnastusest tulenevalt mõeldud vastavad andmed kasutamiseks ka muudele isikutele, siis on eelnõu § 6 lg 1 praegune sõnastus määratletud liiga kitsalt.</p> <p>Krediiditeavet koondava registri loomise ja pidamise eesmärki ei tohiks aga põhjendamatult kitsendada, mistõttu teeme ettepaneku eelnõu § 6 lg 1 sõnastuses kustutada läbikriipsutatud sõna „krediidiandja“ ning asendada see sõnadega „tarbija kohta“ järgmiselt: „Krediiditeaberegister on krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil tarbija kohta krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav andmekogu.“</p> <p>Ühtlasi juhime tähelepanu, et KTJS eelnõus ei ole eraldi defineeritud mõistet „krediidiandja“. Seega vajab täpsustamist, kas eelnõus on üldse peetud silmas „krediidiandjat“ KAVS tähenduses või on selle mõiste all peetud silmas ka teisi eelnõu §-s 10 nimetatud isikuid, kellel on õigus krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid saada (pigem jääb mulje, et seadusandja on mõelnud viimast). Igal juhul vajab eelnõu § 6 lg 1 sõnastus korrigeerimist.</p> <p>Eelnõu § 6 lg 3 näeb praeguses sõnastuses ette, et krediiditeaberegistri pidaja on ettevõtja, kellele on käesoleva seaduse § 12 alusel antud ainuisikuliselt õigus registrit pidada (edaspidi <i>registripidaja</i>), millega seoses soovime tähelepanu juhtida asjaolule, et ühe registripidaja mudel võib piirata</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Määratlusest välja jäetud sõna „krediidiandja“.</p> <p>Eelnõu § 2, § 6 lõiget 1 ja 10 lg 1 punkti 1 tuleb vaadelda koosmõjus (üldiselt üksikule).</p> <p>§ 6 lõike 1 muudetud sõnastuse kohaselt on krediiditeaberegister krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav riigi andmekogu.</p> <p>Krediiditeave on andmed tarbijaga sõlmitud tarbijakrediidilepingu kohta, mille krediiditeabe andja on kohustatud edastama krediiditeaberegistrisse (§ 3).</p> <p>Tarbija määratlust on samuti eelnõus täiendatud. Uue sõnastuse kohaselt on tarbija võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik, kes on sõlminud tarbijakrediidilepingu.</p> <p>Seega on läbi krediiditeabe mõiste seos tarbijaga loodud ning puudub vajadus seda § 6 lõikes 1 eraldi välja tuua.</p> <p>Eelnõus valitud lahenduse kaalumisel hinnati kõiki võimalikke variante ning konsulteeriti erinevate huvirühmadega. Lahenduse proportsionaalsust on põhjalikult selgitatud seletuskirjas,</p>

	<p>innovatsiooni ja konkurentsi ning seadusandja poolt vastava valiku tegemine peab olema igakülgsest läbi mõeldud ja kaalutletud (sh nii tarbijate huvides kui tõhusa konkurentsi vaatest).</p>	
5.	<p><u>Eelnõu § 7:</u> Teeme ettepaneku lisada eelnõu § 7 lg 1 sissejuhatavasse osasse sõna „vähemalt“ ja sõnastada see järgmiselt: „Krediiditeaberegistrisse kantakse vähemalt järgmised andmed: [...]“.</p> <p>Eelnõu § 7 lg 4 viitab määrusele, mis sätestab täpsema registrisse kantavate andmete koosseisu, seega ei ole lg-s 1 toodud loetelu eelduslikult lõplik. Ka sisustab viidatud määrus detailselt, mida ühe või teise andmevälja all silmas peetakse ning millise teabe edastamine ja millisel kujul on kohustuslik. Seega ei piirdu registrile esitatavad ja registris töödeldavad andmed üksnes eelnõu §-s 7 loetletuga.</p> <p>Eelnõu § 7 lg 1 osas toome alljärgnevalt välja tähelepanekud ja neil põhinevad ettepanekud erinevates punktides märgitud andmete kohta, sh teeme ettepaneku, et lõikes 1 toodud andmeväljade detailne sisu ja mõisted oleksid võimalikult täpselt sisutatud kas vastavas ministri määrukses (§ 7 lg 4) või vähemalt eelnõu seletuskirjas. Krediiditeabe andjad näevad, et ühetaolise info edastamise tarbeks on vajalik, et oleks täpselt sisustatud, mida üks või teine andmeväli endas kätkeb ning milliseid andmeid on kohustus edastada:</p> <p>a) § 7 lg 1 p 1 – tarbija üldandmed – „tarbija“ mõiste kasutamine on liiga kitsas, kuna eelduslikult on siin mõeldud krediidisaaaja andmeid. Seega teeme ettepaneku kasutada „tarbija“ asemel mõistet „tarbijast krediidisaaaja“ või „tarbija kui krediidisaaaja“ üldandmed. Lisaks ei ole päris selge, kas isiku nimi on vajalik alati või ainult siis, kui isikukood on puudu. Sätte praegune sõnastus „selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi“ võimaldab mitmeti tõlgendatavust ja tuleks selgemaks kirjutada;</p> <p>b) § 7 lg 1 p 3 – näeme vajadust, et ministri määrukses lisatakse „käendajale“ eraldi tunnus, et oleks eristatav, et tegemist ei ole „krediidisaaaja“ staatuses oleva isikuga. Samuti võib olla käendajaid mitu ning nende käenduse ulatus võib olla piiratud väiksema summaga, kui on krediidisumma. Krediiditeaberegistrisse peab olema võimalik kanda ka vastav info;</p> <p>c) Lisaks palume selgitada (kasvõi seletuskirjas), kas krediiditeaberegistrisse kantakse ka sellised käenduskohustused, mis ei ole seotud tarbijakrediidilepingutega, sh näiteks ka andmed juriidilisele isikule antud</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. Eelnõuga kehtestatakse ammendav loetelu peamistest andmetest, mida registrisse kantakse ja seal töödeldakse. Määrukses kui seadusest madalamalseisva õigusaktiga saab seadust üksnes täpsustada. Ka ei plaanita määrukses kehtestada täiendavaid andmeid, vaid üksnes täpsustada seaduses loetletuid (nt intressimäära tüübid, tagasimaksegaafiku liigid). Seetõttu ei ole sõna „vähemalt“ kasutamine käesoleval juhul põhjendatud.</p> <p>a) Tarbija määratlust on eelnõu §-s 4 täiendatud: tarbija on võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik, kes on sõlminud tarbijakrediidilepingu.</p> <p>Isiku nime ja isikukoodi osas sõnastust lõikes 1 läbivalt parandatud (isikukood, või selle puudumisel sünniaeg).</p> <p>b) Asjakohane täpsustus tehakse määrukses.</p> <p>Sätet täiendatud lisaks käendaja üldandmetele ka käendusest tuleneva kohustuse suurusega.</p> <p>c) Registrisse kantakse vaid tarbijakrediidilepinguga seotud käendused.</p> <p>d) Sättes asendatud sõna „kaastaotleja“ sõnaga „kaaskrediidisaaaja“.</p> <p>e) Sätet vastavalt muudetud.</p>

	<p>laenude eraisikust käendajate kohta. Samuti tuleb analoogselt punktiga 1 näha sünniaja (ja isiku nime?) registrisse kandmise kohustus ette vaid siis, kui isikukood puudub ehk siis lisada sõnad „või selle puudumisel“ ning sõnastada punkt alljärgnevalt: „krediidi käendaja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood või selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi“;</p> <p>d) § 7 lg 1 p 4 – „kaastaotleja“ asemel oleks korrektsem kasutada mõistet „kaaskrediidisaaja“. Sisuliselt on tegemist krediidisaaja solidaarvõlgnikuga. Johtuvalt teeme ettepaneku, et registris võiks olla võimalik määratleda „isiku roll krediidisuhte raames“, nt krediidisaaja, kaaskrediidisaaja, käendaja, õigusjärglane (nt pärija). Sellisel juhul võiks piirduda § 7 lg 1 punktiga 1 (p 3 ja 4 ei oleks enam vajalikud) ning sätestada selles „krediidisuhtega seotud tarbija üldandmed“, sh tema „roll krediidisuhte raames“.</p> <p>Analoogselt krediidisaajaga tuleb ka kaaskrediidisaaja puhul kanda registrisse sünniaeg (ja isiku nimi?), kui isikukood puudub. Kui § 7 lg 1 p 4 jääb eraldiseisva punktina siiski alles, tuleks seda täiendada sõnadega „või selle puudumisel“ ning sõnastada punkt alljärgnevalt: „kaaskrediiditaotleja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood või selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi“;</p> <p>e) § 7 lg 1 p 5 – teeme ettepaneku asendada termin „tähtaeg“ terminiga „lõpptähtpäev“, kuna see annab selgema/täpsema arusaama lepingu kehtivuse aja kohta ning hoiab ära võimalikud arvestusvead;</p> <p>f) § 7 lg 1 p 6 – „krediidiliigi“ mõiste sisu vajab täpsustamist. Teeme ettepaneku sätestada krediidiliigi määramise tunnused ja/või erinevad liigid vastavas ministri määruses;</p> <p>g) § 7 lg 1 p 8 – „krediidijäägi“ mõiste sisu vajab täpsustamist. Eelnõu seletuskirja järgi on see tarbijale antud krediidi tagasi maksmata osa. Palume selgitada, kuidas kajastatakse/ eristatakse seda, kui krediidisaaja ei ole veel kogu krediidilimiiti kasutusse võtnud;</p> <p>h) § 7 lg 1 p 9 – krediidi tagasimaksegraafiku tüüp – hetkel on eelnõu seletuskirja kohaselt justkui võimalik kasutada vaid kahte graafikutüüpi – võrdsete põhiosa tagasimaksetega graafikut ja annuiteetmaksetega</p>	<p>f) Krediidiliigid loetletakse määruses.</p> <p>g) krediidijääki kajastatakse vastavalt hetkeseisule. Andmeid uuendatakse registris kord kalendripäevas, kui krediidijääk suureneb või väheneb.</p> <p>h) tagasimaksegraafiku tüübid kirjeldatakse määruses.</p> <p>i) Punkti 11 sõnastust täpsustatud. Silmas on peetud krediidlepingu sõlmimisel kokku lepitud osamaksete suurus.</p> <p>Kui osamakse sõltub kasutatavast krediidilimiidist, siis tuleb andmeid uuendada vastavalt krediidilimiidi kasutusele võtmisest.</p> <p>Võlgnevusi osamakse andmereal ei kuvata.</p> <p>Lisaks täiendatakse § 7 lõiget 1 uue punktiga 15, mis kohustab registrisse edastama ka andmeid krediidlepingus kokkulepitud lepingu sõlmimise ja täitmise kulude kohta. Selle all peetakse silmas muid tasusid, mida tarbija on kohustatud lepingust tulenevalt tasuma, sh haldustasu.</p> <p>Kaaskrediidisaaja puhul sisaldub registris üksnes tema roll vastava tarbijakrediidlepingu raames. Eraldi andmeid kohustuste kohta kaaskrediidisaaja kohta ei sisestata.</p> <p>Käendaja puhul kantakse registrisse lisaks tema rollile ka käendusest tuleneva kohustuse suurus eurodes. Eelnõu § 7 lg 1 punkti 3 vastavalt muudetud.</p>
--	--	--

	<p>graafikut. Praktikas on tagasimaksegraafikuid aga rohkem kui üksnes võrdsete põhiosa tagasimaksetega ja annuiteetmaksega graafik. Näiteks on kasutusel nn bullet- tagasimaksetega graafikud (jooksvalt tasutakse ainult intressi ning laenu põhiosa tagastatakse ühe maksena laenuperioodi lõpus), graafikud, mille alusel tasutakse esialgu ainult põhiosa tagasimakseid või vastupidi ainult intressimakseid, jääkväärtusega maksegraafikud, samuti näiteks vaba tagasimaksega krediitlimiidi graafikud, kus kohustus on tasuda minimaalselt x protsent kasutusel olevast limiidist, kuid keelatud ei ole tasuda ka enam. Eelnõu seletuskirjas toodud variandid ei peegelda seega kõiki võimalikke tagasimaksegraafiku tüüpe.</p> <p>Teeme ettepaneku tuua erinevad tagasimaksegraafiku tüübid välja vastavas ministri määruses või vähemalt eelnõu seletuskirjas. Alternatiivselt võiks registris kajastatavate andmetena juurde lisada „suurima eeldatava tagasimakse suuruse“. Lisaks palume selgitada, kui on bulletgraafik, mis komponent peaks veel kajastuma krediitideaberegistris, et oleks arusaadav, et krediidisaaajal on bulletmakse;</p> <p>i) § 7 lg 1 p 11 kohaselt märgitakse lisaks krediidi tagasimaksegraafiku tüübi kohta krediitideaberegistrisse andmed veel ka krediidi järgmise osamakse suuruse kohta. Juhime tähelepanu, et krediidi järgmise osamakse suurus võib jätta eksitava mulje tarbija tegelikest maksekohustustest (vt kommentaare eelnõu § 7 lg 1 p 9 juures, mille kohaselt sõltub järgmise osamakse suurus sellest, millist tüüpi graafikut kasutatakse). Samuti võib sellisel kujul andmete registrisse kandmine kallutada tarbijaid otsima ja võtma krediite, mille registrisse esitamisele järgnev makse on oluliselt väiksem, kui keskmine tagasimakse.</p> <p>Teeme ettepaneku tuua välja, et osamakse ei koosne ainult põhiosa ja intressimaksest, vaid see võib endas sisaldada ka nt haldustasu, lepingutasu vms. Ehk et osamakse sisaldab endas kõiki komponente, mida krediidisaaaja peab tasuma.</p> <p>Lisaks palume selgitada, kui tegemist on solidaarvõlgnikuga (nt 2 laenusaaajat või laenusaaaja ja käendaja), siis kuidas kajastatakse järgmine osamakse erinevate solidaarvõlgnike osas. Või kajastub käendaja ja kaaskrediidisaaaja andmetes üksnes tema roll vastava krediidilepingu raames ning eraldi andmeid võimalike kohustuste kohta nende puhul ei sisestata (nt käendaja puhul tuuakse välja maksimaalne vastutuse piirang, kui see erineb</p>	<p>j) eelnõu § 11 lg 1 punkti 13 muudetud. Viivitamise kohta kantakse registrisse üksnes teave viivitamise fakti kohta (jah/ei). Vastavalt eelnõu § 7 lõikele 2 ja § 10 lõikele 3 kuvatakse seda teavet alates viivitamise 14. päevast kuni 45 päeva möödumiseni viivitamisest. 14 päeva on tarbija jaoks piisav aeg leida võimalus krediidilpeingust tuleneva kohustuse täitmiseks. Maksimumaja (45 päeva) kehtestamisel on arvestatud maksehäireregistriteenist osutavate ettevõtjate tegeliku praktikaga võimaldada juurdepääs võlasuhte rikkumisega seotud teabele 45 päeva möödumisel võlasuhte rikkumisest arvates.</p> <p>Lisaks on eelnõu § 10 lisatud säte (lõige 2), mille kohaselt võimaldatakse juurdepääs registriandmetele kuni tarbijaga sõlmitud tarbijakrediidilepingu lõppemiseni või nõude loovutamiseni, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 3–6 sätestatud erisusi. Krediidilpengu lõppemisel on krediitideabe edastaja kohustatud selle teabe edastama ühe kalendripäeva jooksul registripidajale (eelnõu § 8 lõige 1). Vastava info saamisel peab registripidaja tagama, et andmed lõppenud krediidilepingu kohta ei oleks enam registris eelnõu 10 lõikes 1 nimetatud isikutele juurdepääsetavad.</p> <p>j) viivise suurust käsitlev säte eelnõust välja jäetud.</p> <p>k) eelnõu § 8 lõike 1 kohaselt edastab krediitideabe andja § 7 lõikes 1 nimetatud andmed registripidajale ühe kalendripäeva jooksul pärast krediidilepingu sõlmimist,</p>
--	--	--

	<p>laenusummast)? Palume selgitada, kuidas ja mida näidatakse antud andmete koosseisus käendaja osamaksena.</p> <p>Eelnõu § 7 lg 1 p 11 kohaselt kantakse registrisse krediidilepingu järgmise osamakse suurus eurodes, arvates andmete viimasest uuendamisest krediiditeaberegistris. Palume selgitada, kuidas seda tuleks päevapõhiselt arvestada krediidilimiidi laadsete toodete puhul, kus järgmine osamakse ei ole graafikus kokku lepitud, vaid on määratud % kasutuses olevalt limiidilt (millele lisandub sellelt arvestatav intress, haldustasu jne) ja vastav summa muutub igapäevaselt (enne tegelikku osamakse tasumise kohustuse tekkimist)? Kas kõik täiendavad teenustasud tuleb liita kajastatavale osamaksele? Kuidas kajastada osamakset juhul, kui isikul on varasemast võlgnevus – kas varasem võlgnevus tuleb liita osamaksele või eraldi välja tuua?</p> <p>Eelnõu § 7 lg 1 p 12 kohaselt kantakse registrisse krediidi tagasimakse tasumise täieliku või osalise edasilükkamise ajavahemik. Eelduslikult on siin silmas peetud kas täismaksepuhkust, mil osamakse suurus on 0 eurot või põhiosa maksepuhkust, kus intressimaksete tasumine toimub. Samas palume selgitada, kui on täismaksepuhkus, kuid nt haldustasu maksmise kohustus siiski on, kas see info peaks kajastuma registris? Samuti kui nt on kampaania tingimustel sõlmitud leping, kus nt 6 kuud on intress 0 % aga edaspidi nt 14,9 %, mis osamakse suurust oluliselt võib suurendada, kuidas seda kajastatakse? Krediidiandjal on tarbijast krediidisaaaja krediidivõimelisuse hindamiseks see info vajalik, kui krediidisaaaja igakuised kohustused tegelikult 2 kuu pärast oluliselt suurenevad. On ka lepinguid, mille puhul võimaldatakse perioodilist maksepuhkust, nt igal aasta jaanuar-märts on maksepuhkus. Kuidas seda infot krediiditeaberegistris kajastama peaks?</p> <p>j) Eelnõu § 7 lg 1 p 13 kohaselt kantakse krediiditeaberegistrisse krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg, kui see on asjakohane. Seda sätet täiendab veel lg 2, mille kohaselt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 13 nimetatud andmed edastab krediiditeabe andja registripidajale üksnes juhul, kui kohustuse täitmise tähtpäevast on möödunud vähemalt seitse päeva. Lisaks sätestab eelnõu § 10 lg 2, et käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p>	<p>krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumisel.</p> <p>l) tegemist on erandiga IKS § 10 lg 2 punktist 4, IKS muutmine vajalik ei ole (<i>lex specialis derogat legi generali</i>). Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>m) tegemist on automatiseeritud töötlusega, tehniline lahendus võimaldab päringu tegemisel põhjenduse valida automatiseeritult (sarnaselt X-tee päringulogile).</p> <p>n) valitud lahenduse proportsionaalsust on põhjalikult selgitatud eelnõu seletuskirjas (nt põhiseaduspärasuse analüüs, selgitused § 10 lõike 4 kohta).</p>
--	--	---

		<p>Toodud sätete koosmõjus palume vähemalt eelnõu seletuskirjas selgitada järgmisi olukordi:</p> <p>o Kas päevade arvu hakkab krediiteabe esitaja lugema osamakse tasumise tähtpäevale järgnevast päevast? Kui 30 päeva saab täis, kas siis krediiteabe andjal on kohustus siiski vastavat teavet edastada (seaduse järgi justkui on), kuid krediidiandjal ei ole õigust seda teavet saada – kes peab arvestust viivituses oldud päevade üle ning tagab andmete jagamise või mitte jagamise krediiteabe saajale?</p> <p>o Kui krediidisaaaja jääb võlgu mitme järjestikuse osamaksega, kuidas toimub sellisel juhul viivituses oldud päevade arvestamine? Näeme vajadust vältida olukorda, kus krediidisaaaja on ühe osamaksega 30+ päevas viivituses, et siis järgmise osamakse viivitus ei kajastuks registris, kuna summeeritult võlapäevade arv on üle 30 päeva.</p> <p>o Andmete loetelus ei ole kirjas, et registrisse tuleb kanda ka krediidilepingu lõppemise/lõpetamise fakt. Seoses sellega on tekkinud küsimus, kas ja kui kaua tuleb registrisse edastada andmeid pärast krediidilepingu lõppemist (või ühepoolset lõpetamist nt krediidisaaaja võlgnevuse tõttu). Tuginedes eelöeldule jääb ka arusaamatuks, kuni mis ajahetkeni tuleb registrisse kanda krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg.</p> <p>j) Eelnõu § 7 lg 1 p 14 – krediiteaberegistrisse kantakse viivise suurus eurodes, kui see on asjakohane. Palume selgitada, mida selle andmevälja all täpselt silmas peetakse. Eelnõu seletuskirja kohaselt näeb antud punkt ette viivisemäära kajastamist. Reeglina on viivisemäär sama, mis intressimäär. Intressimäära suurust krediidiandjad teistele konkurentidest krediidiandjatele eelduslikult avaldada ei soovi. Ka ei ole sellise konfidentsiaalse info eraldi jagamine põhjendatud. Krediiteabe osas on oluline tarbija kohustuste suurus (kas tegemist on 0,5.- või 500.- euro suuruse kohustusega). Ühel juhul võis krediidisaaajal lihtsalt olla maksekorralduses mõne sendine viga, teisel juhul reaalne tasumata osamakse või mitu. Samas eelnõu enda tekst ei maini viivisemäära, vaid konkreetset summat eurodes. Juhime esmalt tähelepanu, et viivise summa edastamisel igapäevaselt võib tekkida tehnilisi raskusi. Viivise kogusumma suurus muutub igapäevaselt ja ei pruugi olla mõistlik seda summat iga krediidisaaaja kohta reaalajas esitada. Seega teeme ettepaneku, et eurodes viivise suuruse näitamise asemel nähtuks registrist info kujul, et „maksete tasumine viivituses“ vmt. Lisaks võiks kaaluda viivituse tekkimise alguse kuupäeva ja võlgnetava põhiosa summa väljatoomist, millega viivituses ollakse.</p>	
--	--	---	--

	<p>Erinevatel turuosalistel on viivise arvestuspõhimõtted erinevalt seadistatud oma infosüsteemidesse, mistõttu võib osutuda keeruliseks leida kõigile sobivat lahendust. Tuleks vältida olukorda, kus krediidiandjad peaksid tegema veel täiendavaid arenduskulutusi viivise arvestuspõhimõtete muutmiseks, et kohandada see krediiditeaberegistri loogikaga.</p> <p>Arvestades asjaoluga, et kogutavate andmete määratlemisel tuleks lähtuda minimaalsuse põhimõttest, võttes arvesse krediidiandjate vajadust saada teavet tarbija finantskohustuste osas, siis leiame, et viivise suuruse kajastamisel (eurodes) ei ole olulist kaalu tarbija finantskohustuste ulatuse määratlemisel, kuna viivituses olemise fakt iseenesest on juba indikaator, mis näitab, et tarbijal on oma finantskohustuste täitmisel raskusi ja krediidiandja saab ja peab seda tarbija krediidivõimelisuse hindamisel arvestama.</p> <p>Kuna viivist arvestatakse krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise korral, siis palume igal juhul täpsustada, kas krediiditeaberegistrile tuleb igapäevaselt edastada ka viivituses oleva täitmata kohustuse suurus? Kui viivituses oleva kohustuse suurus eraldi andmeväljal välja ei tooda, siis kas see peaks sisalduma § 7 lg 1 p 8 krediidijäägi summas? Eelnõu selgem sõnastus on oluline, kuna aitab krediiditeabe andjatel aru saada, kas ja kuidas tuleb krediiditeaberegistris kajastada viivise suurus ja võlgnetavaid summasid;</p> <p>k) Eelnõu § 7 lg 1 p 15 - krediiditeaberegistrisse kantakse § 7 lg 1 p 15 kohaselt ka krediidilepingust tuleneva nõude võõrandamise fakt, kui see on asjakohane. Palume täpsustada, kas nõude võõrandamise fakt tuleb esitada registrisse võõrandamise kuupäeva täpsusega ja/või kas tuleb esitada ka muid andmeid?</p> <p>l) Eelnõu § 7 lõige 2 näeb ette, et käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 13 nimetatud andmed edastab krediiditeabe andja registripidajale üksnes juhul, kui kohustuse täitmise tähtpäevast on möödunud vähemalt seitse päeva. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 10 lg 2 p 5 kohaselt on võlaandmete kolmandale isikule edastamine lubatud, kui lepingu rikkumisest on möödunud rohkem kui 30 päeva. Seega esineb vastuolu IKS § 10 ja KTJS eelnõu vahel ning üld- ja erinormi erinevuse korral peaks kohalduma erinorm, kuid selgusetuks jääb, kas seadusandja on kirjeldatud regulatsiooni käesoleval juhul üldse selgelt läbi kaalutlenud.</p>	
--	---	--

	<p>m) Eelnõu § 7 lõige 3 näeb muuhulgas ette, et registripidaja on kohustatud pidama andmete töötlemise kohta logi, mis peab sisaldama teavet käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete töötlemise põhjenduse, aja ja andmeid töödelnud isiku kohta. Palume selgitada, mida siin on töötlemise põhjendusena täpsemalt mõeldud ning mis vormis see põhjendus peab olema? Kas andmete pärija peab igakordset päringut põhjendama/tõendama?</p> <p>n) FinanceEstonia on seni olnud seisukohal, et loodav krediiditeaberegister peaks kajastama eelkõige krediidisaja finantskohustusi (ehk nõ positiivset krediiditeavet), kuid samas toetame ka seda, et seadusandja on selgelt läbi analüüsinud ja lahendanud ka küsimused negatiivse krediiditeabe ehk maksehäireinfo kättesaadavusest. Tõdeme, et ühest küljest võtaks nii positiivset kui kogu negatiivset krediiditeavet (so seni maksehäireregistrites avaldatud infot) hõlmava ühtse registri käivitamine eelduslikult rohkem ressursi, mistõttu ei pruugi see olla hetkel kõige otstarbekam ja põhjendatum lahendus (arvestades, et positiivse krediiditeabe koondamine ja jagamine tuleb lahendada võimalikult kiiresti, samas kui maksehäireregistrid on Eestis juba olemas). Teisest küljest tuleb aga seadusandjal igal juhul lahendada ka küsimus sellest, kuidas siis ikkagi saab krediidiandja mõistlikult ja usaldusväärselt kätte kogu tarbija maksekäitumist iseloomustava info, mis on krediidiandjale tarbija krediidivõimelisuse hindamise seisukohalt samuti vältimatult oluline teada. Käesoleval hetkel on seadusandja kavandanud vähemalt teatud osa negatiivsest krediidiinfost avaldada krediiditeaberegistris (vt nt § 7 lg 1 p 13 ja 14), mistõttu peame vajalikuks rõhutada, et igal juhul peab selline lahendus olema seadusandja poolt igakülgsest kaalutletud ja selgelt reguleeritud.</p>	
6.	<p><u>Eelnõu § 8</u>: Esiteks, kuna sätte sõnastusest jääb see arusaamatuks, siis palume esmalt selgitada, kas andmeid peab edastama igakordselt, kui andmed muutuvad või piisab siiski kord ööpäevas andmete uuendamisest.</p> <p>Teiseks, kuna § 7 lg 4 sisaldab volitusnormi, mille kohaselt võib ministri määrusega olla täpsustatud andmete koosseis, mis võib erineda § 7 lg 1 toodust, siis viide antud punktile ei pruugi olla piisav.</p> <p>Ja kolmandaks, eelnõu § 8 lg 1 sätestab krediiditeabe andja poolt krediiditeabe edastamise registripidajale. Kuna eelnõus loetletud krediiditeabe andjad võivad kasutada vastava teabe edastamise ehk raporteerimise kohustuse täitmiseks kolmandatest isikutest</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. § 8 lõike 1 sõnastust muudetud.</p> <p>Andmed edastatakse registrisse ühe kalendripäeva jooksul pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumisel.</p> <p>Ministri määrusega ei panda krediiditeabe andjale kohustust esitada täiendavat teavet võrreldes KTS-iga. Määrusega üksnes täpsustatakse seaduses sätestatud</p>

	<p>teenusepakkujaid, st volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses, näeme ettevõtlusvabaduse riive vältimiseks vajadust selgitava sätte lisamiseks, mis vastava võimaluse sõnaselgelt ka lubatava tegevusena välja tooks.</p>	<p>andmete koosseisu (nt kirjutatakse lahti , mida tuleks mõista tagasimaksegraafiku tüüpide all).</p> <p>Volitatud töötleja töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel (IKÜM art 4 punkt 8). Andmetöötluse vastavuse eest IKÜM-i nõuetele vastutab vastutav töötleja (IKÜM art 5 lõige 2). Seetõttu ei ole välistatud krediiteaberegistrisse päringute tegemisel volitatud töötleja kasutamine. Puudub vajadus reguleerida IKÜM-iga tagatud õigust KTS-ist.</p>
7.	<p><u>Eelnõu § 9:</u> Krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiri on vabatahtlik nimekiri, kuhu tarbijad saavad lasta end kanda, et piirata enda poolt krediidilepingu sõlmimise võimalusi. Palume täpsustada, millised on tagajärjed/mõju krediidilepingu kehtivusele, kui krediidiandja siiski sõlmib vastavasse nimekirja kantud isikuga krediidilepingu? Samuti palume täpsustada, kui isik on lasknud end sellesse nimekirja kanda, kas temaga tagatislepingu sõlmimine on siiski lubatud või hõlmab keeld lisaks krediidilepingutele ka tagatislepinguid?</p> <p>Kui tarbija on lasknud end vastavasse nimekirja kanda, kehtib keeld tähtajatult ja isik saab lasta end nimekirjast kustutada alles pärast 1 aasta möödumist. Seletuskirjas on selgitatud, et 1 aasta on piisavalt pikk periood uute finantsharjumuste kujunemiseks, kuid juhime tähelepanu, et 1 aasta on samuti piisavalt pikk periood, mille jooksul võivad inimese elus ette tulla ootamatud ja ettenägematud olukorrad, mille tõttu on vaja lisafinantseerimist. Kui nimekirja eesmärk on vältida võlaringi jäämist, aitab krediiteaberegister selle eesmärgi saavutamisele oluliselt kaasa ja kaaluda võiks nimekirjast kustutamiseks ka lühema perioodi ette nägemist (nt 6 kuud või 3 kuud).</p> <p>Lisaks teeme ettepaneku näha nimekirja kandmise ja ka nimekirjast kustutamise avaldustele ette selged sisu- ja vorminõuded (nt vastava ministri määrusega), et vältida võimalikke vaidlusi avalduse kehtivuse teemal (nt isik väidab hiljem, et sellises sõnastuses ei olnud see avaldus tema tegelik tahe). Eelnõu § 9 lg 3 sätestab, et avaldus nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks esitatakse registripidajale või krediidiandjale, kes edastab selle viivitamata registripidajale. Jääb arusaamatuks, millises olukorras saab</p>	<p>Arvestatud osaliselt. KAVS-i ja HLÜS-i täiendatud sättega (vastavalt § 50² ja § 6), mille kohaselt laenukeelu nimekirjas oleva tarbijaga sõlmitud krediidileping on tühine.</p> <p>Keeld ei hõlma tagatislepinguid Rahandusministeerium jälgib registri käivitumise järgselt arenguid ning vajadusel kaalub seaduse muutmist.</p> <p>Eelnõu § 9 lõiget 3 muudetud nii, et asjakohase avalduse esitamine võimalik vaid registripidajale.</p> <p>Avaldusele ei esitata seaduses ega määruses täpsemaid sisu- ega vorminõudeid. Praktikas tekib tarbijal võimalus registri iseteeninduskeskkonda sisse logides valida ripploendist avalduse esitamise võimalus ja täita eelvormistatud lahtrid.</p>

	<p>tarbija esitada avalduse krediidiandjale ja millisele krediidiandjale ta võib seda esitada.</p> <p>Juhime tähelepanu, et avalduste vastuvõtmine ja registrile edastamine on täiendav halduskoormus krediidiandjale, kellega ei pruugi konkreetsel tarbijal üldse seostki olla. Kuna krediiditeaberegistrit peab siiski registripidaja, peaks tarbija vastava avalduse esitama siiski üksnes otse registripidajale. Seetõttu teeme ettepaneku jätta § 9 lg 3 kavandatavast sõnastusest välja sõna „krediidiandjale“ ning näha ette, et avaldust nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks saab tarbija esitada vaid registripidajale.</p>	
8.	<p>Eelnõu § 10: Eelnõu § 10 lg 1 sätestab isikud, kellele registripidajal on õigus krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid avaldada. Vastavalt lg 1 punktidele 1 ja 2 on registripidajal õigus avaldada krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid muuhulgas: 1) KAVS §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjale ja kredidivahendajale, krediidasutusele krediidasutuste seaduses tähenduses ning hoiulaenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule krediidlepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija kredidivõimelisuse hindamise eesmärgil ning 2) tarbijale tema kohta.</p> <p>a) Eelnõu vastavate punktidega kavandatav isikute ring vajaks meie hinnangul laiendamist. Nimelt peaks vastavaid andmeid saama taotleda lisaks tarbijale endale (st andmesubjektile) ka kolmandad isikud (eelkõige teenusepakkujad) seoses tarbija poolt taotletud teenuse osutamisega: a) kas tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel pangasaladuse alla kuuluva teabe osas (st teave olemasolevate finantskohustuste kohta) või b) muule kohasele õiguslikule alusele tuginedes maksehäireid puudutava teabe osas (st teave, mis ei ole pangasaladusena käsitletav teave vastavalt KAS § 88 lg 2 punktile 4). Õigusliku alusena tulevad kõne alla eelkõige IKÜM artikkel 6(1)b) andmesubjekti osalusel sõlmitud lepingu täitmiseks või IKÜM artikkel 6(1)f) teenusepakkuja õigustatud huvides. Põhjendame oma seisukohta alljärgnevalt.</p> <p>Näiteks kui teenusepakkuja pakub tarbijatele eraldi teenusena rahvusvaheliselt kasutatava ja kontrollitud finantsidentiteedi loomist, mis võimaldab tarbijal taotleda erinevate riikide krediidiandjate krediidipakkumisi või muid teenuseid, mis eeldab tarbija kohta krediiditeabe kogumist ja kredidivõimelisuse hindamist, on teenusepakkujal põhjendatud koguda</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus.</p> <p>a) kolmandatele isikutele juurdepääsu võimaldamine ei ole põhjendatud.</p> <p>Registri loomise eesmärk on piiritletud kredidivõimelisuse hindamisega, et tagada andmetöötluse kontrollitavus ja seeläbi läbipaistvus. Seetõttu võimaldatakse juurdepääs registriandmetele Finantsinspektsiooni järelevalve all olevatele ettevõtjatele, kelle kohustuseks seadusest tulenevalt on hinnata tarbija kredidivõimelisust. Kolmandate isikute päringute tegemise eesmärgi kontrollimine on keeruline ja võib tõstatada küsimused registri usaldusväärsusest.</p> <p>Tarbija nõusoleku alusel andmete edastamist kolmandatele isikutele ei saa välistada. Riigi andmekogudest andmete edastamiseks on loodud nn andmenõusolekuteenus⁴.</p> <p>b) Volitatud töötleja töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel (IKÜM art 4 punkt 8). Andmetöötluse vastavuse eest IKÜM-i nõuetele vastutab vastutav töötleja (IKÜM</p>

⁴ <https://www.ria.ee/riigi-infosusteem/inimkeskne-andmehaldus/andmenousolekuteenus>

	<p>vastava teenuse pakkumiseks krediidiinfot nii tarbijalt endalt kui erinevate riikide krediidibüroodest ja andmekogudest (sh Eestis täna tegutsevatelt maksehäireregistritelt). Loodav isiku finantsidentiteet hõlmab erinevatest allikatest (kui asjakohane, siis ka eri riikidest) kogutud krediiditeavet. Pakutava teenuse raames on tarbijal võimalik näiteks teenuspakkuja platvormi kaudu jagada krediiditaotlemise eesmärgil enda finantsidentiteeti erinevate krediidiandjatega, sh piiriüleste krediidiandjatega neilt krediidi taotlemiseks. See võimaldab krediidiandjatel kasutada neid andmeid omakorda krediidivõimelisuse hindamiseks ja teha ka tarbijale krediidi taotlemine lihtsamaks, erinevad krediidipakkumised võrreldavamaks ja kogu krediidi saamise protsess läbipaistvamaks. Samuti võimaldab vastav finantsidentiteet isikule lihtsamalt ka muude piiriüleste teenuste tarbimist ja lepinguliste suhete loomist, mis eeldavad isiku kohta krediiditeabe kogumist ja maksevõimelisuse hindamist.</p> <p>Täna tegutsevates Eesti maksehäireregistrites sisalduv teave hõlmab vaid tarbijate maksehäireinfot ning kuna see ei ole KAS § 88 lg 2 punktile 4 kohaselt pangasaladusena käsitatav, on ilma andmesubjekti nõusolekut omamata sellele teabele ligipääs tagatud oluliselt laiemale ringile ka muudel IKÜM-s lubatud alternatiivsetel õiguslikel alustel (eelkõige IKÜM artikkel 6(1)b) ja IKÜM artikkel 6(1)f)). Seetõttu on põhjendatud, et krediiditeaberegistris sisalduva maksehäireid puudutava teabe osas peaks vastav ligipääsuõigus säilima kolmandatele isikutele (teenuse osutajatele) sarnaselt ka loodava krediiditeaberegistri puhul. KAS § 88 lg 1 kohaselt pangasaladuse alla kuuluva teabe osas (st teave olemasolevate finantskohustuste kohta) peaks ligipääs olema lubatud ka teistele isikutele tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel.</p> <p>Seega teeme ettepaneku, et ettevõtlusvabaduse riive vältimiseks oleks loodava krediiditeaberegistri poolt andmete avaldamine teatud juhtudel lubatud ka kolmandatele isikutele (teenuse pakkujatele) ning täiendada kavandatava eelnõu § 10 lõikes 1 toodud loetelu, lisades sellele punkt järgmises sõnastuses „kolmandale isikule tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel, juhul kui tegemist on KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega, või muul kohasel õiguslikul alusel kui tegemist ei ole KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega“.</p> <p>b) Praktikas kasutavad krediidiandjad aeg-ajalt nii andmekogudesse kui krediidiregistrisse päringute tegemiseks ja krediiditeabe omandamiseks ka</p>	<p>art 5 lõige 2). Seetõttu ei ole välistatud krediiditeaberegistrisse päringute tegemisel volitatud töötaja kasutamine. Eelnõus vastava volituse reguleerimine ei ole vajalik, sest IKÜM-ist tulenevalt on volitatud töötaja kasutamine määruses sätestatud nõudeid järgides lubatud.</p> <p>Kaasvastutava töötaja puhul vajab juurdepääsuõiguse andmine kaalumist. Hinnata tuleb kaasvastutava töötaja rolli ja suhteid seoses tarbijaga. Vastav hinnang tuleb teha igal konkreetsel juhul eraldi.</p> <p>c) Arvestatud, sätet vastavalt täiendatud.</p> <p>d) Korduvate päringute tegemine ei ole välistatud, ent päringu tegija peab olema võimeline sellist vajadust põhjendama (IKÜM art 5 lõige 2). Eelnõu § 10 lg 1 punkti 1 täiendatakse ka võla ümberkujundamise korral päringu tegemise õigusega.</p> <p>e) Krediiditeaberegister luuakse ühel peamisel eesmärgil – teha krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil kättesaadavaks krediiditeave. Registrist andmete jagamine teisest eesmärgil eelnõu § 10 lg 1 nimetatud isikutele ei ole registri loomise esmane eesmärk ning seetõttu puudub ka vajadus § 6 lõike 1 täiendamiseks.</p> <p>Kõiki § 10 lg 1 punktides 3-8 nimetatud eesmarke ei ole võimalik ammendavalt detailitõpsusega määratleda, võttes arvesse kõnesolevate asutuste töö ulatust ja eripära. Juhime tähelepanu, et sarnane lähenemine on võetud ka teistes seadustes (vt nt MKS §</p>
--	--	---

	<p>teenusepakkujaid, eelkõige volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses või ka eraldiseisvat partnerettevõtet (nt IKÜM artikkel 26(1) tähenduses kaasvastutavat töötajat), kes teeb vastavaid päringuid erinevatesse andmekogudesse krediidiandjale krediidiivõimelisuse info kogumiseks ning kelle kogutud andmetele krediidiandja krediidiivõimelisuse hindamisel tugineb.</p> <p>Vastav tegevus peaks olema võimalik ja lubatud ka loodava krediiditeaberegistri puhul (sh pangasaladusena käsitletava teabe osas tuginedes KAS § 88 lg 3 punktis 1 või 3 toodud erandile) ning teeme ettevõtlusvabaduse riive vältimiseks ettepaneku sätte täiendamiseks sõnastusega, mis vastava võimaluse sõnaselgelt ka lubatava tegevusena välja tooks - eelkõige kavandatud eelnõu § 10 lg 1 p 1 sõnastuse täiendamist sõnastusega "ja kolmandatele isikutele, kes käesolevas punktis loetletud õigustatud isikutele nende ülesandel andmeid vahendavad".</p> <p>c) Lisaks vajab eelnõu § 10 lg 1 p 1 meie hinnangul täiendamist andmete jagamise eesmärgi osas. Käesoleval hetkel näeb sätte sõnastus ette andmete jagamise krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija krediidiivõimelisuse hindamise eesmärgil. Kuna näiteks krediidiilini toodete puhul on vajalik hinnata tarbija krediidiivõimelisust ka pärast krediidilepingu sõlmimist korduval krediidi väljastamisel, siis teeme ettepaneku seda punkti täiendada järgmises sõnastuses: „1) krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjale ja krediidivahendajale, krediidasutusele krediidasutuste seaduses tähenduses ning hoiulaenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud või sõlmitud krediidilepingu alusel täiendavat krediiti taotleva tarbija krediidiivõimelisuse hindamise eesmärgil.“</p> <p>d) Ühtlasi palume täpsustada, kas ühel krediidiandjal on ühe krediiditaotluse menetlemise käigus lubatud ka korduvate andmepäringute tegemine. Lisaks tuleks kaaluda vajadust laiendada krediiditeabe jagamise eesmärki johtuvalt vajadusest teatud juhtudel hinnata krediidisaja krediidiivõimelisust krediidilepingute restruktureerimise korral, samuti hinnata käendaja krediidiivõimelisust.</p> <p>e) Lisaks vajab täpsustamist krediiditeabe jagamise eesmärki muudele asutusele/organitele. Eelnõu § 10 lg 1 p-de 3-8 kohaselt on registripidajal õigus avaldada andmeid erinevatele organitele, nt kohtutele kohtumenetlust</p>	<p>29 punktid 1 ja 3 ning KAS § 88 lg 5 punktid 1–3).</p> <p>f) sätte (uus lõige 4) sõnastust muudetud. Kättesaadavaks tehakse kohustuse täitmisega viivitamise fakt ning juurdepääs sellele teabele on kõikidel § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isikutel.</p> <p>Säte reguleerib üksnes viivitamise faktiga seonduva info kuvamise aega ega mõjuta kuidagi muid eelnõu § 7 lõikes 1 toodud andmeid. See tähendab, et olukorras, kus tarbija on oma kohustuse täitmisega viivitanud (ei ole krediidilepingust tulenevat osamakset tähtajaks tasunud) kuvatakse registrisse päringu teinud isikule lisaks finantskohustustele ka viivitamise fakt. Viivitamise andmeid kuvatakse kuni tarbija kohustuse täidab, ent maksimaalselt 45 päeva viivitamisest arvates.</p> <p>Ettevõtlusvabadusse sekkumine on igati asjakohane kaalutlus. Maksehäireteenust osutavalt ettevõtjalt kliendisegmendi ära võtmine ja seega äritulu vähendamine vajab läbimõeldud ja põhjendatud argumentatsiooni.</p> <p>Rahandusministeerium jälgib registri käivitamise järgselt arenguid ning valitud lahenduse mittetoimimise korral kaalub seaduse muutmise vajadust.</p> <p>g) tarbija nõusoleku alusel andmete edastamine kolmandatele isikutele eeldab asjakohase tehnilise lahenduse loomist, läbimõtet vajab küsimus, kuidas kontrollida registriga liidestuva kolmanda isiku usaldusväärsust. Lisaks kaasneb</p>
--	--	--

	<p>reguleerivates seadustes sätestatud korras, kohtueelsele uurimise asutusele jne. Eelnõu § 2 kohaselt on aga seaduse eesmärgiks tagada krediitdivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe saamine, et aidata kaasa vastutustundlikule laenamisele ja laenuvõtmisele; krediiditeabe kättesaadavuse toetamiseks, et tagada finantssektori usaldusväärsus ja teha krediiditurgude üle järelevalvet. Meie hinnangul ei ole eelnõu §-st 10 aru saada, millistel konkreetsetel juhtudel on registripidajal õigus jagada krediiditeavet kolmandate isikutega ja kas need juhud on kooskõlas §-s 2 sätestatud eesmärkidega. Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõu 2. jao kohaselt ei ole kavas muuta õigusakte, millele §-s 10 viidatud on. Näiteks ei ole kavas muuta kohtumenetlust reguleerivaid õigusakte täpsustamaks, millistel juhtudel on kohtul võimalik registripidajalt asjakohast teavet nõuda. Täpselt ei ole aru saada, kas nt § 10 lg 1 punkti 3 kohaselt võiks registripidaja jagada andmeid ka sellises tsiviilkohtumenetluses, mis ei puuduta vastutustundliku laenamise põhimõtte täitmist. Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku sätestada detailsemalt need juhud (õiguslikud alused), mil §-s 10 nimetatud juhtudel on õigus andmeid jagada.</p> <p>f) Eelnõu § 10 lg 2 sätestab, et käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p> <p>Näib, et kavandatava sätte sõnastusse on sattunud viga. Seletuskirjas on toodud sätte teises sõnastuses, mis näib pigem olevat õige: „eelnõu § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele (krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg) on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija poolt kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva tarbija poolt kohustuse täitmisega viivitamisest arvates.“ Palume selgitada, mida on nimetatud sättega silmas peetud ning korrigeerida eelnõu teksti selliselt, et sätte mõte oleks arusaadav.</p> <p>Esiteks jääb arusaamatuks, miks on nii § 10 lg-s 2 kui ka § 10 lg-s 3 piiratud teabe saamise õigust üksnes krediidiandjal (krediidiandja mõiste on defineeritud KAVS-is), aga mitte teistel § 10 lg 1 p-s 1 loetletud krediiditeavet saama õigustatud subjektidel (nt krediidasutustel, krediidivahendajatel, hoiulaenuühistutel). Teeme ettepaneku seda sätet täiendada viitega ka teistele § 10 lg 1 p-s 1 loetletud krediiditeavet saama õigustatud subjektidele, et tagada seaduse ühetaoline kohaldamine kõigi osas, kes vajavad ja kasutavad seda infot tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks.</p>	<p>registripidajale nõusolekute haldamise ja säilitamise kohustus. Registri käivitamise esimeses etapis vastavat võimalust ette ei nähta.</p> <p>h) kolmandate isikute juurdepääsu registrile eelnõuga ette ei nähta.</p>
--	--	---

		<p>Teiseks palume täpsustada, kas juurdepääs tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks vajalikule tarbija finantskohustuste infole jääb krediidiandjal (jt krediiditeavet saama õigustatud subjektidel?) siiski alles sõltumata tähtajast ning pärast 30 päeva möödumist ei saa ta enam üksnes infot viivituses oldud päevade kohta (§ 10 lg 2) ja nõude võõrandamise korral nõude võõrandamise fakti/endise võlausaldaja kohta (§ 10 lg 3). Palume selgitada, mis on sellise regulatsiooni mõte, arvestades, et tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks on krediidiandjal (jt krediiditeavet saama õigustatud isikutel) vastavat infot igal juhul ju vaja.</p> <p>Antud säte näib meie hinnangul olevat vastuolus seaduse üldise eesmärgiga – võimaldada krediidi väljastajatel hinnata tarbija krediitdivõimelisust igakülgsest – kuna asjaolu, et isik on oma kohustust rikkunud, on väga oluline indikaator tema maksevõime ja maksevalmiduse kohta. Järelikult juhul, kui krediidiregistrist vastavat infot ei nähtu, saab krediidi väljastaja tarbija finantskohustustest ja -käitumisest vaid osalise ülevaate. Krediitdivõimelisuse hindamiseks on oluline teada isiku igakuiseid finantskohustusi nii kehtivate lepingute kui ka nt viivituse tõttu üles öeldud lepingute osas.</p> <p>Seejuures jääb arusaamatuks seadusandja nägemus, millist infot sellise tarbija kohta päringu tegemisel krediidiandjale väljastatakse, kas avaldamata jääb võlas olevate päevade arv või ka üldse info selle kohta, et isikul on krediidlepingust tulenev võlgnevus. Seletuskirja kohaselt: „krediiditeaberegistrisse kogutud andmeid võlakohustuse rikkumise kohta avaldatakse krediidiandjale üksnes sel ajavahemikul, mil neid ei ole lubatud IKS-i kohaselt edastada maksehäireregistri pidajale“. Arvestades, et turul on enam kui üks maksehäireteenuse pakkuja, siis jääb krediidiandjale kohustus kõikide vastava teenuse pakkujatele päringud saata, vastasel juhul võib krediidiandja teha ebaõige krediidiotsuse. Arvestades, et valdavalt loovutatakse võlas olevad nõuded ning tavapäraselt loovutatakse sellised nõuded inkassoettevõttele, kes ei ole eelnõu praeguse sõnastuse kohaselt kohustatud krediiditeavet jagama, siis võib juhul, kui nende lepingute kohta info registris puudub, üks osa tarbija finantskohustustest jääda krediidiandja ees varjatuks ning täidetud ei pruugi olla seaduse eesmärk tagada asjakohase teabe kättesaadavus krediitdivõimelisuse hindamiseks.</p>	
--	--	---	--

	<p>Lisaks kaasub krediiditeaberegistri andmevahetusega krediidiandjatele lisakulu, kuid maksehäireregistri(te)lt teenuse ostmise vajadus jääb endiselt alles – järelduvalt toob see päringute tegemisel kaasa kumuleeruvad kulud.</p> <p>Kolmandaks jääb arusaamatuks justnimelt 30-päeva pikkune piirang nendele andmetele juurdepääsu osas. Eelnõu seletuskirjast nähtuvalt on see ette nähtud maksehäireregistrite ettevõtlusvabadusse põhjendamatu sekkumise vältimiseks, kuid teisalt jätab alles informatsiooni asümmeetria maksehäire andmete osas, kuivõrd krediidiandjatel jt krediiditeabe andjatel ei ole seaduses sätestatud kohustust vastavaid andmeid maksehäireregistritele edastada. Seetõttu ei pruugi maksehäireregistrite andmed olla täielikud ega ajakohased ning vastavas ulatuses jääb krediiditeabe registri loomise eesmärk täitmata. Sellise loogika alusel jäävad kohustustega viivituses olemist puudutava teabe osas lüngad sisse, kuna maksehäireregistris kõiki võlgnevusi ei avaldata ning neid võlgnevusi, mida avaldatakse, ei avaldata alati 30ndast päevast. Seega võib tekkida olukord, kus krediidisaaaja viivitus ei kajastu ei krediiditeabe registris ega ka veel maksehäireregistris. Sealhulgas, kui võla suuruse eeldused ei ole täidetud, siis ei pruugi see kajastuda maksehäireregistris ka 45+ viivituses oldud päeva täitudes. Seega ei ole meie hinnangul seletuskirjas toodud põhjendus maksehäireregistri pidajate ärihuvide kaitsest proportsionaalne ega põhjendatud, sest tegelikkuses nende ettevõtlusvabadust ei piirata, vaid maksehäireregistri teenuse järele on vajadus ka ettevõtetel ja isikutel, kes ei ole krediiditeabe saajaks eelnõu mõttes. Samuti peavad krediiditeabe saajad ka edaspidi kasutama maksehäireregistri teenuseid, kuna viimatinimetatud koguvad maksehäire infot ka teistest sektoritest (sh inkassod, tööriistalaenutused, telekommunikatsiooniettevõtted jne). Kahe seletuskirjas viidatud maksehäireregistrit pidava ettevõtte ärihuvide kaitse ei saa üles kaaluda kogu krediiditeabe andjate sektori ärihuvide kaitset, samuti tarbijate kaitset. Igal juhul oleme aga seisukohal, et 30 päevane periood kõnealuse krediiditeabe saamiseks on aga ilmselgelt liiga lühike aeg, mistõttu teeme ettepaneku, et vastavad andmed oleksid nähtavad vähemalt 6 kuu jooksul. Puudub ka selgus, kes vastutab 30 päeva täitumise osas arvestuse pidamise eest? Viidatud sätte sõnastuse kohaselt "krediidiandjal juurdepääs" saab eeldada, et infot hoitakse registris edasi, lihtsalt register piirab krediidiandjale juurdepääsu. Kas eelnevast võib järeldada, et arvestust peab register?</p> <p>g) Neljandaks näeme probleemi selles, et eelnõu § 10 lg-d 2, 3 ja 4 sätestavad eelnõu § 7 lõike 1 punktis 13 ja 15 nimetatud andmetele ning eelnõu § 9 lõikes</p>	
--	--	--

	<p>4 nimetatud andmetele juurdepääsu ning kitsalt vaid krediidiandjatel (või teistel eelnõu § 10 lg 1 p-s 1 loetletud isikutel, kui vastavat sätet eeltoodud ettepaneku valguses täpsustatakse). Kuivõrd juhtisime ülal tähelepanu vajadusele kavandatava eelnõu § 10 lõikes 1 toodud punktide loetelu täiendada selliselt, et lisada sinna täiendav punkt X järgmises sõnastuses „kolmandale isikule tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel, juhul kui tegemist on KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega, või muul kohasel õiguslikul alusel, kui tegemist ei ole KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega“, siis tuleks eelnõu § 10 lõigete 2, 3 ja 4 tekstides ka vastavalt asendada konkreetne sõna „krediidiandjal“ viitava sõnastusega „käesoleva paragrahvi lg 1 punktides 1 ja X nimetatud isikutel“.</p> <p>h) Viieandaks, eelnõu § 10 lg 5 näeb ette, et registripidajal on õigus andmete avaldamise eest küsida § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isikult tasu § 13 lõikes 1 sätestatud registriteenuste hinnakirja alusel. Seega võib eelnõu kohaselt küsida andmete avaldamise eest tasu üksnes krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjalt ja kredidivahendajatelt, krediidasutuselt krediidasutuste seaduses tähenduses ning hoiulaenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistutelt krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija kredidivõimelisuse hindamise eesmärgil. Kuivõrd juhtisime ülal tähelepanu vajadusele kavandatava eelnõu § 10 lõikes 1 toodud punktide loetelu täiendada selliselt, et lisada sinna täiendav punkt X järgmises sõnastuses „kolmandale isikule tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel, juhul kui tegemist on KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega, või muul kohasel õiguslikul alusel kui tegemist ei ole KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega“, siis tuleks eelnõu § 10 lg 5 teksti sõnastada „käesoleva paragrahvi lg 1 punktides 1 ja X nimetatud isikutel“.</p>	
9.	<p><u>Eelnõu § 11:</u> eelnõu § 11 lg 1 sätestab, et krediiditeaberegistrisse kantud andmeid ja logi säilitatakse kaks aastat tarbijaga sõlmitud krediidilepingu lõppemisest arvates. Leiame, et säilitamise tähtaeg peaks olema kolm aastat, eriti arvestades, et kehtiva KAVS § 47 lg 5 kohaselt on krediidiandjal või -vahendajal kohustus säilitada kõik krediidi väljastamise ning krediidi teenindamisega seotud käesolevas seaduses nimetatud andmed ja dokumendid, mille alusel tarbijale krediiti antakse või teenust osutatakse, sealhulgas krediiditoimikusse kuuluvad andmed ja dokumendid, muutumatuna ja FI-le kättesaadavana kogu tarbijaga õigussuhte kestmise</p>	<p>Arvestatud. Andmete säilitamise tähtajaks sätestatakse kaks aastat tarbijaga sõlmitud krediidilepingu lõppemise kohta andmete registrisse kandmisest arvates.</p>

		<p>aja ning kolme aasta jooksul tarbijaga lepingu lõppemisest arvates, kui õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.</p> <p>Ka TsÜS-is sätestatud üldine tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat. Seetõttu teeme ettepaneku näha eelnõu § 11 lõikes 1 ette 3-aastane säilitamistähtaeg.</p>	
	10.	<p><u>Eelnõu § 12:</u> Oleme seisukohal, et lahendus, mille kohaselt registripidaja määramise otsustab valdkonna eest vastutav minister, peab olema igakülgsest läbi mõeldud ja kaalutletud.</p> <p>Meie hinnangul ei ole eelnõus arvesse võetud kitsaskohta, mis tuleneks kontsessioonilepingu sõlmimisest halduskoostöö seaduse (HKTS) üldreeglite alusel. Eelnõu seletuskiri selgitab, et krediitideaberegistri kontekstis viiakse läbi hankemenetlus, mille tulemusena sõlmitakse edukaima pakkuja (registripidaja) kontsessioonileping.</p> <p>Eelnõu ei arvesta aga sellega, et kontsessioonilepingute sõlmimiseks on riigihangete seaduses (RHS) sätestatud erimenetlus – RHS 4. peatükk. Halduskoostöö seadus viitab aga, et halduslepingute sõlmimiseks korraldatakse hankemenetlus RHS 2. peatüki alusel. Iseenesest on kontsessioonilepingu sõlmimine RHS 2. peatüki sätete alusel teostatav, kuid ebaotstarbekas, eriti kui selliste lepingute sõlmimiseks on ette nähtud erimenetlus. Lisaks on kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus hankemenetlusega võrreldes oluliselt paindlikum ja võimaldab hankijal menetluse ülesehitust paljuski olustikule vastavalt kujundada. Viimaks oleks ka riigile tema riskide maandamiseks mõistlik kontsessioonilepinguid sõlmida sellises menetluses, mis vastaks igati Euroopa Liidu õigusest tulenevatele nõuetele.</p> <p>Teeme ettepaneku muuta esimese registripidajaga sõlmitav lepinguperiood selliselt, et arendus ja ülesseadmisperiood ei oleks osa kogu 5 aastast lepinguperioodist ning pikendada koguperioodi 3+5 aastaks. RHS § 136 ütleb, et see on kas kuni 5 aastat või mõni muu pikkus, mis võimaldab kontsessioonääril (ehk registripidajal) teenida tasa investeeringud, mis on tehtud teenuse osutamiseks ja mis on vajalikud lepinguga seotud eesmärkide saavutamiseks. Sealhulgas hõlmab see ka tulevase registripidaja õigust</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. Seletuskirja muudetud.</p> <p>KTS-i loomisel ja krediitideaberegistri asutamise ja ehitamise protsessis võetakse eeskuju EVKS-is sätestatud regulatsioonist ja pensioniregistrist.</p> <p>Rahandusministeeriumi tellitud AS Cybernetica tehtud analüüsist⁵ tulenevalt on registri tulused ja maksimaalseid arenduskulusid arvesse võttes võimalik kulud tasa teenida kolme aastaga (analüüsi lk 12). Seda arvesse võttes on lepingu kestus viis aastat piisav tulude tasa teenimiseks.</p>

⁵ <https://fin.ee/sites/default/files/documents/2024-04/P%C3%B5hiraport%20-%20positiivse%20krediidiregistri%20v%C3%B5imalike%20optimaalsete%20tehnoloogiliste%20lahenduste%20anal%C3%BC%C3%BCs.pdf>

	<p>teenida kulud tasa ning teenida sinna juurde mõistlik tootlus ehk kasum. Esimese korra hanke lepingusse on sisse arvestatud 2-3 aastat arendus- ja ülesseadmisperiood, mille jooksul ei ole registripidajal võimalik tehtud kulutusi tagasi teenida ning see kulu akumulēerub ning kajastub seejärel teenustasudes. Kui esimene leping registripidajaga sõlmitakse vaid 5 aastaks, millise perioodi jooksul on registripidaja huviks registri loomise ja pidamisega seotud kulud koos oodatava ettevõtlustuluga tagasi teenida, võivad kujuneda teenustasud liialt kõrgeks.</p>	
11.	<p>Eelnõu § 13:</p> <p>a) Meie hinnangul on hetkel krediiditeabe esitajate vaatest ebapiisavalt analüüsitud, milline on potentsiaalne kulu, mis kaasneb krediiditeabe andjatele ja päringute tegijatele. Seletuskirjas on küll välja toodud, et mõju on oluline, kuid puudub numbriline analüüs. Välja toodud info kohaselt erineb nt tasulise päringute tegemise võimalik hinnaskaala ühe päringu kohta eri uuringute põhjal ca 53 korda (3 eurosent – 1,6 eurot). Arvestades päringute mahtu, on mõju teabe pärijale tuntavalt erinev.</p> <p>b) Eelnõu § 10 lg 5 kohaselt on registripidajal õigus andmete avaldamise eest küsida tasu üksnes § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isikutelt (so eelkõige krediidi väljastajatelt, kellel on kohustus teha registrisse päring, et hinnata tarbijast krediidisaaaja krediidivõimelisust). Teistele eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud isikutele avaldab registripidaja andmeid tasuta.</p> <p>Juhime tähelepanu, et kui eelnõu § 10 lg 5 näeb teiste subjektide osas ette erisuse, võimaldades neil saada krediiditeavet tasuta, samal ajal kui § 10 lõikes 1 nimetatud isikutele avaldatakse andmeid tasu eest, peab selline lahendus olema läbi analüüsitud ja igakülgsest kaalutletud. Nimelt on eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud isikud ühtlasi ka krediiditeabe andjad (KTJS § 5 tähenduses), kellel lasub kohustus registrisse andmeid edastada ning kes kannavad sellega seoses juba nagunii suurt halduskoormust ja kulusid. Teiselt poolt on samadele krediiditeabe andjatele seadusega pandud kohustus (VÕS § 403⁴ täiendus) krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollida tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeaberegistris. Eelöeldule tuginevalt on meie hinnangul ebaproportsionaalne panna sisuliselt krediiditeabe andjatele tasu maksmise kohustus õiguse eest neid andmeid registrist saada, samal ajal, kui teised subjektid saavad vastavat infot tasuta.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>a) Kulude arvestamisel on lähtutud AS Cybernetica analüüsis toodud näitajatest.</p> <p>b) krediiditeaberegister on riiklik andmekogu, milles sisalduvate andmete töötlemine on osa avalikust ülesandest. Avaliku ülesande täitmine delegeeritakse registripidajale, kes seeläbi täidab samuti avalikku ülesannet. Teenustasude kehtestamine üksnes eelnõu § 10 lg 1 punktis 1 sätestatud isikutelt on põhjendatav asjaoluga, et register luuakse just nende isikute vajadusi silmas pidades. Muud samas lõikes loetletud isikud või asutused täidavad avalikke ülesandeid. Sellise tegevuse käigus riigi infosüsteemi kuuluvast andmekogust päringute tegemise eest tasu küsimine ei ole põhjendatud. Tarbijalt ja käendajalt kui andmesubjektilt tasu võtmine oleks vastuolus IKÜM art 12 lõikega 5.</p> <p>c) Registriteenuste eest võetava tasu kujunemise põhimõtted ja läbipaistvus on reguleeritud eelnõu §-dega 13–15. Teenustasu peab põhinema teenuse efektiivsel osutamisel ja olema arvestatud põhjendatud kulude alusel. Tasude nimekirja koostatakse rahandusministriga, kes kontrollib tasud piirmäärade kulupõhisust.</p>

	<p>c) Eelnõus välja pakutud lahenduse kohaselt on positiivse krediidiregistri teenusepakkuja sisuliselt monopoolses seisundis Eesti turul. Seetõttu leiame, et on vajalik kehtestada piisavad kontrollimeetmed tagamaks, et teenuse hinnad oleks krediiditeabe saajate jaoks turustandarditele vastavad ega oleks ülehinnatud. Kuna andmete pärimine saab krediidi väljastajate jaoks olema kohustuslik, siis ei saa hinnad olla ebamõistlikult kõrged, vaid peavad olema teatud kontrollile allutatud. Hetkel on seletuskirjas märgitud, et registripidaja peab teenuse hinna kooskõlastama rahandusministriga ning rahandusministril on õigus, kuid mitte kohustus, konsulteerida valdkonna ekspertidega. Leiame, et oleks põhjendatud ja läbipaistev, kui kooskõlastamisprotsessis küsiks rahandusminister tagasisidet ka FinanceEstonialt kui turuosalisi koondavalt organisatsioonilt (vt eelnõu § 14 lg 2 p 5).</p> <p>Kui registripidaja ei oleks monopoolses seisundis, vaid lubatud oleks mitme tegevusloaga teenusepakkuja samaaegne toimetamine turul, oleks hinnakujundus allutatud turul toimivale konkurentsile, mis reguleeriks hindu vastavalt teenuste kvaliteedile ja nõudlusele. Seetõttu peame oluliseks, et riik jääks igal juhul järelevalverolli, kehtestades vähemalt miinimumstandardid teenuste kvaliteedile, andmekaitsele ja küberturvalisusele ning nähes teenusepakkuja ees tegevusloa nõude.</p>	<p>Tasude nimekiri peab olema avalikustatud registripidaja veebilehel.</p>
12.	<p><u>Eelnõu § 14:</u> Eelnõu § 14 lg 1 näeb tasude hinnakirja kooskõlastamise osas üldreeglina ette, et registripidaja esitab tasude hinnakirja või selles tehtavate muudatuste projekti valdkonna eest vastutavale ministriale kooskõlastamiseks hiljemalt 3 kuud enne hinnakirja taotluses nimetatud tasude hinnakirja või selle muudatuste kavandatavat jõustumist või hiljemalt 3 kuud enne kehtivale tasude hinnakirjale antud kooskõlastuse tähtpäeva möödumist. Eelnõu § 15 lg 1 p 2 sätestab samas, et valdkonna eest vastutav minister võib hinnakirja taotluse kooskõlastamisest keelduda, kui hinnakirja taotluses sisalduvad tasud on registriteenuste kasutajatele ebaõiglaselt koormavad või seavad registriteenuste kasutajad oluliselt halvemasse olukorda võrreldes vaba konkurentsi tingimustega.</p> <p>Meie hinnangul jääb eelnõus eeltoodud sätetes kavandatud tasude hinnakirja kehtestamise regulatsiooni puhul arusaamatuks, miks ei esita registripidajaks saada sooviv isik soovivat tasude hinnakirja juba hankemenetluse käigus, kuna see peaks olema turutingimustel kujuneva edukaima pakkumise hindamise üheks kriteeriumiks. Palume selgitada ja põhjendada ning analüüsida vajadust antud küsimuses eelnõu sõnastuse muutmiseks.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Hanke väljakuulutamisel on vajalik määratleda ka hanke maksumus. See võimaldab hinnata pakkumuse vastavust. Registri arenduskulu kalkulatsioon tuleb seega esitada hankemenetluses. Pakkuja peab hindama, kas viieaastase tähtajaga kontsessioonilepingu jooksul suudab ta arenduskulud tasa teenida, see tähendab muu hulgas ka seda, et arvutada ja pakkumusele lisada tuleb päringumaksumus.</p> <p>Eelnõu § 14 lg 2 p 5 sõna „tarbija“ asendatud sõnaga „kasutaja“.</p> <p>Eelnõu § 14 täiendatud uue lõikega (lõige 5), mille kohaselt on registripidaja kohustatud</p>

	<p>Eelnõu § 14 lg 2 p 5 sätte sõnastuses näib olevat viga. Sätte sõnastuse kohaselt on hinnakirja taotluse läbivaatamisel valdkonna eest vastutaval ministril õigus esitada hinnakirja taotlus arvamuse avaldamiseks registriteenuste tarbijatele ja neid esindavatele organisatsioonidele. Ilmselt on peetud „tarbijate“ asemel silmas siiski „registriteenuse kasutajaid“, kes registripidajale registriteenuste eest tasu maksavad. Probleem on kõrvaldatav, kui vastavalt asendada sõna „tarbijatele“.</p> <p>Eelnõu § 14 lg 5 kohaselt jõustuvad tasude hinnakiri või selle muudatused hinnakirja taotluses nimetatud ajal, kuid mitte enne ühe kuu möödumist kooskõlastuse andmisest. Valdkonna eest vastutav minister võib tasude hinnakirjale või selle osale määrata taotluses nimetatud jõustumistähtajast erineva tähtaja. Teeme ettepaneku siduda § 14 lg-s 5 toodud tähtaeg mitte taotluses esitatud ajaga, vaid selle turuosalistele teatavaks tegemise ajaga. Taotluses olev aeg ning selle menetlemisega seotud aja alusel hinnakirja jõustumine võib tekitada olukorra, kus hinnakiri on turuosalistele üllatuslik ning neil puudub võimalus sellele reageerida.</p>	<p>pärast valdkonna eest vastutavalt ministrilt kooskõlastuse saamist avaldama hinnakirja oma veebilehel. Hinnakirja veebilehel avaldamisel tuleb märkida ka avaldamise kuupäev. See võimaldab kontrollida, et hinnakirja ei jõustataks enne KTS-is sätestatud tähtaega (§ 14 lõige 6).</p>
	<p><u>Eelnõu § 25:</u> Teeme ettepaneku muuta eelnõu § 25 lõiget 2 selliselt, et registripidajale oleks lubatud ka muu äritegevus, kui krediitideabe registri pidamine. Põhjendame oma ettepanekut järgmiselt. Eelnõuna väljapakutud sõnastuse kohaselt on võimalik hankel osaleda ja Finantsinspeksioon saab kooskõlastada eelnõu nõuetele vastavaks üksnes aktsiaseltsi, kelle tegevuseks on üksnes krediitideabe registri pidamine. Kuna selliseid aktsiaseltsi ei saa tänase seisuga eksisteerida (ühtegi aktsiaseltsi ei ole täna registripidajaks määratud, sh tema nõuetelevastavust eelnevalt tuvastatud), siis saab hankel osaleda üksnes aktsiaselts, millel puudub äritegevus. Samas peab selline aktsiaselts juba hankel osalemiseks siiski vastama eelnõus sätestatud nõuetele (vt eelnõu § 12 lg 2), sh omama nõuetele vastavaid juhte (vt eelnõu § 27, 28 ja 30), töötajaid (vt eelnõu § 29), sise-eeskirju (vt eelnõu § 29 lg 2 ja 3 ning § 33), siseaudiitorit ja audiitorit (vt eelnõu § 30) ning aktsiakapitali (vt eelnõu § 35).</p> <p>Siinkohal tuleb arvestada, et selline nõue, mille kohaselt peaks isik olema juba riigihankes osalemise hetkeks ennast mingisse konkreetsesse vormi inkorporeerinud, on vastuolus direktiividega 2014/24/EL ja 2014/23/EL. Nõnda sätestab direktiivi 2014/24/EL artikkel 19 lg 2, et ettevõtjate rühmad, sealhulgas ajutised ühendused, võivad hankemenetlustes osaleda. Avaliku</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõuga valitud lähenemist on selgitatud seletuskirjas § 25 selgituste juures.</p>

	<p>sektori hankijad ei või nõuda, et neil oleks pakkumuse või osalemistaotluse esitamiseks juba konkreetne juriidiline vorm. Sama sätestab ka direktiivi 2014/23/EL (kontsessioonidirektiiv) artikkel 26 lg 2. Seetõttu oleks selline tingimus, mille kohaselt peaks pakkuja juba ainuüksi hankes osalemiseks olema konkreetsetes ühingu vormis ja vastama kõikidele nõuetele, vastuolus prevaleeriva Euroopa Liidu õigusega.</p> <p>Teiseks oleks selline tingimus (et lubatud ei ole muu äritegevus) ka ebaproportsionaalne ja seetõttu põhjendamatu. Siinkohal saaks tuua välja analoogia nt CSDR-iga (EL nr 909/2014), mille kohaselt on väärtpaberi keskdepositooriumidel õigus osutada kõrvalteenuseid. Sellise tingimuse ebaproportsionaalsust kinnitab ka pikaaegne haldus- ja kohtupraktika, mille puhul ei ole riigihangetes proportsionaalseks peetud tingimust, mille kohaselt eeldatakse pakkujalt, et ta peaks hakkama hankelepingu täitmiseks vajalikke investeeringuid tegema enne seda, kui temaga hankelepingu sõlmimine on kindel, ega sedagi, et tal peaks juba enne hankelepingu sõlmimist olema olemas hankelepingu täitmiseks vajalikud vahendid (vt VaKo 163-21/240266, p 5.5; 152- 22/256269, p 8).</p> <p>Ühtlasi peaks muu varasem äritegevus ning sellega kaasnev eelnev kogemus olema pigem positiivne indikaator, eriti arvestades, et kui riik soovib hankes seada kvalifitseerimise tingimusi, siis saavadki need olemuslikult paljusi seisneda tingimustes, millega kontrollitakse pakkuja varasemat kogemust või finantsvõimekust.</p> <p>Uue ühingu asutamine ning Finantsinspeksiooni järelevalve subjekti nõuetele vastavate juhtide ja töötajate värbamine saab olema Eesti väikesel turul väljakutse kuivõrd käesoleva sõnastuse kohaselt peab aktsiaselts olema asutatud, aktsiakapital tasutud ning juhid ja töötajad värvatud juba enne hankel osalemist. Selliselt on hankel osalejal ja tulevasel registripidajal vaja arvestada lisaks arenduskuludele ka tööjõukuluga. Märkimisväärset kulu tekitab ka eelnõu nõuetele vastavate sise-eeskirjade koostamine, sisekontrolli süsteemide loomine jne. Seejuures peab need kulud kandma aktsiaselts, millel pole õigust ega võimalust mistahes äritegevusega veel tegeleda ega tulu teenida. See kindlasti avaldab mõju hankel osalejate arvule – niivõrd märkimisväärses mahu investeringu tegemine teadmises, et hankel osalemine ei pruugi olla edukas, on äärmiselt riskantne.</p> <p>Täiendavalt tuleb arvesse võtta mõju ärimaastikule laiemalt, kui hanget mitte võitnud äsja asutatud aktsiaseltsid on teinud kulutusi, millele</p>	
--	---	--

	<p>kompensatsiooni ei ole, mistõttu võib tagajärjeks olla selliste aktsiaseltside pankrot. Järelikult on nõue, mille kohaselt tuleks registripidaja hankel osalemiseks luua uus aktsiaselts, selgelt ebaproportsionaalne ning ettevõtlusvabadusse selliselt sekkumiseks peaksid olema väga kaalukad põhjused. Eelnõu seletuskirjast selliseid põhjendusi ei nähtu.</p> <p>Samad väljakutsed ja probleemid ilmnevad siis, kui esialgu määratud registripidaja kaotab tegevusloa või osutub muul põhjusel võimetuks registriteenust pakkuma vm juhul, mil esineb alus uue hanke korraldamiseks ja uue sobiva registripidaja leidmiseks (eelnõu § 12 lg 6 kohaselt võib see vajadus tõusetuda juba 5 aasta pärast, kuna eelnõu kohaselt ei või registripidajaga sõlmitava registripidamise lepingu kehtivusaeg ei või ületada viit aastat).</p> <p>Alternatiivina ettepanekule lubada registripidajal tegeleda ka muu äritegevusega võiks kaaluda eelnõu muutmist selliselt, et tuleb küll asutada uus aktsiaselts, kuid alles hanke võitmise järgselt.</p>	
13.	<p><u>Eelnõu § 58:</u> Leiame, et nimetatud 2-kuuline periood on ebamõistlikult lühike ja ebaproportsionaalne võrreldes teiste sätete jõustumiseks ning registripidajale oma tegevuse ettevalmistamiseks ette nähtud ajaga. Eelnevast tulenevalt ei nõustu me seletuskirjas tooduga, et kaks kuud on piisav aeg, et tagada andmete migratsioon registrisse. Krediiditeabe edastajatel on kohustus teha oma süsteemides vajalikud muudatused ja liidestused, mille osas on eelduslikult vajalik oluliselt suurem ajavaru.</p> <p>Ühtlasi näeme vajadust, et registripidaja annaks turuosalistele piisava ajavaruga infot selle kohta, milliseid tehnilisi lahendusi ning andmestruktuure viimastelt oodatakse. Teadmata täpselt andmestruktuure, tehnilisi nõudeid jne ei ole krediiditeabe andjatel otstarbekas teha ette suuri arenduskulutusi.</p>	Arvestatud. Eelnõu § 58 muudetud – üleminekuperioodiks nähakse ette viis kuud.
14.	<p><u>Eelnõu § 59:</u> Kui seadusandja otsustab siiski lubada registripidajal tegutseda ka muudes valdkondades, tuleks järelevalvetasu regulatsioon (vt eelnõu § 59 punkt 5) üle vaadata, et järelevalvetasu mahuosa arvutamisel lähtutaks ainult registripidamisega seotud ärituludest. Olemasoleva äriühingu puhul võivad äritulud hõlmata ka muid tegevusi, mis ei ole seotud registripidamisega, mis võib viia ebaõiglaselt kõrge järelevalvetasuni. Selge eristamine tagaks võrdsed tingimused turuosalistele ning väldiks ebaproportsionaalseid kulusid registripidaja jaoks.</p>	Antud selgitus. Kuna registripidajal on keelatud tegeleda muu äritegevusega, saab mahuosa arvutamisel aluseks võtta üksnes registripidamisest tekkinud äritulud.
15.	<p><u>Eelnõu § 60:</u> Eelnõu § 60 punktis 1 plaanitakse KAVS § 12 lõiget 1 täiendada punktiga 18 järgmises sõnastuses: „dokument, mis kinnitab krediidiandja või</p>	Arvestatud. a) Eelnõu § 61 punkti 1 vastavalt muudetud.

	<p>–vahendaja võimekust edastada andmeid sõlmitud krediidlepingu kohta krediiteaberegistri pidajale krediiteabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras“.</p> <p>a) Esiteks näib, et kavandatava sätte sõnastuses on ebatäpsus ning tekst „krediidiandja või – vahendaja“ tuleks asendada tekstiga „krediidiandja või – agendi“.</p> <p>Teiseks toome välja, et käesolevalt kavandatava sätte sõnastus reguleerib vastavate krediiteabe andjate võimekuse tõendamist andmete edastamisel, kuid seletuskiri selgitab vastavalt kohustust laiendavalt ka päringute tegemise võimekuse tõendamisele. Näeme probleemi eelkõige selles, et teabe andmiseks kohustatud isikute ja päringute tegijate isikute ring ei kattu ning seetõttu tuleks vastava punkti sõnastust ja/või seletuskirja teksti vastavalt korrigeerida.</p> <p>b) Kolmandaks - praktikas kasutavad krediidiandjad aeg-ajalt nii andmekogudesse kui krediidiregistrisse päringute tegemiseks ja krediiteabe omandamiseks ka teenusepakkujaid, eelkõige volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses või ka eraldiseisvat partnerettevõtet (nt IKÜM artikkel 26(1) tähenduses kaasvastutavat töötlejat), kes teeb vastavaid päringuid erinevatesse andmekogudesse krediidiandjale kredidivõimelisuse info kogumiseks ning kelle kogutud andmetele krediidiandja kredidivõimelisuse hindamisel tugineb. See peaks olema võimalik ka loodava krediiteaberegistri puhul.</p> <p>Samuti võivad krediidiandjad kasutada ka krediidiregistritele nt maksehäirete kohta andmete avaldamiseks või tagasiraporteerimiseks teenusepakkujaid, eelkõige krediidiandja poolt volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses. See peaks olema võimalik ka loodava krediiteaberegistri puhul, sh pangasaladusena käsitletava nõ positiivse krediiteabe (st teave olemasolevate finantskohustuste kohta) edastamise korral krediiteabe andja nimel. Eriti oluline on see ettevõtlusvabaduse piiramise vältimiseks ja piiriülese krediidipakkumise edendamise vaatest, mis on krediidipakkumise turul konkurentsi suurendava ja tarbijate jaoks hindu langetava mõjuga. Seetõttu teeme ettepaneku sätte täiendamiseks tekstiga, mis vastavad võimalused (sh teenusepakkuja kaudu toimuva andme jagamise) sõnaselgelt ka lubatava ja võimaliku tegevusena välja tooks.</p>	<p>b) Volitatud töötleja kohta vaata vastust punktis 8 alapunktis b.</p> <p>c) viidatud sättes on mõeldud siiski nii krediidiandjat kui ka kredidivahendajat, kellel lasub kohustus kredidivõimelisuse hindamisel päring krediiteaberegistrisse teha (vt ka eelnõu § 10 lg 1 punkti 1).</p> <p>d) eelnõuga ei reguleerita krediiditoimikus sisalduva teabe jäädvustamise tehnilisi üksikasju. Registrist saadud andmete krediiditoimikus talletamine on iga krediidiandja või -vahendaja otsustada, pidades silmas nõutavat hoolsuskohustust. Seletuskirja vastavalt täiendatud.</p> <p>e) HLÜS-i ja KAS-i vastaavate normidega täiendatud.</p> <p>f) tegemist on finantssektorile omaste proportsionaalsete karistumääradega (vt nt KAVS 14. peatükk, KIOS 13. peatükk).</p> <p>g) nn laenukeelu nimekirja on krediiteaberegistri alamregister. Kredidivõimelisuse hindamise eesmärgil päringu tegemine hõlmab endas ka õigust saada andmeid tarbija nimekirja kantuse kohta. Seetõttu laieneb kohustusest vabanemise säte ka laenukeelu nimekirja kantud tarbijte kohta päringu tegemisele.</p> <p>h) eelnõu § 10 lg 1 punkti 1 kohaselt on registriandmetele juurdepääs lubatud krediidiandjate ja –vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjale ja kredidivahendajale, krediidasutusele</p>
--	---	---

	<p>c) Eelnõu § 60 punktis 3 plaanitakse KAVS paragrahvi 47 täiendada lõikega 4² järgmises sõnastuses: „Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud edastama andmed krediiditeaberegistri pidajale.“ Kavandatava sätte sõnastuses näib olevat ebatäpsus ning tekst „krediidiandja või -vahendaja“ tuleks asendada tekstiga „krediidiandja või -agendi“.</p> <p>d) Eelnõu § 60 punktis 4 plaanitakse täiendada KAVS § 48 (Krediiditoimiku pidamine) lõiget 5 punktiga 10, mille kohaselt krediiditoimikus tuleb kajastada tarbija kohta krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrist saadud andmed. Kuna krediiditeabe jagamise seaduse jõustumisel on krediidiandja kohustatud tegema päringu tarbija finantskohustuste kohta teabe saamiseks krediiditeaberegistrisse ja tegemist on olulise teabega krediidivõimelisuse hindamisel, siis on põhjendatud lisada kõnesolevad andmed ka krediiditoimikusse. Palume selgitada, millisel viisil tuleb need andmed krediiditoimikus kajastada (nt kas tuleb salvestada registriväljavõte kuvatõmmisena kujul, kus on nähtav nii päringu teostamise aeg ehk nn time stamp kui ka päringu tulemus? või muus formaadis?). Ühetaolise praktika seisukohalt on see küsimus oluline, mistõttu näeme vajadust sellekohase selgituse lisamist vähemalt eelnõu seletuskirja.</p> <p>e) Eelnõu § 60 punkti 5 kohaselt plaanitakse täiendada KAVS-i § 50² järgmises sõnastuses - krediidiandja ei tohi sõlmida krediidilepingut krediiditeabe jagamise seaduse §-s 9 nimetatud krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekirja kantud isikuga. Säte keelab krediidiandjatel selliste isikutega lepingute sõlmimise, samas ei näe seadus analoogset keeldu ette teistele eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud subjektidele (krediidiasutused, hoiu-laenuühistud jne). Teeme ettepaneku kohelda kõiki subjekte ühetaoliselt ning eelnõu teksti vastavalt täiendada.</p> <p>f) Eelnõu § 60 punkti 5 kohaselt plaanitakse täiendada KAVS-i § 100¹ järgmises sõnastuses - käesoleva seaduse §-s 50² sätestatud nõude rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot; sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 1 000 000 eurot või kuni kümme protsenti aastasest netokäibest⁴. Leiame, et tegemist on ebaproportsionaalselt kõrge trahviga, samuti juhime tähelepanu juba eelmises punktis toodule, et ebavõrdselt koheldakse krediidiandjaid ning teisi nõ kohustatud subjekte (krediidiasutusi, hoiulaenuühistuid jne).</p>	<p>krediidiasutuste seaduses tähenduses ning hoiu-laenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks või võla ümberkujundamiseks võlaõigusseaduse § 416¹ tähenduses tahteavalduse esitanud või sõlmitud tarbijakrediidilepingu alusel täiendavat krediiti taotleva tarbija krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil. Krediidivõimelisuse hindamise kohustust reguleerivad teised kõnesolevate isikute tegevust reguleerivad seadused. Päringu tegemine krediiditeaberegistrisse sõltub sellest, millal isik krediidivõimelisust hindama peab, millise sagedusega jms. Seetõttu sõltub ka keeld lepingu sõlmimiseks sellest, kas päringu tegemine registrisse on lubatav või mitte.</p>
--	---	---

	<p>g) Lisaks juhime tähelepanu, et eelnev tekitab olukorra, kus krediidiandja ei saagi justkui teha krediidiotsust, kui register ei toimi, kuna ta ei saa kontrollida, kas tarbija on kantud vastavasse nimekirja või mitte. Kui VÕS § 403⁴ täienduse teine lause ütleb, et krediidiandja vabaneb päringu tegemise kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik, siis nimekirja kantuse kontrollimise osas analoogne erisus puudub. Kui finantskohustusi saab registri mittetoimimisel kontrollida näiteks konto väljavõttelt, siis nimekirja kandmisega kaasneva keelu kontrolli võimalust muul viisil ei ole. Käesoleva sõnastuse juures, isegi kui tarbija kinnitaks, et tal ei ole laenukeeldu, siis seda krediidiandja kontrollida ei saa, kui register ei toimi. Meie hinnangul ei saa aga krediidiandjad võtta endale sellist riski, et nad ei saa keelu olemasolu/puudumist kontrollida. Ei ole kuidagi põhjendatud panna registri toimimisega kaasnevat riisikot krediidiandjatele.</p> <p>h) Samuti juhime tähelepanu, et on erinevaid finantseerimistooteid (nt krediidiilimiidid või krediidiotsus/krediidipakkumine), mis kehtivad nt 30 päeva. Kui isik on end lasknud vahepeal kanda vastavasse nimekirja, aga võtab pärast seda kehtiva limiidi alt veel krediiti kasutusele (krediitkaart) või sõlmib krediidipakkumise raames siiski lepingu, siis on samamoodi põhjendamatu panna selle eest vastutama krediidiandja, näha ette seesuguse lepingu tühisuse, kohaldada krediidiandja suhtes karistust jne. Pahatahtliku tarbija puhul nimekirja kandmine ja krediidi kasutusele võtmine toimuda ka vahetult. Alternatiivselt näeme, et vastav keeld saaks kohalduda üksnes uute sõlmitavate krediidilepingute osas (mitte täiendava krediidiilimiidi kasutusele võtmise korral). Ka palume vähemalt seletuskirjas selgitada, kas ja millist mõju omab keeld olemasoleva laenu osas restruktureerimismeetmete rakendamisel.</p>	
16.	<p>Eelnõu § 61: Nagu ülal juba selgitatud, siis praktikas kasutavad krediidiandjad aeg-ajalt nii andmekogudesse kui krediidiregistrisse päringute tegemiseks ja krediiditeabe omandamiseks ka teenusepakkujaid, eelkõige volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses või ka eraldiseisvat partnerettevõtet (nt IKÜM artikkel 26(1) tähenduses kaasvastutavat töötlejat), kes teeb vastavaid päringuid erinevatesse andmekogudesse krediidiandjale krediidivõimelisuse info kogumiseks ning kelle kogutud andmetele krediidiandja krediidivõimelisuse hindamisel tugineb.</p> <p>Samuti võivad krediidiandjad kasutada ka krediidiregistritele nt käesolevalt maksehäirete kohta andmete avaldamiseks või tagasiraporteerimiseks</p>	<p>Antud selgitus. Volitatud töötleja kohta vaata vastust punktis 8 alapunktis b.</p> <p>Vastutust reguleeriv säte (§ 62 punkt 3) eelnõusse lisatud.</p>

	<p>teenusepakkujaid, eelkõige krediidiandja poolt volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses. See peaks olema võimalik ka loodava krediiditeaberegistri puhul, sh pangasaladusena käsitletava nõ positiivse krediiditeabe (st teave olemasolevate finantskohustuste kohta) edastamise korral krediidasutuse ülesandel. Vastav tegevus peaks olema võimalik ja lubatud ka loodava krediiditeaberegistri puhul (sh pangasaladusena käsitletava teabe osas tuginedes KAS § 88 lg 3 punktis 1 toodud erandile) ning teeme ettevõtlusvabaduse riive vältimiseks ettepaneku sätte täiendamiseks sõnastusega, mis vastava võimaluse sõnaselgelt ka lubatava tegevusena välja tooks - eelkõige kavandatud KAS § 88 lg 12 sõnastuse täiendamist sõnastusega "ja muudele kolmandatele isikutele, kes krediidasutuse ülesandel vastavat teavet eelloetletud isikutele või isikutelt vahendavad".</p> <p>Eelnevaga seonduvalt palume selgitada, kas loetelu, mille kohaselt on krediidasutusel õigus avaldada krediiditeavet puudutav pangasaladus teisele krediidasutusele, krediidiandjale, kredidivahendajale ja krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud alusel ja korras, on siiski piisav, arvestades §-s 10 sisalduvat subjektide loetelu?</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu vajadusele täiendada ka KAS-i ning näha analoogselt KAVS-i täiendustega ette, et eelnõu §-s 50² sätestatud krediidilepingu sõlmimise keeluga seoses kaasneb vastutus.</p>	
17.	<p><u>Eelnõu § 62:</u> eelnõu §-ga 62 plaanitakse VÕS § 403⁴ täiendada lõikega 3¹ järgmises sõnastuses: „Krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollib krediidiandja tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrist. Krediidiandja vabaneb nimetatud kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik.“</p> <p>Esiteks, turuosalistele on jäänud ebaselgeks, kas tarbija regulaarsete finantskohustuste suuruse väljaselgitamisel võib krediiditeaberegistri päringut pidada KAVS § 50 lg 3 kohaseks mõistlikuks pingutuseks või tuleb krediidiandjal siiski kontrollida tarbija esitatud teavet täiendavalt veel pangakonto väljavõttelt. KAVS § 50 lg 4 näeb ette, et krediidiandja või -vahendaja kontrollib tarbija esitatud teavet tema sissetulekute ja kohustuste kohta, tuginedes võimaluse korral tarbija esitatud krediidasutuse konto väljavõttele, kui muu kogutud teave ei ole piisav tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks. Tegemist on vastutustundliku laenamisega seotud keskse</p>	<p>Antud selgitus. Päring krediiditeaberegistrisse ei ole ainsaks ega lõplikuks allikaks tarbija krediidivõimelisuse hindamisel. Register toob endaga kaasa olulist usaldusväärst tagava teabehulga, ent lõpliku hinnangu tegemine teabe piisavuse osas jääb krediidivõimelisust hindavale isikule.</p> <p>Registripidajast tingitud tehniliste probleemide lahendamise mehhanismi (nt päringu tegemiseks kohustuslike isikute teavitamine) reguleeritakse teatud ualuses määruses.</p>

	<p>kohustustega, mistõttu teeme ettepaneku täpsustada, mil määral võib krediidiandja tugineda ja peab tuginema krediiditeaberegistrist saadud andmetele.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et kui krediiditeaberegistri töös esineb tehnilisi probleeme, ei ole krediidiandja kohustatud kasutama registri andmeid krediidivõimelisuse hindamisel ja võib jätkata otsustamist ilma nendeta. Seega näeme, et krediidiandjal on positiivse krediidiotsuse tegemise õigus ka juhul, kui registripäring ei anna korrektset vastust või register ei võimalda päringut teha, kui muu kogutud teave on piisav.</p> <p>Samas palume selgitada, kuidas selliseid tehnilisi probleeme dokumenteeritakse ja turuosalistega jagatakse? Dokumenteerimine peaks toimuma, et vältida hilisemaid auditeerimisprobleeme ja võimalikku vastutust – näiteks olukorras, kus teatud tarbija finantskohustusi ei arvestatud registri mittetoimimise tõttu, kuid Finantsinspeksioonile kättesaadava teabe alusel oli tarbijal sel ajal olemasolevaid kohustusi, mis olid ka registris nähtavad. Selliste tehniliste rikete info säilitamine ja kättesaadavus on oluline krediidiandjate õiguste kaitsmiseks, kuna krediiditeaberegistri andmete mittekasutamine krediidivõimelisuse hindamisel on KAVS-i muudatuste järgi keelatud (§ 50²) ja ka karistatav rahatrahviga (§ 100¹).</p> <p>Samuti palume selgitada, milline on muude kui § 10 lg-s 1 nimetatud päringu tegijate vaatest mõju olukorral, kus registriteenuse osutamine ei ole päringu tegijat sõltumatutel põhjustel võimalik.</p> <p>Teiseks, nagu eelpool mainitud, siis praktikas kasutavad krediidiandjad andmekogudesse ja registritesse päringute tegemiseks ja krediiditeabe omandamiseks aeg-ajalt ka teenusepakkujaid, eelkõige volitatud töötlejaid IKÜM artikkel 4(8) tähenduses või ka eraldiseisvat partnerettevõtet (nt IKÜM artikkel 26(1) tähenduses kaasvastutavat töötlejat), kes teeb vastavaid päringuid erinevatesse andmekogudesse krediidivõimelisuse info kogumiseks ja krediidiandjale selle info edastamiseks. See peaks olema võimalik ka loodava krediiditeaberegistri puhul ning krediidiandjal peab olema võimalik ja lubatud vastavatel viisidel teenusepakkuja kaudu kogutud teabele enda krediidivõimelisuse hindamisel ja selle teostamiseks vajaliku teabe omandamisel tugineda.</p>	<p>Volitatud töötleja kohta vaata vastust punktis 8 alapunktis b.</p> <p>Kolmandatele isikutele, keda eelnõu 10 lõikes 1 nimetatud ei ole, juurdepääsuõigust ei anta.</p> <p>VÕS § 403⁴ lg 3¹ sõnastust muudetud.</p>
--	---	---

	<p>Lisaks, kuivõrd juhtisime ülal tähelepanu vajadusele kavandatava eelnõu § 10 lõikes 1 toodud punktide loetelu registrist andmeid saama õigustatud isikute osas täiendada selliselt, et lisada sinna täiendav punkt X järgmises sõnastuses „kolmandale isikule tarbijalt saadud vastava nõusoleku alusel, juhul kui tegemist on KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega, või muul kohasel õiguslikul alusel kui tegemist ei ole KAS § 88 tähenduses pangasaladusena käsitletava teabega“, siis on põhjendatud, et krediidiandjal oleks võimalik krediitdivõimelisuse hindamisel tugineda ka viidatud kolmandate isikute poolt krediiditeaberegistrist päritud andmetele, mida kolmas isik teenuse osutamise raames tarbija taotlusel krediidiandjaga jagab. Eriti oluline on see piiriülese krediitpakkumise edendamise vaatest, mis on krediitpakkumise turul konkurentsi suurendava ja tarbijate jaoks hindu langetava mõjuga.</p> <p>Seetõttu teeme ettepaneku sätte täiendamiseks lausetega, mis vastavad võimalused kaasatud teenusepakkuja kaudu krediiditeabe registriga andme jagamiseks ja krediidiandja krediitdivõimelisuse hindamise kohustuse täitmiseks teenusepakkuja kaudu või krediiditeaberegistri andmetele iseseisvat ligipääsu omava kolmanda isiku poolt kogutud andmetele tuginemise võimaluse sõnaselgelt ka lubatava tegevusena välja tooks.</p> <p>Kolmandaks näeme kavandatava VÕS § 403⁴ lg 3¹ sõnastuses vastuolu eelnõu § 60 punktis 3 tooduga, mille kohaselt plaanitakse KAVS paragrahvi 47 täiendada lõikega 4¹ järgmises sõnastuses: „Krediidiandja või -vahendaja on tarbija krediitdivõimelisuse hindamisel kohustatud arvestama võlaõigusseaduse § 403⁴ lõikes 3¹ sätestatud nõuetega.“ Seega tuleks vastavalt kavandatava VÕS § 403⁴ lg 3¹ sõnastust kohandada ja asendada mõlemas lauses sõna „krediidiandja“ tekstiga „krediidiandja või -vahendaja“.</p>	
18.	<p><u>Eelnõu § 63:</u> Eelnõu praeguse sõnastuse järgi on plaanis, et alates 01.01.2028 saavad krediidiandjad alustada tarbijate andmete jagamist registrile ning krediitdivõimelisuse hindamisel muutub andmete kasutamine kohustuslikuks alates 01.03.2028.</p> <p>Seadusest hetkel tulenev ajaraamistik on maksimaalne ning hanke võitnud registripidaja on kohustatud seda järgima. Teeme ettepaneku sõnastada regulatsioon mõnevõrra paindlikumalt ning miks mitte võimaldada valdkonna eest vastutaval ministril leppida kokku ja avaldada täpsem ajagraafik peale hanke võitja väljakuulutamist.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu jõustumissätteid ja üleminekusätet muudetud.</p>

		<p>Kuigi pooldame seda, et register võiks tööle hakata võimalikult kiiresti ning selle algusaeg ei peaks olema rangelt seotud 01.01.2028 tähtpäevaga, siis peame oluliseks, et krediiditeabe jagajatele antaks piisav aeg enda tegevuses vajalike ümberkorralduste elluviimiseks ning selleks kaasataks osapooli võimalikult varajastes etappides. Seetõttu leiame, et seadusandja võiks kaaluda isegi pikema üleminekuperioodi võimaldamist, kuna hetkel on turul umbes 60+ osapoolt, kes peavad süsteemiga liituma, ning kõik need ühendused tuleb valideerida ja testida. Mõistlikum ajakava oleks, kui andmete jagamine oleks seadusega lubatud alates 01.01.2028 (või isegi varem) ning kohustuslik alates 01.06.2028.</p> <p>Lisaks teeme ettepaneku eelnõu § 63 täiendamiseks selliselt, et KTJS § 7 jõustuks vähemalt 2 aastat enne seda (so hiljemalt 01.01.2026). Põhjendame oma ettepanekut järgmiselt. Kui eelnõu § 63 lg 3 kohaselt jõustuvad lõigetes 1 ja 2 nimetatud sätted 2028. aasta 1. jaanuaril, siis järelikult jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril ka eelnõu § 7, mis sätestab krediiditeaberegistris töödeldavate andmete koosseisu. KTJS § 7 lg 4 kohaselt krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpsema koosseisu ja registri pidamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.</p> <p>Peame oluliseks, et krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpne koosseis, registri pidamise kord, registri arhitektuuriline ülesehitus ja muud infotehnoloogilised nõuded oleksid valmis vähemalt 2 aastat enne seaduse jõustumist, et turuosalisel saaks juba varakult hakata analüüsima arendusvajadusi ja teha vajalikke IT-arendustöid. Vastasel juhul on oht, et krediiditeaberegistri käivitumine võib lükkuda edasi.</p>	
Finantsinspeksioon	1.	<p>Eelnõu seletuskirja 80. leheküljel on kirjeldatud Eelnõu mõju ulatus FI-le. Isik, kes valitakse hanke käigus välja krediidiregistris pidama, peab edaspidi hakkama maksma nn iga-aastast ehk jooksvat järelevalvetasu (küll ei pea ta maksma erinevalt teistest finantsjärelevalve subjektidest tegevusloa menetlemise tasu). Seletuskirja kohaselt võib juhtuda, et täies ulatus kogu FI järelevalvekulu, mis läheb taolise ettevõtja üle järelevalve teostamisele, laekuvad summad siiski ei kata (siis tuleb see kulu katta muude subjektide poolt laekuvate tasude arvelt). Oleme ka varasemalt pööranud tähelepanu, et järelevalve finantseerimise lahenduseks ei saa olla olukord, kus teised järelevalvesubjektid maksavad kinni teatud järelevalvesubjekti üle teostatavat järelevalvet. Lisaks rõhutame, et Eelnõuga kaasneb FI halduskoormuse kasv ja täiendava inimressurssi kaasamise vajadus.</p>	<p>Teamdiseks võetud. Eelnõuga on ette nähtud, et nn jooksvat järelevalvetasu saab võtta krediiditeaberegistri registripidaja puhul maksimaalselt kuni 0,7% tema ärituludest. See on sama määr nagu on ette nähtud väärtpaberite registripidajale. Tõsi, väärtpaberite registripidajale on lisaks ette nähtud ka tegevusloa menetluse tasu, kuid summa summaarumina on see suhteliselt väike arvestades aastate jooksul laekuvat nn jooksvat järelevalvetasu.</p>

			Meie hinnangul peaks seega vastav määr olema krediiditeaberegistri pidaja puhul piisav, et katta vajalikke kulusid. Muidugi tuleb arvesse võtta seda, et üldjuhul ei kehtestata jooksvat järelevalvetasu maksimaalse määra ulatuses.
2.	Eelnõu § 43 lõikega 1 antakse registripidajale Eelnõus sätestatud nõuete täitmise üle järelevalve teostamise pädevus FI-le. Seletuskirja kohaselt krediiditeabe kui isikuandmete töötlemise õiguspärasuse üle teostab järelevalvet Andmekaitse Inspeksioon ning küberturvalisuse seadusest tulenevate nõuete täitmist kontrolli Riigi Infosüsteemi Amet. Tarbijakaebuste lahendamisel on pädevaks järelevalveasutuseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Palume kontrollida ja vajadusel täiendada Eelnõud selliselt, et siseriiklikult oleks tagatud teabevahetuse regulatsioon nimetatud asutuste vahel.		Arvestatud. FIS § 54 lõiget 4 täiendatakse vastavalt uue punktiga.
3.	Eelnõu § 7 lõike 4 järgi kehtestab krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpsema koosseisu ja registri pidamise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega. Seoses kavandatava määrusega toome välja järgmised tähelepanekud. 1) Krediidiliigid: teeme ettepaneku krediidiliikide määramisel lähtuda Rahandusministri 19. detsembri 2015. a määruse nr 50 „Finantsinspeksioonile esitatavate krediidiandja või -vahendaja ning välisriigi krediidiandja või - vahendaja filiaali aruannete vormid, koostamise metoodika ja esitamise kord“ lisa 3 „Eestis väljastatud tarbijakrediitide käivate aruanne“ punktis 4.1. sätestatud krediidilepingu tüüpide identifikaatoritest, millele lisanduksid detailsema informatsiooni saamiseks õppelaen ja krediitkaart. Krediidiliikidena on asjakohane esitada küllaltki detailne nimekiri, mis annab krediidiandjale võimaluse saada selge ülevaade tarbija olemasolevatest kohustustest. Finantskohustuste hindamisel ei ole krediidiandja jaoks oluline vaid olemasoleva kohustuse suurus, vaid ka krediidiliik. Krediidiliikide loetelus võiks olla kajastatud vähemalt järgmised krediidiliigid: elamukinnisvaraga seotud krediit, sõiduki liising, muu vara liising, vara ost järeelmaksuga, õppelaen, krediitkaart, muu rahaline krediit. 2) Krediidi tagasimaksegraafiku tüübid: seletuskirja kohaselt käsitatakse Eelnõus krediidi tagasimaksegraafiku tüüpidega võrdsete põhiosa		Arvestatud. Ettepanekuid arvestatakse asjakohase ministri määruse kehtestamisel. Seletuskirja vastavalt parandatud.

	<p>tagasimaksetega graafikut ja annuiteetmaksetega graafikut. Teeme ettepaneku graafikute tüüpide nimekirja laiendada ja lähtuda graafikute tüüpide määramisel, näiteks, Eesti Panga presidendi 30.03.2021.a määruse nr 3 „Krediidiasutuse bilansi täiendava aruandluse kehtestamine“ lisas 15 (Kodumajapidamiste muude laenude ja liisingute aruanne) sätestatud laenugraafikute identifikaatoritest. Tagasimaksegraafiku tüüpidena võiks käsitada järgmiseid graafiku tüüpe: annuiteetmaksed, võrdsed põhiosamaksed, osaline amortisatsioon, ühekordne tagasimakse laenuperioodi lõpus, muud tagasimaksed.</p> <p>3) Krediidi intressimäära tüüp: seletuskirja kohaselt võib krediidi intressimäära tüüp olla kas fikseeritud või ujuv. Kuivõrd ujuv intressimäär on kõnekeelne väljend, siis palume eelistatult kasutada sõnastust fikseeritud või fikseerimata intressimäär.</p>	
4.	<p><u>Eelnõu § 8:</u> eelnõus on sätestatud, millal on kohustatud isikul kohustus andmeid registripidajale esitada, kuid ei tule selgelt välja, millal andmete esitamise kohustus lõppeb. Teeme ettepaneku reguleerida ka seda, millal kohustus krediidilepingu kohta andmeid esitada lõppeb.</p> <p>Täiendavalt tuleks Eelnõu teksti täiendada, et sellest selguks, kui kaua päringu tegijatele krediidilepingu kohta andmeid kuvatakse peale lepingu lõppemist. Seda arvestades teeme ettepaneku lisada töödeldavate andmete hulka andmed lepingu lõppemise kohta. Registris võiks nähtuda lepingu lõppemisega seonduv informatsioon, näiteks: (I) lisades kohustusliku lahtrina lepingu staatuse väli, kust nähtuks, kas krediidileping on kehtiv, viivituses, lõppenud, võõrandatud; (II) lisades registrisse lepingu lõppemise väli, mis tuleks täita siis, kui leping lõppeb kohase tasumisega, misjärel süsteem ei näitaks enam päringu tegijale lepingu andmeid.</p>	Arvestatud. Eelnõu § 8 täiendatud uue lõikega (lõige 2).
5.	<p><u>Eelnõu § 9:</u> eelnõu § 9 lõike 3 kohaselt esitatakse avaldus nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks registripidajale või krediidiandjale, kes edastab selle viivitamata registripidajale. Registripidaja on kohustatud viivitamata arvates avalduse saamisest kandma isiku nimekirja või ta sealt kustutama.</p> <p>FI hinnangul tuleks loobuda võimalusest esitada avaldus nimekirja kandmiseks või sealt kustutamiseks krediidiandjale, kes selle registripidajale edasi saadab. Registripidaja on neutraalne kolmas osapool, kes ei ole laenu andmise portsessiga seotud, mistõttu on tagatud, et isikud reaalselt kantakse avalduse esitamise järgselt nimekirja. Sellega oleks välistatud</p>	Arvestatud. Eelnõu § 9 lõiget 3 vastavalt muudetud.

		krediidiandjate, kui huvitatud osapoolte, võimalus mõjutada tarbijaid avalduse esitamise küsimuses. Lubades laenukeelu nimekirja kandmise avaldusi käsitleda ainult neutraalsel ja sõltumatul registril, väheneb huvide konflikti oht, on tagatud erapooletus ja õiglus, tarbijaid on kaitstud võimaliku kuritarvitamise eest, tegemist on läbipaistvama süsteemiga.	
6.	<p><u>Eelnõu § 10:</u> Juhime tähelepanu, et Eelnõu §-s 10 ei ole sätestatud registripidaja õigust avaldada andmeid FI-le. Kui FI teostab järelevalvet registripidaja tegevuse üle, siis FI-le on kindlasti vajalik juurdepääs registri andmetele.</p> <p>Mööname, et FI-l on õigus küsida teavet Eelnõu § 45 lõike 1 punkti 1 alusel registripidaja juhil ja töötajalt, kuid selguse mõttes ja arvestades seda, et krediiditeaberegister sisaldab hulgaliselt isikuandmeid, palume selgelt sätestada Eelnõu §-s 10 registripidaja õigus avaldada andmeid FI-le.</p>	<p>Antud selgitus. FI pädevus ja volitused, sh saada järelevalveliseks tegevuseks andmeid registrist tulenevad eelnõu 4. peatükist. Seetõttu puudub vajadus nimetada Finantsinspeksiooni eelnõu § 10 lõikes 1 sätestatud loetelus.</p>	
7.	<p><u>Eelnõu § 15:</u> Juhime tähelepanu, et Eelnõu § 15 lõike 1 punktis 1 sätestatud viide § 13 lõikele 2 ei pruugi õige olla, sest § 13 lõike 2 kohaselt kooskõlastab registripidaja enne tasude hinnakirja kehtestamist selle valdkonna eest vastutava ministriga.</p>	<p>Arvestatud. Viide kõnesolevale sättele eelnõust välja jäetud.</p>	
8.	<p><u>Eelnõu § 17:</u> palume muuta Eelnõu § 17 lõiget 1 nii nagu see on sätestatud teistes eriseadustes:</p> <p>(1) kes on laitmatu mainega ning kelle tegevus seoses omandamisega vastab registripidaja kindla ja usaldusväärse juhtimise põhimõtetele;</p> <p>(2) kes pärast osaluse omandamist või suurendamist valib, nimetab või määrab registripidaja juhiks üksnes sellise isiku, kes vastab käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud nõuetele;</p> <p>(3) kelle finantsseisund on piisavalt tugev, et tagada registripidaja korrapärane ja usaldusväärne tegevus, ning juriidilise isiku puhul võimaldavad tema raamatupidamise aruanded nende olemasolu korral adekvaatselt hinnata tema finantsseisundit;</p> <p>(4) kes on võimeline tagama, et registripidaja on suuteline järgima käesolevas seaduses sätestatud usaldatavusnõudeid, juriidilise isiku puhul eelkõige nõuet, et konsolideerimisgrupil, mille osaks registripidaja saab, on olemas struktuur, mis võimaldab teostada tõhusat järelevalvet tema üle ning vahetada teavet ja teha koostööd pädevate järelevalveasutustega;</p> <p>(5) kelle suhtes ei ole põhjendatud kahtlust, et osaluse omandamine on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või et olulise osaluse omandamine suurendab selliseid riske;</p> <p>(6) kelle suhtes ei kohaldata rahvusvahelist sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõu kõnesolevate sätete eeskujuks on võetud KIOS kui kõige asjakohasem ja hilisem finantssektori ettevõtjale nõudeid sätestav seadus.</p>	

	<p>9. Eelnõus on mõnedes olulist osalust puudutavates sätetes viited omandatava äriühingu (registripidaja) osanikele ja osadele, kuigi vastavalt eelnõu § 25 lõikele 1 võib registripidaja tegutseda üksnes aktsiaseltsina. Sellised viited on nt järgmistes Eelnõu sätetes: § 19 lõike 1 punkt 2, § 23 lõiked 3 ja 4 ning § 24 lõige 1.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõus läbivalt viited osanikele ja osadele välja jäetud</p>
	<p>10. <u>Eelnõu § 19:</u> eelnõu § 19 lõike 1 punktis 4 on lause esimeses pooles sätestatud osanikud, aktsionärid ja liikmed, kuid lause teises pooles osanikke enam mainitud ei ole: juriidilisest isikust omandaja osanike, aktsionäride või liikmete nimekiri ning andmed igale aktsionäri või liikmele kuuluvate aktsiate või osa suuruse kohta ja häälte arv.</p> <p>Eelnõu § 19 lõige 1 punkt 18 paneb kohustuse esitada karistusregistri väljavõtte vaid välisriigi kodanikel. See kohustus peab olema kõigil, mitte ainult välisriigi kodanikel. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 19 lõike 1 punktide 3 ja 6 sõnastust järgmiselt:</p> <p>„3) füüsilisest isikust omandaja elulookirjeldus, mis sisaldab omandaja nime, elukohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku ning isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, samuti isiku usaldusvärsust, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid ning väljavõtte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõtte olla vanem kui kolm kuud;</p> <p>6) andmed juriidilisest isikust omandaja juhtorganite liikmete kohta, mis sisaldavad neist igaühe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta ning senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku, samuti nende isikute usaldusvärsust, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid ning väljavõtte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõtte olla vanem kui kolm kuud;“</p> <p>Muudatusest tulenevalt teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 19 lõike 1 punkti 18 eraldi lõikeks.</p>	<p>Antud selgitus. Vastavalt KarRS § 16 lõikele 1 on isikult keelatud nõuda tema kohta registris või registri arhiivis hoitavaid andmeid. FI saab isiku karistatuse kohta andmeid kontrollida karistusregistrisse päringut tehes.</p>
	<p>11. <u>Eelnõu § 28:</u> Teeme ettepaneku kasutada Eelnõu § 28 lõikes 1 sellist sõnade järjestust: „(1) Registripidaja juhatuse või nõukogu liikmeks.../...“.</p>	<p>Arvestatud. Sätte sõnastust vastavalt muudetud.</p>
	<p>12. Eelnõu § 30: Teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 30 lõike 1 punkti 1 sõnastust järgmiselt:</p> <p>„1) ees- ja perekonnanimi, nime muutmise korral varasem nimi ning selle muutmise kuupäev ja põhjus, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, kodakondsus, elukoht, kontaktandmed, haridustee kirjeldus, töö- ja ametikohtade täielik loetelu, andmed ametiaja ja -koha kohta ning juhatuse liikme puhul tema vastutusvaldkonna kirjeldus, samuti tema mainet ja</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Vastavalt KarRS § 16 lõikele 1 on isikult keelatud nõuda tema kohta registris või registri arhiivis hoitavaid andmeid. FI saab isiku karistatuse kohta andmeid kontrollida karistusregistrisse päringut tehes.</p>

	<p>usaldusväärstust ning käesoleva seaduse nõuetele vastavust kinnitavad dokumendid ning väljavõtte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõtte olla vanem kui kolm kuud;“</p> <p>Analoogselt Eelnõu §-le 18 palume lisada lõige välisriigi kodaniku karistusregistri väljavõtte kohta.</p> <p>Teeme ettepaneku kasutada Eelnõu § 30 lõike 1 punktis 3 järgmist sõnade järjestust: „3) andmed võimalike huvide konfliktide /.../.“</p> <p>Palume muuta Eelnõu § 30 lõike 5 sõnastust järgmiselt: „(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed esitatakse Finantsinspektsiooni kinnitatud vormil. Finantsinspektsioon võib nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule täiendavat teavet.“ Selgitame, et juhtide osas tuleb esitada andmed kohasel vormil, siseaudiitorite ja audiitorite osas tehakse vaid teavitus ja lisatakse sellele nõutavad andmed (eraldi vormi ei ole).</p>	Välisriigi kodaniku osas eelnõu § 30 lg 1 lisatud uus punkt 5.
13.	Eelnõu § 37: eelnõu § 37 lõigete 3–6 kohta puuduvad seletuskirjas selgitused	Arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud.
14.	Eelnõu § 39: seletuskirjas on Eelnõu § 39 lõike 2 kohaselt sätestatud, et sätestatakse nõue, mille kohaselt võib registripidaja audiitorettevõtjaks nimetada vaid audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud isiku, kellel peavad olema piisavad teadmised ja kogemused. Seletuskirja mõte ei väljendu Eelnõu praeguses sõnastuses, sellest tulenevalt teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 39 lõiget 2 järgmiselt: „(2) Registripidaja audiitorettevõtjaks võib nimetada audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud isiku, kellel peavad olema piisavad teadmised ja kogemused.“ Näiteks, ka MEARS § 85 lõike 1 kohaselt võib audiitoriks nimetada makseasutuse või e-raha asutuse auditeerimiseks piisavate teadmiste ja kogemustega usaldusväärse isiku.	Arvestatud osaliselt. Eelnõu muudetud seletuskirja sõnastusele vastavaks.
15.	Eelnõu §-id 41 ja 42: Pöörame tähelepanu, et Eelnõu 6. jagu ei reguleeri registripidaja lõpetamist, kuid lõpetamine on jao nimetuses kajastatud. Kui registripidaja lõpetamine ei ole Eelnõu tasandil reguleeritud, siis tuleb see reguleerida registripidajaga sõlmitavas halduslepingus, et see võib toimuda üksnes RM-i loal.	Arvestatud. Eelnõu 6. jao pealkirjast kustutatud sõna „lõpetamine“
16.	Eelnõu § 45: palume lisada Eelnõu § 45 lõikesse 1 FI õigus nõuda aruandeid, tasuta teavet, dokumente ning suulisi või kirjalikke selgitusi järelevalve teostamisel tähtsust omavate asjaolude kohta riigiasutuselt ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuselt sarnaselt teistele finantsvaldkonda reguleerivatele eriseadustele.	Antud selgitus. Kui registripidaja tegevuse iseloomu arvestades peaks olema vajalik saada teavet või dokumente kohaliku omavalitsuse ametiasutuselt, riigiasutuselt

		Samuti palume täiendada Eelnõu § 45 lõike 3 punkti 3 selliselt, et lisaks aktsionärile on FI-l õigus saada teavet ka olulist osalust omavalt isikult. Palume kaaluda ka alternatiivi ja sätestada FI õigust sarnaselt VPTS § 230 ³ lõikele 1 järgmiselt: „(1) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus saada tasuta teavet, dokumente ja selgitusi füüsiliselt ja juriidiliselt isikult, samuti valitsusasutustest ja järelevalveorganitest ning riigi ja kohaliku omavalitsuse andmekogudest.“	või olulist osalust omandavalt isikult, siis saab seda teha § 45 lg 1 punkti 5 alusel.
17.	<u>Eelnõu §-id 52 ja 53</u> : palume üle vaadata Eelnõu § 52 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 sätestatud füüsilise isiku vastutust. Eelnõuga pakutud sõnastuse puhul võib olla praktikas välistatud füüsilise isiku karistamine, kuna vastava rikkumise saab toime panna üksnes registripidaja (juriidiline isik), ehk tekib erisubjektsuse problemaatika. Olukorras, kus füüsiline isik ei vasta süüteokoosseisu erisubjekti tunnustele, ei saa tema tegu olla ka koosseisupärane (vt nt RK 4-17-3766, p 16). Seega palume kaaluda sõnastuse muutmist.		Antud selgitus. Peame füüsilise isiku vastutust sätestava väärtekoosseisu sisaldumist seaduses vajalikuks, et vastutusele võtmise võimatus säiliks.
18.	<u>Eelnõu § 57</u> : Eelnõu § 57 lõigete 2 ja 3 kohaselt on registripidajal kohustus tema tegevusest tulenev vastutus kindlustada, mis peab kehtima terve registriteenuse osutamise kestel ning kindlustusleping tuleb esitada RM-le ja FI-le 10 päeva pärast selle sõlmimist. Palume selguse huvides täpsustada, kas eelnev tähendab, et vastutuskindlustusleping tuleb esitada RM-le ja FI-le hiljemalt 10 päeva pärast registripidajaga halduslepingu sõlmimist. Täiendavalt palume selgitada vastutuskindlustuslepingu sõlmimata või esitamata jätmise tagajärgi. Kas on õige eeldada, et tagajärjeks on Eelnõu § 54 kohaldamine, või kuuluvad siin rakendamisele muud meetmed?		Antud selgitus. Säte eelnõust välja jäetud.
19.	<u>Eelnõu § 63</u> : Juhime tähelepanu, et Eelnõu § 63 lõike 2 alusel jõustuvad Eelnõu §-d 60 – 62 2028. aasta 1. märtsil. Sama paragrahvi seletuskirjas toodu kohaselt: „Lõikes 2 sätestatakse, et KAS ja VÕS muudatused (vastavalt eelnõu §-d 61 ja 62) jõustuvad 01.03.2028.“ Eelnõu teksti kohaselt jõustuvad nii KAVS, KAS kui ka VÕS muudatused 01.03.2028, kuid seletuskirja kohaselt jõustuvad KAVS sätted varem ehk 01.01.2028. Palume ebakõla eemaldada.		Arvestatud. Eelnõu jõustumist reguleerivaid sätteid ja üleminekusätet muudetud. Seletuskirja vastavalt muudetud.
20.	<u>Eelnõu seletuskiri „Seaduse mõjud“ kavandatav meede nr 2</u> : seletuskirja lk 75 kohaselt „hoiu-laenuühistud ei kuulu Finantsinspeksiooni järelevalve alla		Arvestatud. Seletuskirja vastavalt muudetud.

	<p>krediidiandjatena“. Märgime, et selline sõnastus võib olla eksitav, kuna jääb mulje justkui hoiu-laenuühistud ei kuulu Finantsinspektsiooni järelevalve alla üksnes krediidiandjatena, st muus osas kuuluksid.</p> <p>Seletuskirja lk-l 76 on viidatud erandi alusel tegutsevatele krediidiandjatele kui liisingfirmadele. Märgime, et erandi alusel tegutsevad krediidiandjad ei paku kõik liisingulepinguid, mistõttu palume see võimalusel ümber sõnastada, nt „krediidiasutustega seotud krediidiandjad“ või „KAVS § 2 lõike 8 erandi alusel tegutsevad krediidiandjad“.</p>	
21.	<p><u>Eelnõu seletuskiri „Seaduse mõjud“ kavandatav meede nr 3:</u> palume kaaluda eemaldada otseste positiivsete mõjude alt mõjuna „Eraelu puutumatuse riive võib laenu andmise protsessis väheneda“. Krediiditeaberegister on lähtepunktiks andmete kontrollimisel, kuid krediidiandjad on siiski kohustatud kontrollima tarbija rahaliste kohustuste täielikku ulatust, et tarbijad suudaksid tulevasi tagasimakseid hallata. See kohustus ei hõlma ainult finantskohustusi vaid ka sissetulekute, majapidamiskulude ja muude oluliste asjaolude kontrollimist, mis võib mõjutada tarbija suutlikust laen tagasi maksta. Sellist teavet ei kajastata krediiditeabe registris. Krediidiandjal säilib kohustus teha mõistlikke pingutusi, et kontrollida tarbija esitatud teavet, tuginedes mh tarbija arvelduskonto väljavõttele.</p> <p>Kuigi krediiditeabe register annab olulisi ja kasulikke andmeid krediidiandjale tarbija krediidi võimelemisuse hindamiseks ei kao krediidiandja kohustus kontrollida tarbija täielikku majanduslikku olukorda, sh arvelduskonto väljavõttelt, mistõttu eraelu puutumatuse riive ei pruugi ei väheneda.</p> <p>Kaudsemate positiivsete mõjude all on sätestatud, et „/.../ riskid on krediitpakkujate jaoks väiksemad ja võrdsed tingimused info saamiseks kõikidele krediitpakkujatele suurendavad konkurentsi ning seeläbi võiksid alaneda ka tarbijakrediidi intressimäärad (krediidi kulukuse määrad).“ Teeme ettepaneku sulgudes olevat teksti muuta lisades sinna tekstiosa „sealhulgas“, kuivõrd praegusel juhul on intressimäär võrdsustatud krediidi kulukuse määraga.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Seletuskirja täiendatud nii, et päringu tegemine registrisse ei asenda krediitandja hoolsuskohustust krediitvõimelemisuse hindamisel.</p> <p>Kaudsete positiivsete mõjude osas vastavalt muudetud.</p>
22.	<p><u>Eelnõu seletuskiri „Seaduse mõjud“ kavandatav meede nr 4:</u> seletuskirja lk 79 kohaselt on üks järelevalve teostamise vajadus järgmine: registripidaja sisulise funktsionaalsuse tagamine. Järelevalve kontrollib, et registriteenuse kasutajad (krediidiandjad), kellel on kohustus registrit kasutada (andmeid edastada ja pärida), oleksid sellega liidestunud, toimuks õigeaegne korrektsete andmete esitamine ja andmete kasutamine krediidiotsuste</p>	<p>Arvestatud. Lõiku täiendatud lausega „Hoiu-laenuühistud ei ole Finantsinspektsiooni järelevalvesubjektid.“.</p>

	<p>tegemisel. Võttes arvesse, et FI ülesanded registriteenuse kasutajate (krediidiandjate) osas piirduvad KAS-st ning KAVSst tulenevaga, on eelnevalt seletuskirja viidatud tekst eksitav. Märkime, et FI ei teosta järelevalvet hoiu-laenuühistu seadusest tuleneva üle, mistõttu ei ole FI-l võimalik kontrollida hoiu-laenuühistute liidestumist, andmete esitamist ega kasutamist. Palume eelnevalt väljatoodud tekstiosa muuta selliselt, et sellest ei jääks muljet justkui FI kontrolliks kõikide registriteenuse kasutajate tegevust andmete esitamisel ja pärimisel.</p>	
23.	<p>Teeme ettepaneku kaaluda rahandusministri määrusega miinimumnõuete kehtestamist krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele. Tulenevalt KVAS § 49 lõikest 8 võib miinimumnõuded krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtele ning krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele kehtestada valdkonna eest vastutav minister määrusega. Käesoleval hetkel ei ole rahandusministri määrusega miinimumnõudeid suhtarvudele kehtestatud. Krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele miinimumnõuete kehtestamine ja nende jälgimine on vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamise ja krediidi väljastamise seisukohast relevantne.</p> <p>FI on 2021. aastal teinud RM-le ettepaneku vastavalt KAVS § 49 lõikes 8 toodule miinimumnõuded kehtestada. Oleme endiselt arvamusel, et krediidiandjatele miinimumnõuete kehtestamine ja suhtarvude ühtlustamine on oluline ja kasulik vahend tarbija vahetuks krediidivõimelisuse hindamiseks lisandväärtuse andmiseks.</p> <p>Krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtarvule miinimumnõuete kehtestamine on nii tarbijate kui ka krediidiandjate vaatest oluline, kuna see aitab hinnata tarbija finantsseisundit ja suutlikust krediit jätkusuutlikult tagasi maksta. Suhtarv mõõdab tarbija sissetuleku osakaalu, mis kulub finantskohustuste teenindamiseks. Madalam suhtarv tähendab, et tarbijal on muude kulude jaoks rohkem vabu vahendeid, mis omakorda vähendab tõenäosust, et tal tekib raskusi võetava kohustuse tagasimaksmisega. See näitab otseselt, kui suur osa tarbija sissetulekust juba kulub erinevate finantskohustuste täitmiseks ja aitab krediidiandjatel hinnata, kas tarbija suudab täiendavaid kohustusi võtta. Krediidiandjate jaoks on tegemist tõhusa viisiga riskide hindamiseks ja teadlike otsuste tegemiseks krediidi andmise ja nende tingimuste kohta. Tarbijate jaoks on see vahend, mis aitab kaasa tema finantsseisu säilimisele, hoides kohustusi sissetulekuga võrreldes hallatavates piirides. Lõppkokkuvõttes edendab see nii üksikisiku</p>	<p>Antud selgitus. Teema ei ole otseselt seotud käesoleva seadusega ning vajab täiendavat analüüsi, sh huvirühmadega konsulteerimist.</p>

		<p>finantsseisundit kui ka laiemat majanduslikku stabiilsust, vältides liigset võlgnevust ja maksejõuetuse riske.</p> <p>Kuigi suhtarvu kehtestamine on oluline, keskendub see tarbija krediivõimelisuse ühele aspektile – võimele tasuda igakuiseid kohustusi sissetuleku arvelt. Teised tegurid, nagu varasemate kohustuste täitmine, majapidamiskulud, tagatised ja muud sellised näitajad tuleb endiselt arvesse võtta, et teha kõikehõlmav ja seaduse nõudeid arvestav krediidiotsus. Seda arvestades ei tohi miinimumnõuete kehtestamine kaasa tuua kehtivate nõuete, normide ega näitajate asendamist või tühistamist. Vastutustundliku laenamise põhimõtte täitmine ja krediivõimelisuse hindamine eeldab terviklikku ülevaadet tarbija kohta, mis võiks mõjutada tema võimet tasuda võetavat kohustust.</p>	
	24.	Palume lisada Eelnõusse registripidajale üldine kohustus teavitada FI-d (RM-i) kõigist tema tegevust puudutavatest olulistest asjaoludest ja muudatustest.	<p>Antud selgitus. Registripidaja teavitamiskohustus sõtestatakse registripidajaga sõlmitavas halduslepingus</p> <p>Võetud teadmiseks.</p>
Harju maakohus	1.	Esiteks peame oluliseks, et eelnõuga on valitud parim variant võimalikest, st luuakse riiklik andmekogu, millest andmete väljastamine on seadusega selgelt ja ammendavalt reguleeritud ning riigivõimu kontrolli all. Vältimaks maksehäireregistrite mudelit (maksehäireandmeid saavad kõik, kes arvavad endal mingi põhjuse olevat, sh üürileandjad, tööandjad jt), peab isikute ring, kellel on õigus registrist andmeid saada, olema seaduses ammendavalt loetletud ja jääma kitsaks (nagu see on eelnõus).	
	2.	<p>Andmete säilitamise ja krediidiandjatele väljastamise tähtaeg. Eelnõu väljatöötajad selgitasid, et krediidiregistrisse esitatakse andmete muudatusi seni, kuni nõue on loovutatud. Ning et andmeid väljastatakse krediidiandjatele krediidiregistrist kuni 30 päeva peale loovutamist; et peale seda, kui tarbijal on tekkinud maksehäired, on andmete saamise kohaks maksehäireregistrid, mitte krediidiregister (ehk et krediidiregister ei hakka täitma maksehäireregistrite rolli).</p> <p>Juhtisime tähelepanu, et andmete väljastamise tähtaja regulatsioon eelnõus vajab muutmist, sest eelnõu autorite mõte eelnõu tekstist (ega seletuskirjast) välja ei tule. Eelnõu § 10 lg 3 sätestab, et üksnes loovutamise fakti andmeid väljastatakse kuni 30 päeva loovutamise fakti registrisse kandmisest.</p> <p>Krediidiandjate juurdepääsu krediidilepingute andmetele ei saa siduda ka ainult nõude loovutamise faktiga, sest kõikide lepingute puhul nõudeid ei loovutata. Loovutatakse reeglina siis, kui laenuvõtja on jäänud viivitusse. Kui</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 8 ja § 10 vastavalt muudetud</p>

	<p>laenuvõtja tasub kõik lepingust tulenevad kohustused tähtaegselt, lõpeb leping tähtaegselt. Lõppenud lepingute andmed jäävad registrisse eelnõu kohaselt veel kaheks aastaks. Seaduses tuleb seega sätestada, kui kaua on krediidiandjatel juurdepääs sellistele, korraliselt lõppenud lepingute, andmetele.</p> <p>Samuti tuleb arvestada, et lepingust tulenevad nõuded võidakse loovutada nii enne laenu tagastamise lõpptähtaja saabumist kui peale seda. Ehk siis lepingu tähtaja saabumine ei tähenda, et nõuded oleksid täidetud.</p> <p>Eelnõu § 10 lg 2 osas juhime tähelepanu, et praktikas hakkab ilmselt olema nii, et krediidiandja esitab registrisse viivitusse jäämise andmeid mingi ajaperioodi jooksul (st mitte ühekordselt). Tarbijakrediidilepingut ei saa enne üles öelda, kui tarbija pole jäänud viivitusse vähemalt kolme järjestikuse tagasimaksega. Seega valdavalt loovutatakse nõuded ka peale seda, kui tarbija on olnud viivituses vähemalt kolm kuud + üles ütlemisele kulunud aeg (sh täiendav tähtaeg tasumiseks). Selle perioodi jooksul lisandub järjest kohustusi (kuumakseid), mille tähtaeg ületati. Eeltoodut arvestades ei tundu mõistlik siduda § 10 lõikes 2 krediidiandja juurdepääsu andmetele kohustuse täitmise tähtpäevaga. Teisisõnu öeldes tekiks olukord, kus krediidiandja ei näeks, et võlgu on jäänud kolme järjestikuse kuumaksega (sest iga järgneva kuumakse tähtpäevaks on eelmise, viivitusse jäänud kuumakse tähtpäevast möödunud 30 päeva).</p> <p>Sama teemaga seoses juhtisime tähelepanu ka sellele, et lisaks nõude loovutamisele (VÕS § 164) võidakse üle võtta ka kogu leping (VÕS § 179). Eelnõu räägib aga üksnes nõude loovutamisest. Praktikas seni on valdavalt nõudeid loovutatud, ent hilisemat lepingu kujundusõiguse vajadust silmas pidades oleks mõistlikum lepingud üle võtta (sest nõude loovutamise korral loovutatakse üksnes lepingust tulenev nõue, mitte aga näiteks õigus lepingut uuesti üles öelda või tagasimakseid uuesti määrata). Seetõttu võib arvata, et ka praktika selles osas võib muutuda. Üheks võimaluseks oleks seaduses kasutada mõistet nõude omandamine (nt eelnõu § 7 lg 1 p 15: krediidilepingust tuleneva nõude kolmanda isiku poolt omandamise fakt), sest see toimuks nii nõude loovutamise kui lepingu ülevõtmise korral.</p> <p>Täiendamist vajab ka registris andmete säilitamise norm, sest see seob andmete säilitamise tähtaja krediidilepingu lõppemisega. Eelnõu § 7 lg 1 p 5 kohaselt tuleb registrisse kanda küll krediidilepingu tähtaeg, ent praktikas ei</p>	
--	---	--

		lõpe paljud krediidilepingud korraliselt tähtaegselt, vaid ennetähtaegselt erakorraliselt üles ütle misega. Üles ütle misega aja registrisse kandmist aga ette nähtud ei ole. Seetõttu tekib küsimus, kuidas saab registripidaja aru, millal on leping lõppenud. Teeme ettepaneku lisada seadusesse, et registrisse tuleb kanda lisaks krediidilepingu tähtajale ka krediidilepingu ennetähtaegse lõppemise aeg (kaaluda, kas ka alus).	
3.	Isikuandmete vastutav töötaja. Teeme ettepaneku lisada eelnõusse ka selge säte selle kohta, et registrisse kantud andmete vastutav töötaja on Rahandusministeerium. Hetkel on eelnõus kirjas üksnes registri vastutav töötaja, kes aga ei pruugi kokku langeda registrisse kantud andmete vastutava töötajaga. Seda, et Rahandusministeerium on ka isikuandmete vastutav töötaja, on mainitud vaid seletuskirjas. Et luua selgus ja vältida võimalikke vaidlusi selle üle, kes on registrisse kantud andmete vastutav töötaja, olekski mõistlik see seadusesse kirja panna.	Arvestatud. Eelnõu § 6 lõiget 4 vastavalt täiendatud.	
4.	Andmekogu põhimäärus ja selle volitusnorm. Märkime, et eelnõu § 7 lg 4 sisalduv volitusnorm peaks olema täpsem. Väljendit „andmekogu pidamise kord“ kasutab küll ka AvTS § 43 ⁵ , ent see norm ei ole käsitletav volitusnormina, mistõttu sellele ei kehti volitusnormi reeglid.	Arvestatud. Eelnõu § 7 lõiget 4 vastavalt täiendatud.	
5.	Arvestades maksehäireregistrite kogemust, esitatakse suure tõenäosusega registripidajale taotlusi andmete parandamiseks. Kuivõrd aga Rahandusministeeriumil endal andmete õigsuse kontrollimiseks mingeid täiendavaid andmeid ega dokumente ei ole, peab Rahandusministeerium selgelt paika panema, kuidas taolises olukorras protsess käib ning millised kohustused mis tähtaja jooksul on andmete esitajatel. Kuivõrd tegemist on olulise küsimusega, tulekski see reguleerida põhimääruses, mitte üksnes registripidaja sise-eeskirjas, nagu on märgitud eelnõu seletuskirjas.	Arvestatud. Eelnõu § 33 lõikest 4 vastav punkt eelnõust välja jäetud. Andmete parandamisega seonduv reguleeritakse andmekogu põhimääruses (§ 7 lg 4 punkt 2).	
6.	Kohtumisel tegime ettepaneku jätta eelnõu § 57 lõikest 1 välja teine lause, sest ei ole selge, kas tegemist on erinormiga riigivastutuse seaduse suhtes. Samuti on Euroopa Kohus isikuandmete üldmääruse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamise reegleid selgitanud tänaseks juba mitmetes lahendites. Kuivõrd IKÜM reeglid on riigisisese õiguse ees ülimalikud ning IKÜMist võib erandeid teha üksnes niivõrd, kuivõrd IKÜM selleks võimaluse ette näeb, ei ole riigisiseste erinormide loomine selles osas võimalik.	Arvestatud. Eelnõu § 57 eelnõust välja jäetud	
7.	Peame äärmiselt oluliseks, et seletuskirjast ei jääks muljet, et krediidiregister asendab tulevikus vastutustundliku laenamise kohustuse raames konto väljavõtete kogumise täielikult. Krediidiregistri andmed saavad olla aluseks üksnes tarbija olemasolevate finantskohustuste välja selgitamisele, mitte aga muude vastutustundliku laenamise kohustuse raames kontrollitavate asjaolude osas. Näiteks ülalpidamiskohustuse olemasolu ja ulatust, tarbija	Arvestatud. Seletuskirja vastavalt täiendatud.	

		igakuiste majandamiskulude suurust ning eraisikute poolt antud laene ei ole võimalik kontrollida muudest allikatest peale konto väljavõtte. Tihti nähtub konto väljavõtetest, et tarbijad on lisaks krediidiandjatelt võetud laenudele võtnud laene ka teistelt (tihti paljudelt erinevatel) eraisikutelt. Kui tarbija võtab pidevalt tarbimislaene (mille hulk kasvab), ent igakuised muud kulutused ei kahane ning sissetulek ei kasva, on selge, et tarbija lõpetab võlgades. Tarbimisharjumused ja igakuiste kulutuste dünaamika on seetõttu olulised vastutustundliku laenamise täitmiseks. Teoreetilise mudeli kohaldamine, kus tarbija igakuisest sissetulekust lahutatakse igakuine tagasimaksete summa ning elatusmiinimum, ongi võimaldanud laenu saada paljudel tarbijatel, kes enda finantskäitumist reguleerida ei oska või kes oma olukorras muud lahendust kui laenuvõtmine ei näe. Seetõttu rõhutame, et ka peale krediidiregistri valmissaamist on jätkuvalt oluline rakendada vastutustundliku laenamise kohustust sisuliselt, selle eesmärgist lähtudes, mitte üksnes teoreetilistele arvestustele tuginedes. Ning selleks on, sõltuvalt tarbijast, jätkuvalt vajalik ka konto väljavõtete kogumine ning sisuline analüüsimine.	
	8.	Soovime eriti rõhutada, et niivõrd sensitiivsete andmete kogumise ja töötlemisel tuleb tagada, et seadusega peab olema selgelt ja arusaadavalt reguleeritud andmete säilitamise ja juurdepääsu tähtsused.	Võetud teadmiseks. Andmete säilitamise tähtsused on reguleeritud eelnõu §-s 11 ja § 43 lõikes 5.
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda	1.	Teeme ettepaneku täiendada eelnõu § 13 lõikes 6 esitatud loetelu isikutest, kelle tehtud päringu eest tasu ei võeta, kohtutäituri, pankrotihalduri ja usaldusisikuga. Täitemenetluse seadustiku § 26 lg 4 alusel on kohtutäituri õigus täitmisele esitatud täitedokumendi alusel nõuda riigi andmekogu vastutavalt töötlejalt andmeid võlgnikule kuuluva vara ning sellel lasuvate kohustuste kohta. Samuti on kohtutäituri ametiülesandeks pärandvara inventuuri käigus kontrollida pärija esitatud andmeid pärandvara ja pärandvaraga seotud kohustuste kohta (justiitsministri 15.12.2009 määruse nr 42 „Kohtutäiturimäärustik“ § 262 lg 1 p 2). Füüsilise isiku maksejõuetuse seaduse § 53 lg 1 kohaselt on usaldusisiku ülesandeks muuhulgas välja selgitada võlgniku varad ja kohustused ning teavitada kohut ja võlausaldajaid erapooletult ning asjatundlikult võlgniku majanduslikust olukorrast. Usaldusisikul ja pankrotihalduril on pankrotiseaduse § 22 lg 3 p 4 kohaselt õigus saada riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuselt ning krediidasutuselt, samuti muult isikult teavet ja dokumente, mis on vajalikud võlgniku varalise seisundi väljaselgitamiseks. Need vabade õiguskutsete pidajad on peale kohtutäituri sätestatud ka eelnõu § 10 lg 1 punktides 6, 7 ja 8, kuid § 10 lg 1 sätestab, et registripidajal on neile krediiditeaberegistris sisalduvate andmete avaldamise õigus, mitte	Arvestatud. Eelnõu § 13 lõiget 6 vastavalt muudetud.

		<p>kohustus. Seega jääb praeguses sõnastuses olevast eelnõust mulje, justkui võib andmete eest küsida tasu juhtudel, mis ei ole loetletud eelnõu § 13 lõikes 6. Peame vajalikuks, et eelnõu § 10 lg-s 1 oleks eraldi punktina sätestatud ka kohtutäitur täitemenetluse seadustikus sätestatud ülesannete täitmiseks. Kohtutäituril on eelnõu § 7 lõikes 1 loetletud andmeid oma ülesannete täitmiseks vajalik töödelda näiteks võlgniku vara arestimisel või enampakkumisele panemisel selle hinna määramiseks (hüpoteegi jäägi teada saamiseks). Kõikide vabade õiguskutsete tegevuskulud nõutakse valdaval juhul sisse võlgnikult või pärandvara inventuuri korral pärijalt ning kulude hüvitamine ei ole tagatud. Olukorras, kus kohtutäitur peab pärandavara inventuuri läbi viima, ei ole õiguspärane jätta päringutega seotud kulude kandmine tema vastutusele. Sageli kulusid ei hüvitatagi. Seetõttu ei ole põhjendatud nõuda kohtutäiturilt, usaldusisikult ega pankrotihaldurilt tasu registriteenuste eest.</p>	
	2.	<p>Eelnõu § 6 lg 2 sätestab, registri andmevahetust ei korraldata riigi infosüsteemi andmevahetuskähi kaudu. Palume eelnõu seletuskirjas selgitada eelnõu koostaja ettekujutust, kuidas hakkab register andmeid väljastama</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja muudetud.</p> <p>X-tee kasutamine ei ole välistatud, kuid sõltuvalt registrivajadustest võib andmevahetust korraldada ka muu samaväärse turvalisustasemega platvormi kaudu.</p>
Krediidiandjate Liit	1.	<p><u>Eelnõu § 7 lõige 4:</u> kavandatava volitusnormi kohta on öeldud eelnõu seletuskirjas, et rahandusministri määruses sätestatakse ka registri pidamisega seonduvad korralduslikud küsimused (nt teenusetaseme kokkuleppe sõlmimine registripidaja ja krediiteabe andja vahel). EKALi hinnangul on kindlasti vajalik, et:</p> <p>1) volitusnormis viidatud ministri määrus kehtestatakse piisava ajavaruga, võimaldamaks seaduse rakendajatel sellega aegsasti tutvuda ja vajadusel oma tegevusi kohendada;</p> <p>2) seletuskirjas viidatud teenusetaseme kokkuleppe põhitingimused sisalduksid juba ministri määruses (või selle lisas). Sellisel juhul on registripidaja ja krediiteabe andjate vahel sõlmitavate kokkulepete tingimused olulises ulatuses ette prognoositavad, mis hõlbustaks krediiteaberegistri kiiremat ja laialdasemat kasutuselevõttu. EKALi liikmete jaoks on oluline, et krediiteaberegistrile ligipääsu saamine toimuks võrdsetel, ühetaolistel ja läbipaistvatel alustel ega takerduks ajamahukatesse lepingueelsetesse läbirääkimistesse, kus osapooltel võivad olla erinevad arusaamad, ootused ja (üllatus)tingimused.</p>	<p>Arvestatud.</p>

	<p>2. <u>Eelnõu § 8 lõige 1</u>: tegemist saab olema suhteliselt suuremahuliste andmete edastamisega, kuna hõlmab endas ka krediidi jäägi, lepingu muudatuste jms sellise teabe edastamist. Seega oleks parem, kui turuosalisel teaksid täpselt, mis ajaperioodil selline teabe edastus aset leiab. EKALi liikmete hinnangul võiks see toimuda ilmselt öösel, et infosüsteemid sellega ka toime tuleksid ja päevased muudatused oleksid sisse arvestatud.</p> <p>Eelnõu või sellega hiljem kaasnev ministri määrus peaks käsitlema ka olukordi, kui andmed osutavad registris ebaõigeks/ebatäpseks. Mis protsessi peaks järgima ebaõigete andmete edastamise korral, kuidas toimub nende kustutamine jne. Nt krediidiandja X sisestab andmed isik A kohta, kuid need osutavad valeks. Krediidiandja Y teeb valede andmete pinnalt otsuse. Vea selgumisel, kuidas X parandab andmed? Kuidas Y saab aru andmete parandamisest? Kuidas andmete parandamine peaks välja nägema - kas on võimalik ad hoc midagi muuta või see läheb automaatselt süsteemi muudatusega ükskord ööpäevas?</p>	<p>Arvestatud. Andmete registrisse edastamisega seonduv ja andmete parandamise kord sisaldub eelnõu § 7 lõike 4 kehtestatavas andmekogu põhimääruses.</p>
	<p>3. <u>Eelnõu § 9 lõige 2</u>: EKALi hinnangul on sellise nimekirja loomine ülimalt tervitatav, aga samas tuleks vältida nimekirja demoniseerimist ehk see nimekiri ei peaks olema loodud tööriistana vaid "laenusõltlaste" jaoks (nagu viidatud eelnõu seletuskirjas). Sellesse nimekirja kuulumine võiks olla kasulik ka neile, kel puudub ettenähtavas tulevikus krediidivajadus, kuid kes soovivad end kindlustada võimalike finantspuudustega kaasnevate riskide eest. Samuti võiks nimekirja kandmisest olla huvitatud isik, kelle arusaamisvõimes toimuvad perioodilised muudatused, kuid kellele ei ole (veel) seatud eestkostet. Viimasel juhul aitaks nimekiri ennetada tahteavalduse kehtivusega seonduvaid juriidilisi küsimusi ja vaidlusi.</p> <p>Olemuslikult sarnaneks krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiri Eestis juba kehtivale hasartmängu mängimise piirangutega isikute nimekirjale. Sellest tulenevalt soovib EKAL rakendada mõlemale piirangute registrile sarnaseid toimimisprintsiipe (nt minimaalselt 6-kuune nimekirjas viibimise tähtaeg ning loogika, mille kohaselt peab isik ise valima tähtaja, mille möödumisel saab ta taotleda enda nimekirjast kustutamist).</p>	<p>Arvestatud. Laenukeelu nimekirja kandmise juhtusid ei ole piiritletud, nimekirja saab end kanda tarbija kes peab seda mistahes põhjustel vajalikuks.</p> <p>Eelnõu § 9 lõiget 2 muudetud: tarbijal on õigus teha nimekirjast eemaldamise avaldus kuue kuu möödumisel.</p>
	<p>4. <u>Eelnõu § 9 lõige 3</u>: sellise nimekirja pidamise vältimatuks eelduseks on selge reglement ning informatsiooni täpne korrashoid. Nimekirja kandmisest ja kustutamisest peavad säilima logid, mis võimaldavad vajadusel tõestada, kas laenulepingu sõlminud isik oli vastaval ajahetkel nimekirjas või mitte. Kui laenuleping sõlmitakse nimekirjas oleva isikuga registripidaja süül (tehnilised tõrked vms), siis peaks seadus määratlema selge vastutuse registripidajale.</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõu § 11 lõike 2 kohaselt säilitatakse andmeid isiku nimekirja kandmise ja sealt eemaldamise kohta kaks aastat isiku nimekirjast eemaldamisest arvates. Eelnõu kohustab registripidajat pidma ka logisid (§ 9 lõige 6). Nii on tagatud</p>

			<p>kontrollivõimalus isiku nimekirja kandmise või sealt eemaldamisega seotud asjaolude kohta.</p> <p>Määruses nähakse ette sätted, mis reguleerivad toimimist registriteenuse tõrgete korral.</p>
Statistikaamet		<p>Selgitame, et riikliku statistika seaduse § 29 lõike 1 kohaselt kasutab riikliku statistika tegija statistikatöö tegemisel eelkõige andmekogudesse kogutud andmeid ning § 28 lõike 4 kohaselt esitavad andmekogude vastutavad töötlejad riikliku statistika tegija nõudmisel andmekogudesse kogutud statistikatöödeks vajalikud andmed. Selline juba riigi poolt kogutud andmete kasutamise põhimõte on mõistlik ning kooskõlas nii andmete ühekordse küsimise, kui ka halduskoormuse ja vastamiskoormuse (sh aruandluskohustuse) vähendamise vajadusega ning sellest peaks lähtuma kõigi andmekogude puhul ning põhimõtteliselt ka eravalduses olevate andmekogumike puhul. Vastupidine lahendus tingib andmete nn topelt küsimise vajaduse, mida ei saa mõistlikuks pidada.</p> <p>Riikliku statistika seaduse kohaselt on riikliku statistika tegijateks Statistikaamet ja Eesti Pank. Selgitame riikliku statistika tegijana, et krediitideabegistris töödeldavad andmed on riikliku statistika seaduse § 29 lõike 1 kohaselt sellised andmed, mille alusel on võimalik teha riikliku statistika kvaliteedikriteeriumidele vastavat statistikatööd ning nende andmetele kohaldub nii samast sätestest tulenev riikliku statistika tegija kohustus kasutada ennekõike juba andmekogudesse kogutud andmeid kui ka § 28 lõikest 4 tulenev andmekogu vastutava töötleja kohustus esitada riikliku statistika tegija nõudmisel nimetatud andmekogusse kogutud andmeid. Näiteks on rahvastikustatistikaks ja rändestatistikaks vajalikud eelnõu § 7 lõike 1 punktis 2 sätestatud andmed, leibkondade ja elukohtade määramiseks vajalikud § 7 lõike 1 punktis 3 sätestatud andmed, eluruumide statistikaks § 7 lõike 1 punktis 1 sätestatud andmed, heaolu statistikaks (sh tulenevalt Vabariigi Valitsuse korralduse „Statistikaameti 2024.–2028. aastal tehtavate statistikatööde loetelu“ lisa punktist 49 EUROMOD mudel) § 7 lõike 1 punktides 1, 4, 5 ja 6 sätestatud andmed.</p> <p>Kuna eelnõu §-s 10 ei ole andmete avaldamise juures sätestatud riikliku statistika tegija õigust saada andmeid ega andmete kasutamist statistikatööks, siis peame õigusselguse huvides vajalikuks lisada</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 10 lõiget 1 täiendatud punktiga 9 järgmises sõnastuses: „riikliku statistika tegijale riikliku statistika seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks statistikatöö tegemisel“.</p>

		<p>asjakohane säte eelnõusse. Eelnõu täiendamisel võib näiteks võtta eeskuju maksukorralduse seaduse § 29 lõikest 11, kus on vastav säte seadusesse lisatud. Samuti sobitub selline täiendus juba eelnõu § 7 lõikes 1 loetletud asutuste kohta sätestatuga ja ühtib seletuskirjas juba lisatud asutuste kohta antud selgituste ja põhjendustega.</p>	
<p>Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet</p>	<p>1.</p>	<p>Krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) § 62, millega täiendatakse võlaõigusseaduse (VÕS) §-i 403⁴ lõikega 3¹ on esitatud järgmises sõnastuses: „(3¹) Krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollib krediidiandja tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrist. Krediidiandja vabaneb nimetatud kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik“.</p> <p>Krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu seletuskirja (edaspidi seletuskiri) kohaselt on regulatsiooni eesmärk tagada krediidivõimelisuse hindamise aluseks olevate andmete usaldusväärsus ja asjakohasus ning seeläbi tugevdada tarbija krediidivõimelisus hindamist ja ennetada ülelaenamist. Seletuskirja kohaselt on käesoleval hetkel krediidiandjate kasutuses olevad andmekogud tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks oluliselt piiratud, kuna andmekogud ei võimalda kontrollida tarbija võetud tulevikus realiseeruvaid finantskohustusi piisava täpsusega ning krediidivõimelisuse hindamisel saavad krediidiandjad toetuda eelkõige võlgnevust kajastavale krediidiinfole, mis ei pruugi olla täielik ega täpne. Seega on krediidivõimelisuse hindamiseks loodav register ja selle kasutamise kohustuslikkus vajalik. Planeeritava sätte teise lausega kehtestatakse aga erand, mille kohaselt ei ole krediidiandja kohustatud kontrollima tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeaberegistrist, kui registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik.</p> <p>Kui hetkel kasutuses olevad andmekogud ei võimalda krediidivõimelisuse hindamiseks kontrollida tarbija võetud ja tulevikus realiseeruvaid finantskohustusi piisava täpsusega ning krediiditeaberegistrist andmete kontrollimine aitab ära hoida krediidi väljastamist krediidivõimetutele isikutele, siis on selgusetu, miks tehakse andmete kontrollimise kohustuslikkuse osas erandeid. Kui erandi all on silmas peetud näiteks tehnilist riket, mille tõttu ei ole võimalik registris toiminguid teha, siis on TTJA hinnangul laenu saamise kiirusest olulisem siiski täpse krediidivõimelisuse hindamise tagamine ja tarbijate ülelaenamise olukorda sattumise ennetamine. TTJA teeb käesolevaga ettepaneku erandi vajalikkust</p>	<p>Antud selgitus. Normi mõte on sätestada selgus, et registrisse päringu tegemise kohustust ei ole olukorras, kus eksisteerivad nt tehnilised tõrked. See ei tähenda, et krediidiandja vabaneb kohutusest hinnata tarbija krediidivõimelisust. Registriteenuse tõrgete korral peab krediidiandja vajalikud andmed saama muul moel (tarbija selgitused või temalt täiendavate dokumentide küsimine).</p>

		täiendavalt hinnata ning kaaluda registri kasutamise kohustuslikkust ilma erandi olemasoluta.	
	2.	Eelnõu seletuskirjas on põhjendatud krediiditeaberegistrist andmete saamise suhestumist isikuandmete kaitse üldmäärusega. Samas ei tulenenud eelnõust ega seletuskirjast seda, kas registripäringud liidetakse ka riikliku andmejälgijaga, et tagada isikuandmete läbipaistvus ja pakkuda tarbijatele selget ülevaadet tema andmetega sooritatud toimingutest. Teeme ettepaneku nimetatud liidestuse tegemiseks, kuivõrd see tagab tarbijatele mugava võimaluse oma andmete kasutamise üle ülevaate omamiseks ning suurendab ka usaldusväärust andmekogu suhtes.	Antud selgitus. Andmejälgija tugineb riigi infosüsteemi andmevahetuskihi (X-tee) logidele. Kui andmeedastuseks võetakse kasutusele X-tee, siis on andmejälgija kasutamine võimalik. Muu lahenduse korral tagatakse ülevaade tarbijale registri iseteeninduskeskkonnas.
	3.	Eelnõu § 10 lõikega 1 sätestatakse krediiditeabe jagamise seaduses (KtJS) alused krediiditeaberegistris sisalduvate andmete avaldamiseks. Muu hulgas esineb alus andmete avaldamiseks kohtule, kohtueelse uurimise asutustele ja prokuratuurile ning julgeolekuasutustele (§ 10 lõige 1 punktid 3-6). Seletuskirja kohaselt võivad krediiditeaberegistris sisalduvad andmed olla vajalikud nende asutuste ülesannete täitmisel ning asutus peab oma taotlust registrist andmete saamiseks konkreetselt põhjendama. Seletuskiri lisab, et lisaks KtJS § 10 lõikes 1 loetletud juhtudele peab registripidaja registris sisalduvaid andmeid avaldama ka järelevalve teostamiseks asutustele, kelle pädevus ja volitused tulenevad asjakohasest seadusest. Seletuskirjas on selliste pädevate asutustena välja toodud Finantsinspeksioon, Andmekaitse Inspeksioon ja Riigi Infosüsteemide Amet. Selgitame, et TTJA teostab tarbijakaitseseaduse (TKS) § 21 lõike 2 punkti 1 kohaselt ja sellest tulenevalt ka võlaõigusseadusest (VÕS) tulenevate tarbija õiguste kaitseks sätestatud nõuete alusel riiklikku järelevalvet. TTJA järelevalvepädevuste hulka kuulub muu hulgas krediidiandjate kauplemisvõtete ning vastutustundliku laenamise põhimõtte (vastavalt VÕS §-le 403 ⁴ , mis hõlmab krediidivõimelisuse hindamist) rakendamise üle järelevalve teostamine. Leiame, et ka TTJA-l võib esineda vajadus registriandmete saamiseks selleks, et kontrollida, kas krediidiandja on oma kohustusi krediidivõimelisuse hindamisel järginud. TTJA-l on TKS § 62 lõike 1 kohaselt õigus kasutada järelevalve teostamiseks muu hulgas korrakaitseaduse §-is 30 ette nähtud erimeedet küsitlemiseks ja dokumentide nõudmiseks. Seega leiame, et lisaks seletuskirjas mainitud järelevalveasutustele on TTJA-l seadusest tulenev alus põhjendatud vajadusel krediiditeaberegistrist andmete saamiseks. Registripidaja selguse mõttes teeme ettepaneku kaaluda TTJA nimetamist võimaliku pädeva järelevalveasutusena. Lisaks tasub arvestada, et vastutustundliku laenamise	Arvestatud. Eelnõu § 10 lõiget 1 täiendatud vastavalt punktiga 10.

		põhimõtte rakendamata jätmine on TKS § 71 kohaselt väärteokorras karistatav ning väärteo kohtuväliseks menetlejaks on TKS § 75 lõige 3 alusel TTJA. Kuivõrd selliste andmete saamine võib olla lisaks kriminaalmenetlusele ja järelevalvemenetlusele vajalik ka väärteomenetluse (nt TKS § 71 kohase väärteo puhul) lahendamiseks, siis teeme ettepaneku ka see välja tuua (arvestades muu hulgas väärteomenetluse seadustiku § 31 lõikega 2).	
	4.	TTJA hinnangul vajaks seletuskirja leheküljel 11 toodud kirjeldus täpsustamist. Seletuskirjas on välja toodud järgnev: „Ülelaenamine mõjutab ka finantssektori usaldusväärset. Kui süsteem on läbipaistev ja kontrollitud, suurendab see ka tarbijate usaldust ja soovi võtta laenu. Usaldusväärsus aitab vähendada riske, soodustab tarbimist ja toetab seeläbi pikaajalist majandusarengut. Võlgnike suur hulk toob endaga aga kaasa usalduse languse krediidiandjate tegevuse vastu“. Krediidilepingu puhul on paratamatult tegu võlasuhtega ning tarbijakrediiti võtnud tarbija on selles pooles võlgnikuks. Kirjelduse esimeses osas tuuakse välja, et usaldusväärsus soodustab tarbimist ja tarbijate soovi võtta laenu. Samas toob kõnealuse kirjelduse teine pool välja, et võlgnike (st tarbijate, kes on tarbijakrediidilepingud sõlminud) suur hulk toob kaasa usalduse languse. Seega esineb kirjelduses mõningane vastuolu. Teeme ettepaneku täpsustada seda, kas võlgnike all peeti silmas ülelaenamise tõttu laenuorjusesse sattunud isikuid või muul viisil täiendada kõnealust kirjeldust selliselt, et selle eesmärk oleks paremini mõistetav.	Arvestatud. Seletuskirja vastavalt muudetud,
Tartu maakohus	1.	Tartu Maakohus peab krediiditeabe jagamise seaduse (KTJS) kehtestamist üldjoontes vajalikuks, kuid leiab, et eelnõuga ei lahendata seadusega püstitatud eesmärki. Samuti võib sellise seaduse kehtestamine luua võimaluse loodavas krediiditeaberegistris sisalduma hakkava info kontrollimatu jagamise tõttu põhjendamatult füüsilistest isikutest laenusaaajate põhiõiguste ja -vabaduste riive olukorra. Seaduse esmase eesmärgina nähakse vastutustundlikule laenamisele ja laenuvõtmisele kaasaaitamist, tagades seeläbi teabe kättesaadavust krediidivõimelisuse hindamiseks. Seaduse § 10 määratleb isikud, kellele ja milleks on krediiditeaberegistripidajal õigus avaldada krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid. Kuigi sätte sõnastusest tuleneb registripidaja õigus andmeid avaldada, siis näiteks ühtlasi täiendatava võlaõigusseaduse § 403 ⁴ lg 3 ¹	Antud selgitus. Valitud lahenduse proportsionaalsust on põhjendatud seletuskirjas (lk 16 jj).

		<p>kaudu ja kontekstis luuakse sellega registripidajale kohustus andmete avaldamiseks ning krediidiandjatele kohustus andmete küsimiseks.</p> <p>Tartu Maakohus leiab, et krediiditeabe sellisel kujul ja ulatuses jagamine kõigi krediidisaaajate kohta on põhjendamatult ja riivab liigselt krediidisaaajate põhiõigusi ja -vabadusi teda puudutavate andmete avaldamise kaudu. Lahenduseks võiks olla regulatsioon, et registris sisalduva info jagamine võiks olla lubatav üksnes andmesubjekti isiklikul nõusolekul, nõusoleku puudumisel oleks isikule täiendava krediidi andmine takistatud või keelatud</p>	
	2.	<p>Krediiditeaberegistri sellisel kujul loomine väljastatavate tarbijakrediitide odavnemist ei toeta, vaid vastupidi kallinemist. Loodava registri pidamist planeeritakse hakata finantseerima registripidaja poolt krediidiandjalt ja teistelt asjassepuutuvatelt isikutelt kogutava tasu arvelt. Seaduse eelnõu seletuskirja järgi täidetakse krediiditeaberegistri pidamisega avalikku ülesannet, kuid sellega seotud kulude kandmine pannakse põhjendamatult eraõiguslike isikute kanda. Kuivõrd sellist tasu peavad hakkama maksuma krediidiandjad, mitte ei pea registri pidamisega seotud kulusid katma riik, siis toob see paratamatult kaasa väljastatavate tarbijakrediitide kallinemise. See omakorda muudab, aga eraisikutest laenuvõtjate majandusliku olukorra veelgi raskemaks mitte ei paranda seda.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Seletuskirja mõjude osa vastavalt täiendatud</p>
	3.	<p>Teisalt ei lahenda kavandatav seadus siiski probleemi selles osas, et laenu andmine ja võtmine oleks tõepoolest vastutustundlik. Üksnes krediidiandjate ja -vahendajate seaduse täiendamine §-ga 50² (keeld sõlmida krediidilepingut KTJS §-s 9 nimetatud krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekirja kantud isikutega) ja võlaõigusseaduse § 403⁴ täiendamine lõikega 3¹ (krediidiandja kohustus kontrollida tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeaberegistrist) seda probleemi ei lahenda. Kehtestatakse küll eelnimetatud keeld ja kontrollkohustus, kuid ei sätestata tingimusi saadava teabe hindamiseks.</p> <p>Tartu Maakohus leiab, et vastutustundliku laenamise põhimõtte reaalseks rakendamiseks ei piisa üksnes krediiditeabe registrist andmete küsimisest, vaid saadava teabe kasutamise jaoks tuleks kehtestada ka täiendavad kriteeriumid, mis välistaksid täiendava laenu andmise makseviivituses või võlgnevuses isikutele. Täiendava krediidi andmine peaks olema keelatud isikutele, kes on krediiditeaberegistri andmete järgi enda rahaliste kohustuste täitmisel võlgnevuses.</p>	<p>Antud selgitus. Krediiditeaberegister koondab endas peamiselt tarbija võetud finantskohustuste hulka, mis on oluline teave krediidiandja jaoks tarbija kredidivõimelisuse hindamisel. Seda, kas ja millises ulatuses finantskohustuste hulk ning teave kohustuste täitmisega viivitamise kohta mõjutab kredidivõimelisust, on krediidiandja otsustada. Seadusega ei saa anda nimetatud teabele ettemääratud jõudu.</p>

		Võlaõigusseaduse §-i 403 ⁴ kavandatakse küll täiendada lõikega 3 ¹ , kuid see loob üksnes täiendava kohustuse vastutustundliku laenamise põhimõtte täitmiseks, mitte ei sätesta keeldu tarbijakrediidi andmiseks, kui tarbija on krediitideaberegistri andmete järgi teisele krediidiandjale juba võlgnevuses. Isegi, kui sellist keeldu ei kehtestata absoluutselt, siis peaksid olema vähemalt sätestatud kriteeriumid, mis tingimustel on võlgnikust tarbijakrediidisaaajale täiendava laenu andmine keelatud, tuues ühtlasi kaasa sellise lepingu tühisuse.	
	4.	Ainult krediidiandjate ja -vahendajate seaduse muutmine muu hulgas selles osas, et seadust täiendatakse §-dega 50 ² ja 100 ¹ on poolik probleemi lahendamine KTJS §-is 9 nimetatud nimekirja kantud isikute osas. Esiteks ei täiendata krediitiasutuste seadust analoogsete sätetega ja teiseks ei kehtestata täiendavaid nõudeid ning piiranguid KTJS § 10 lg 1 p-s 1 loetlemata laenuandjate suhtes. Tarbijatest füüsilistele isikutele ei anna laenu mitte ainult krediidiandjad, -vahendajad, krediitiasutused ja hoiu-laenuühistud, vaid ka nt eraisikud ja pandimajad. Kui laenuandmine ei saa ühtlasi olema täiendavalt piiratud näiteks litsentseerimise kaudu, siis toob pelgalt krediitideaberegistri loomine kaasa KTJS § 10 lg 1 p-s 1 loetlemata isikute kaudu ja poolt laenuandmise (nõ musta laenu andmise) mahu suurenemise, mis ei aita kaasa vastutustundliku laenamise ja laenuvõtmise põhimõtte rakendamisele.	Arvestatud. Laenulepingu sõlmimise keeld sätestatakse ka HLÜS-is (§ 60), vastutus selle keelu rikkumise eest nähakse ette ka KAS-is. KAVS §-s 50 ² sätestatud regulatsioon kohaldub KAS § 83 lõike 3 ¹ alusel, seetõttu puudub vajadus sätestada laenukeeld KAS-is.
Tartu Ülikool	1.	<u>Eelnõu § 2:</u> Andmekogude hulka, mis on tarbija krediitvõimelisuse hindamise aluseks juba täna kehtiva õiguse raames, kuulub erasektori poolt peetav maksehäirete register. Lähtudes põhiseaduse õiguselguse põhimõttest, samuti IKÜM isikuandmete minimaalsuse ja eesmärgipärasuse printsiipidest ning arvestades andmete ühekordse kogumise põhimõttega, ei tohiks käesoleva seaduseelnõuga loodav register dubleerida maksehäirete avaldamist. Sellest lähtuvalt keskendub ka seaduseelnõu seletuskirja proportsionaalsuse analüüs nn positiivse krediitiregistri pidamise analüüsile. Negatiivset infot ehk andmeid tarbija võlgnevuste kohta jäävad elnõu seletuskirja kohaselt kajastama maksehäirete registrid. Ka seetõttu, et selliste andmete kajastamine kujutab endast eraelu intensiivsemat riivet kui informatsioon isiku poolt võetud (positiivsete) laenukohustuste kohta, ei ole käesoleva seadusemuudatuse raames kehtestatava positiivse krediitiregistri raames asjakohane kajastada tarbija võlgnevusi. Käsitleme antud küsimust pikemalt ka allpool elnõu KtJS § 10 kontekstis.	Antud selgitus. Tarbija kohustuse täitmisega viivitamise andmed on krediitvõimelisuse hindamisel olulise kaaluga andmed mitte üksnes IKS § 10 lg 2 punktis 4 sätestatud tähtaja möödumisel, vaid ka enne seda. See võimaldab krediidiandjal paremini hinnata tarbija maksekäitumist ja sellest tulenevaid riske ning teha teadlikum otsus. Kõnesolevate andmete registris sisaldumise vajalikkust on jaatanud ka Justiitsministeerium kui isikuandmete kaitse ja tarbijakrediidiga seotud regulatsioonide eest vastutav ministeerium. Küsimus taandub peamiselt sellele, millise aja möödumisel kohustuse täitmise viivitamisest on põhjendatud registris

			andmete kuvamine. Eelnõus on peetud põhjendatuks võimaldada juurdepääs nendele andmetele 14 päeva möödumisel kohustuse täitmise tähtpäevast arvates. See on piisav aeg, mille jooksul on krediidiandja eelduslikult ka tarbijale kohustuse täitmist meelde tuletanud ja tarbijal on võimalik võlgnevus likvideerida.
2.	<u>Eelnõu §-d 3 ja 5:</u> - Kas sättes on silmas peetud tarbijakrediidilepingut VÕS § 402 tähenduses, sh arvestades sättes nimetatud välistusi? Juhime tähelepanu, et krediidileping on VÕS § 401 tasuline leping, aga tarbijakrediidileping võib Riigikohtu seisukoha ja uue tarbijakrediidi direktiivi kohaselt olla ka tasuta ehk krediidi tasumise kohustuseta leping. - Vähemalt esmapilgul tekib vastuolu VÕS-i ja avalikõiguslike regulatsioonide vahel. Eelnõu KtJS § 5 kohaselt on krediiditeabe andmise kohustus ning KtJS § 10 lg 1 kohaselt teabe saamise õigus majandus- või kutsetegevuses tegutsevatel krediidiandjatel, samas krediiditeabe registri kontrollimise kohustust eelnõu §-s 62 ettenägev VÕS § § 403 ⁴ lg 3 ¹ kohaldub kõikidele tarbijakrediidilepingutele, sh juhtudele, kui tarbijale annab krediiti isik, kes teeb seda väljaspool oma peamist majandus- või kutsetegevust. Näide: Kui Eesti Energia sõlmib tarbijaga tasulise maksegraafiku tarbija võlgnevuste ajatamiseks, on tegemist tarbijakrediidilepinguga VÕS § 402 tähenduses ja Eesti Energial on VÕS § 403 ⁴ kohaselt tarbija krediidivõimelisuse hindamise kohustus (sh krediiditeabe registrist krediiditeabe kontrollimise kohustus), küll aga ei teki tal eelnõu kohaselt kohustust krediiditeavet jagada ega ka eelnõu KtJS § 10 lg 1 kohaselt õigust krediiditeavet saada. Kokkuvõttes jääb mulje, et teatud krediidiandjatele pannakse võlaõigusseaduse muudatusega kohustus, mida neil ei ole eelnõu praeguse regulatsiooni kohaselt võimalik täita.	Antud selgitus. Tõstatud küsimused kuuluvad CCD2 ülevõtmisega lahendatavate teemade alla. CCD2 ülevõtmise menetluse käigus hinnatakse ka KTS muutmise vajadust. Eelnõu eesmärk on kohustada krediidasutusi ja krediidiandjaid andmeid küsima ja andmeid andma krediiditeabe registrisse. Kuigi ka mitmed teised ettevõtjad sõlmivad tarbijakrediidilepinguid ja sellest tulenevalt hindavad tarbija krediidivõimelisust, siis eelnõu eesmärk ei ole olnud selliseid ettevõtjaid eelnõu kohaldamisalasse kaasata.	
3.	<u>Eelnõu § 6 lõige 4:</u> eelnõu kohaselt on krediiditeaberegistri vastutav töötleja Rahandusministeerium, volitatud töötleja on registripidaja. Samas tuleb silmas pidada, et lähtuvalt EL kohtupraktikast, tuleb vastutava ja volitatud töötleja määramise otsustamisel vaadelda iga üksikjuhtumi faktilisi elemente ja asjaolusid, st hinnata tuleb reaalselt olukorda. Eelnõu KtJS § 33 lg 2 p 4 kohaselt antakse registripidajale ainuõigus määrata oma sise-eeskirjadega kindlaks tarbijast krediidisaaaja isikuandmete töötlemise kord ning Rahandusministeeriumi kui vastutav töötleja juhiseid selles osas eelnõust ei nähtu. Juhime tähelepanu, et sellise lahenduse puhul on suur tõenäosus, et	Arvestatud. Eelnõu § 33 lg 2 punkt 4 eelnõust välja jäetud.	

		kohus loeb registripidaja mitte volitatud, vaid kaasvastutavaks töötlejaks IKÜMi tähenduses. IKÜM art. 29 lg 3 lit a kohaselt töötleb volitatud töötleja isikuandmeid ainult vastutava töötleja dokumenteeritud juhiste alusel, mitte ei määra ise kindlaks nende töötlemise korda.	
	4.	<p>Vastutava töötleja osas märgime samuti, et vastutav töötleja vastutab mh IKÜMist tulenevate andmekaitsepõhimõtete järgimise ja andmesubjektide teavitamise eest. Hetkel jääb mõneti ebaselgeks, mil moel on Rahandusministeeriumil kui vastutaval töötlejal kavas tagada andmesubjekti IKÜM artiklitele 12-14 kohane informeeritus.</p> <p>Samuti vajaks eelnõus adresseerimist küsimus, kuidas ja kelle poole pöördudes saab andmesubjekt teostada oma õigusi (nt õigus nõuda ebaõigete andmete parandamist või kustutamist). On selge, et lõppastmes jääb selle eest vastutama Rahandusministeerium kui vastutav töötleja. Eelnõu KtJS § 33 lg 2 p 4 kohaselt aga antakse registripidajale ainuõigus määrata oma sise-eeskirjadega kindlaks mh tarbija pöördumise lahendamine ja pöördumise säilitamise tähtaeg.</p> <p>Samuti ei nähtu eelnõust, kas ja kuidas saab Rahandusministeeriumi ja registripidaja vahel sõlmitud IKÜM art. 28 lg-s 3 ettenähtud leping (eelnõu KtJS § 12 lg 5 seda ei kajasta) ning kas vastutava töötleja poolt kohustusliku andmekaitse mõjuhinnangu koostamine (IKÜM art. 39) ning volitatud töötleja auditeerimine (hindamaks isikuandmete kaitse nõuete täitmist) jääb Rahandusministeeriumi või eelnõu KtJS §-de 43 jj kohaselt järelevalvet teostava Finantsinspektsiooni ülesandeks. Samuti võiks eelnõu seletuskirjas kajastuda, kas vastaval asutusel on olemas selleks vajalik andmekaitsealane kompetents.</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus. Eelnõu § 33 lg 2 punkt 4 eelnõust välja jäetud.</p> <p>IKÜM art 28 lõikes 3 viidatud küsimused lahendatakse samaaegselt haldusülesande üleandmiseks sõlmitavas lepingus.</p> <p>Finantsinspektsiooni ja Andmekaitseinspektsiooni pädevused määratletakse eelnõu § 43 lõigetes 1 ja 2. Rahandusministeeriumi pädevus kontrollida isikuandmete töötlemise õiguspärasust tuleneb registripidajaga sõlmitud lepingust.</p>
	5.	Nagu ülalpool välja toodud, teeme ettepaneku säilitada registril vaid positiivse krediidiregistri iseloom ja jätta maksehäirete kajastamise ülesanne üksnes maksehäireregistritele. Me ei näe vajadust anda loodavale registrile osaliselt ka negatiivse krediidiregistri tähendus, eriti olukorras, kus turul jäävad tegutsema negatiivset informatsiooni kajastavad maksehäireregistrid. Lisaks tekiks kuni 30 päevaste maksehäirete kajastamise korral ka vastuolu IKS § lg 2 p-ga 4, mis lubab maksehäirete avalikustamist vaid eeldusel, et maksega on viivitatud vähemalt 30 päeva. Seega ei oleks krediiditeabe jagamise registris selliste tarbija makseviivitust kajastavate isikuandmete avalikustamiseks õiguslikku alust ning isegi, kui vastav alus Eesti õiguses ette näha, oleks see väga suure tõenäosusega vastuolus IKÜM art 6 lg-tega 2 ja 3.	Antud selgitus. Vt selgitust kommentaarile nr 1.

		Samuti ei pruugi maksega viivitamine kuni 30 päeva viidata probleemidele tarbija krediitdivõimes, sellistel juhtudel on tõenäoliselt üldjuhul tegemist pelgalt unustamise, tööülesannete, puhkuse või haiguse tõttu eemalviibimise või muude isiklike põhjustega. Ka eelnõu seletuskirjast ei nähtu selgitust, mis annaks põhjust jõuda vastupidisele seisukohale. Seega ei teeniks selliste andmete avaldamine tarbija krediitdivõimelisuse hindamise eesmärki.	
	6.	<u>Eelnõu § 10</u> : soovitame kaaluda eelnõu KtJS § 10 lg 1 sõnastuse, mis annab registripidajale õiguse avaldada krediitideaberegistris sisalduvaid andmeid erinevatele asjaosalistele, täiendamist. Registris sisalduva informatsiooni edastamine ei kujuta endast siiski üksnes registripidaja õigust, vaid ka tema kohustust.	Arvestatud. Eelnõu § 10 lõike 1 sissejuhatava lauseosa sõnastust vastavalt muudetud
	7.	<u>Eelnõu § 12 lõige 3</u> : pöörame tähelepanu, et eelnõu KtJS § 12 lg-l 3 puudub õiguslik tähendus, kuna sättega ei ole kehtestatud konkreetset regulatsiooni. Seetõttu puudub ka selle õigusloomeline vajadus.	Arvestatud. Säte eelnõust välja jäetud.
	8.	<u>Eelnõu § 57</u> : Sätte sõnastuses kasutatud vastutusstandardi võiks joondada Eesti õiguses üldist kasutust leidnud vastutusstandarditega, nt VÕS § 103 (garantiivastutus) või VÕS § 104 (süüline vastutus). - KtJS § 57 lg-s 3 kordub sõna "piisavalt" kaks korda. Ette peaks olema nähtud ka kindlustussumma alampiir. - KtJS § 57 lg 4 osas juhime tähelepanu, et eelnõu kohaselt vastutab kogu tekkida võiva mittevarelise kahju eest Eesti Vabariik. Arvestades asjaolu, et registris on kajastatud suures ulatuses isikuandmeid, võib sellise kahju risk osutada äärmiselt suureks, kui registrist peaks nimetatud andmeid lekkima. - Lisaks soovitame kaaluda kehtestada registripidaja kohustus teavitada Eesti Vabariiki kindlustusjuhtumi toimumisest.	Arvestatud. Säte eelnõust välja jäetud.
	9.	<u>Eelnõu § 60 punkt 5</u> : soovitame sätestada seaduses selgelt keeldu rikkuva krediitilepingu tühisuse ning tarbija õiguse maksta krediit tagasi esialgses lepingus sätestatud tingimustel (eeskujuks VÕS § 406 ²).	Arvestatud osaliselt. KAVS kavandatavat §-i 50 ² vastavalt uue lõikega täiendatud (sõlmitud lepingu tühisus). Tarbija õigus maksta krediit tagasi esialgses lepingus sätestatud tingimustel muudab laenukeelu nimekirjas eesmärgi sisutühjaks. Kehtib TsÜS § 84 lõikes 1 sätestatud põhimõte, et tühise tehingu alusel saadu tagastatakse vastavalt alusetu rikastumise sätetele.
	10.	<u>Eelnõu § 62</u> : Vältimaks ülal kirjeldatud vastuolu, peaks võlaõigusseaduse muudatus olema sõnastatud selliselt, et see ei kehtiks kõigile	Arvestatud. Sätet vastavalt muudetud.

		<p>tarbijakrediidilepingu juhtudele (nagu see on praeguse sõnastuse kohaselt), vaid üksnes krediiditeabe jagamise seaduses nimetatud krediidiandjatele. Kõigil isikutel, kes tarbijakrediidilepinguid sõlmivad (nt korteriühistud, kes sõlmivad tasulisi maksegraafikuid) ei ole KtJS eelnõu kohaselt kohustust esitada krediiditeavet krediiditeaberegistrile, samuti ei ole neil KtJS § 10 lg 1 kohaselt ligipääsu krediiditeaberegistris sisalduvale informatsioonile.</p>	
--	--	---	--